לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום א', ב' בחשון תשמ"ח, 25 באוקטובר 1987 / שנה מ"ח מס' 13477 / המחיר 1.10 ש"ח כולל מע"מ

שידוד מערכות בפולין: 12 שרים פוטרו — 16 משרדים נסגרו

וארשה. — שנים־עשר שרים פוטרו ו־16 מחלקות ממשלה צומצמו לשמונה, בשידוד המערכות הגדול ביותר שנערך בממשלת פולין מאז מלחמת העולם השנייה, במגמה להחזיר חיוניות למגזרים כלכליים ולצמצם את כוחו של הפיקוח המרכזי.

שינויים אלה הם חלק מתוכנית שמגמתה להסיר רבים מנהלי הפיקוח שחנקו את המשק הפולני ולהעניק יתר ליברליזציה ליוזמות כלכליות, תוך הרגשה על ניהול עצמי, יוזמה ויעילות הייצור.

לבד מחילופי הגברי בממשלה אושר גם משאל־עם, אשר בו יוכל העם הפולני להביע את תמיכתו ברפורמות הכלכליות מרחיקות הלכת המוצעות על ידי הממשלה. (עי"ד)

כישלון לשולץ בשיחות מוסקווה גורבצ'וב לא ייצא לוושינגטון

בניגוד לציפיות לא הצליח שר־החוץ האמריקני לגבש סופית ההסכם לחיסול הטילים לטווח בינוני ולקבוע מועד לפגישת פיסגה השנה בין הנשיא רייגן למנהיג בריה"מ ● הסובייטים העלו ברגע האחרון הצעות חדשות בעניין „מלחמת הכוכבים" ● עם זאת סבור שולץ שניתן לחתום על ההסכם גם ללא פיסגה ● רייגן: שום דבר לא בוער

„המשיכו לצרוך כדי למנוע משבר" — מפציר ריי'גן באמריקנים

וושינגטון. — „כלכלת ארה"ב תשגשג אם האמריקנים לא ישנו באופן קיצוני את הרגלי הקנייה שלהם ואם לא יגידו יתר על המידה על המשבר בשוק המניות", אמר אתמול הנשיא רייגן.

רייגן דיבר באופן אופטימי על הסיכויים לפתור את חילוקי הדעות בין הממשל והקונגרס על התקציב, ואמר שכל הצדדים חייבים לתרום להצלחת החבילה, דהיינו לישוב התקציב.

מנהיג הרוב בסנט, הדמוקרט רוברט בירד, אמר כי הבית הלבן והמחוקקים חייבים לעצמם „התחלה חדשה" במשא־ומתן שיחל השבוע.

חורבן העושר הגדול ביותר

אחד מפקידי משרד האוצר אמר, כי מה שקרה בשבוע שעבר בוול סטריט היה „חורבן העושר הגדול ביותר בהיסטוריה". לדבריו, ההתמוטטות השפיעה על כל מי שהחזיק בידיו מניות, לווה כסף, או חשש למקום עבודתו כתוצאה ממיתון.

כן עמד על כך, שכיום יש השפעה הדדית עצומה בין חלקי העולם השונים בכל הנוגע לכלכלה, וארוע במקום אחד משפיע על מקומות אחרים. (על התנהגות הבורסות ביום ו', ראה עמוד 3).

הממשלה תדון היום בשביתה ברשת השידור ● עמוד 4
ולדימיר סלפק יגיע מחר לישראל ● עמוד 3
פרופ' ברונו: המפולת תפסה אותנו מחוסנים ● עמוד 3
הרוג ופצוע ב„קרב" על רקע רומנטי ● עמוד 14
מאמץ למנוע שביתת האחיות היום ● עמוד 15
נפתחת שנת הלימודים באוניברסיטאות ● עמוד 15

שולץ: בריה"מ דחתה תחליף ה„מטרייה" לוועידה בי"ל

וושינגטון. — שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, ציין אמש כי לא עלה בידיו להשיג את הסכמת הסובייטים להצעה חדשה למשא ומתן בין ישראל וירדן, בחסות ארה"ב ובריה"מ. „לא השגנו התקדמות מיוחדת בנושא זה", אמר שולץ במסיבת עיתונאים בתום שני ימי שיחות שניהל עם שר החוץ הסובייטי אדוארד שוורדנדזה ועם מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב.

בריסל. — וושינגטון תהיה מוכנה לחתום על הסכם בנושא טילים לטווח בינוני, גם אם הדבר לא ייעשה בוועידת פסגה של שתי מעצמות־העל, אמר אתמול שר החוץ אמריקני, ג'ורג' שולץ, בדיווח לראשי נאט"ו בבריסל על תוצאות השיחות שניהל במוסקווה.

בניגוד לציפיותיו, לא הצליח שולץ בשני ימי שיחותיו במוסקווה לגבש סופית הסכם לחיסול טילים גרעיניים לטווח בינוני, ולקבוע מועד לפגישת פסגה השנה בין נשיא ארה"ב, רונאלד רייגן למנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב.

גם מלחמת הכוכבים

בניגוד לדברים שהשמיע קודם לכן רמז גורבצ'וב בשיחתו עם שולץ, שאין בדעתו לצאת לוועידת

(המשך בעמוד 4)

„אני יוסף אחיכם"

האם זהו יוסף התנ"כי? חוקר מצרי, אחמד עוסמן, טוען שכן. בספר חדש בשם „זר בעמק המלכים" טוען החוקר המצרי כי מומיה זו, שנמצאה בשנת 1905 בקברי הפרעונים ושנודעה בשם „חשר יובה", הוא יוסף התנ"כי בנו של יעקב אבינו, שהוביל מצרימה את שבטי ישראל. בבראשית מ"ה פסוק 5 מתוודע כזכור יוסף אל אחיו במילים: „אני יוסף אחיכם, אשר מכרתם אותי מצרימה" (צילום א.פ.י)

מכוניתו של חייל המילואים הנעדר נמצאה בוואדי מצפון לעין־פשחה

באיזור נערכות סריקות לאיתור עקבותיו של ירחמיאל שפיגלר הנעדר יותר משבוע ● כביש הערבה נסגר שוב לתנועה בשל שטפונות וגשמים עזים באיזור

מאת בצלאל רובין, ושלי יחימוביץ', כתבי „על המשמר" ומאת כתבי עתי"ם

מכוניתו של חייל המילואים הנעדר, ירחמיאל שפיגלר, נמצאה בשבת מצפון לעין פשחה. באיזור נערכות סריקות, לאיתור עקבותיו של חייל המילואים הנעדר מאז שבת לפני שבוע.

(המשך בעמוד 2)

המשבר הכלכלי ומירוץ החימוש

שר־הבטחון יצחק רבין הזכיר אתמול בראיון לגלי צה"ל את אימרתו הידועה של אשכול המנוח: „איני דואג לבצורת בישראל, אהיה מודאג אם בארצות־הברית תהיה הבצורת". אכן נדמה, כי ארצות־הברית נתונה כבר במצב בצורת מבחינה כלכלית. התמוטטות הבורסה אך הבליטה את חולשתה של ארצות־הברית, את גרעונה התקציבי המוערך ב־180 מיליארד דולר ואת הנטייה המסתמנת בקונגרס להביא לקיצוצים מקיפים כמעט בכל התחומים (למעט תחומי הבטחון הלאומי, חינוך ורווחה) ובכלל זה קיצוץ דרסטי של סיוע החוץ. אם המגמה הזאת תתממש, הרי ישראל עלולה להיפגע בצורה רצינית מאד. הסיוע האמריקני שישראל מקבלת אומנם לא השתנה בשנים האחרונות (3 מיליארד דולר מהם 1.8 מיליארד סיוע בטחוני ועוד 1.2 מיליארד סיוע כלכלי) זהו הערך הנומינאלי, אך מבחינה ריאלית ערכו ירד כפי שירד שיעורו של הדולר. יש להניח, כי המימשל לא יסכים להפסיק את סיוע החוץ באופן מוחלט, משום שהוא משמש מכשיר חשוב במדיניות החוץ האמריקנית, אך הקיצוץ נראה מוודאי. בשביל ישראל פירושו של דבר אחת מן השתיים: או פגיעה בבטחונה, בגלל הצורך לעשות קיצוצים נוספים בתקציב הבטחון, או העברת סכומים לבטחון מסעיפים אחרים של תקציב המדינה, לשמר פחות כספים לחינוך, בריאות, רווחה ועוד שירותים אחרים לתושבי המדינה.

חולשתה הכלכלית של ארצות־הברית עלולה להביאנו למשבר חמור. הברירה בין קיצוץ בבטחון לבין קיצוץ בשירותים לאזרח עלולה להכריע. אך אין זו הברירה היחידה והכל שר־הבטחון לא יסכים את המוצא האחר, היחיד לא רק בשביל ישראל, אלא גם בשביל המזרח התיכון. מירוץ החימוש, בתקופה שבה מחירו של כלי־הנשק המתוחכמים מרקיעים שחקים, גורם להוצאות בטחון הפוגעות בתשתית החברתית תקינה של כל עמי האזור. המוצא הוא כמובן הפסקת המירוץ המטורף באמצעות הסדר השלום ופתרון מדיני לכל הבעיות השנויות במחלוקת בסכסוך הישראלי־ערבי. השלום הוא ההשקעה הבטחונית הטובה והזולה ביותר.

גם המעצמות הגדולות הגיעו להבנה הזאת, ועל רקע זה הן מבקשות להשיג הסדר בדבר חיסול הנשק הגרעיני. המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבצ'וב, חזר למשבר הכלכלי העובר על ארצות־הברית, הוסיף ל„מחיר" גם את הדרישה להגבלת המחקר האמריקני בנושא „מלחמת הכוכבים", אולי תוכנית גרנדיוזית, שארצות־הברית מגלה אינה מסוגלת לשאת במימושה. ואם המעצמות הגדולות אינן מסוגלות להמשיך במירוץ החימוש, הרי עמי המזרח־התיכון, ובראש וראשונה ישראל, עלולים להגיע למשבר בגלל המשך המירוץ, חסר התועלת אחרי שהשלום בא במקום המירוץ.

החוקר מישל חדד, שנשכר ע"י גורמים חרדיים, התלונן במשטרה נגד צ'יצ'ולינה

נשלח לחזות במופע בתור „גוי של שבת" והגיש למשטרה שתי תלונות: „מעשה מגונה במקום ציבורי" ו„סטיות מדרך הטבע"

מאת ניצה רוזמן, כתבת „על המשמר"

שתי תלונות הוגשו ביום שבת במשטרת רמת־גן, נגד חברת הפרלמנט האיטלקי צ'יצ'ולינה. את התלונות הגיש החוקר המשטרתי לשעבר מישל חדד, העובד כיום כחוקר פרטי.

בתוכנית ראיונות שנערכה אתמול בכפר־סבא, סיפר מישל חדד, שהיה אחד המראיינים בתוכנית, כי נשכר על־ידי גורמים דתיים, שלא רצה לזהות אותם בשמם, לשמש כצופה בתור „גוי של שבת" במופע של צ'יצ'ולינה, במועדון קריוואן ביפו.

מעשה מגונה וסטיות

חדד הודיע, לדבריו, מהמופע, והגיש תלונה במשטרה על עבירה לפי סעיף 357 לחוק העונשין, המתייחס ל„מעשה מגונה במקום ציבורי", ו„סטיות מדרך הטבע". לדבריו הורידה צ'יצ'ולינה נחש בין רגליה ובוצעה בכך קיום יחסי מין, שלא כדרך הטבע עם בעל־חיים.

מישל חדד, התפרסם בשעתו בגילוי רצח מלה מלבסקי על ידי חווה יערי ואביבה גרנות.

עוד אמר חדד כי „מי ששכר אותי הוא אישיות מהחוג המסורתי בארץ, שחיפש עילה משפטית לתבוע את הגברת, במידה שמעשיה נוגדים את החוק, וכדי למנוע הופעות נוספות בעת ביקורה בארץ".

„שוטרים נהנו מההצגה"

„ראיתי שם אנשי משטרה שאני מכיר — סיפר עוד החוקר המשטרתי לשעבר — הם נהנו מההצגה". לדבריו, חדד, חלק של הצופים במופע של צ'יצ'ולינה קם

(המשך בעמוד 2)

צילומים מהמופע — עמוד 2

אמש בצ'יצ'ולינה

למה היא מדברת כל כך הרבה...

כותב שורות אלה יצא וחצי, מוטב לומר רבע, תאוותו בידו. מחמת ה„דד־ליין" הנורא, (מועד הסגירה של העיתון) אי־אפשר היה להישאר עד לקטע הנחש המפורסם ועל כן, אפשר רק לשער את עומק העניין, אם אתם מבינים על מה אני מדבר.

ישראל חרמנים בני חרמנים וגם, מסתבר, סבלניים להפליא ומוכנים לכל, כדי לקבל את הצ'יצ'ולינה שלהם, מוכנים, למשל, לשבת ולהאזין למוסיקה מתורבתת ואחר־כך לבדיחות גסות ושוביניסטיות של מנחם וילברמן ואחר־כך, מאוחר, לשמוע ראיון עברי־איטלקי, צ'יצ'ולינה עם עוזית געמן. הגברת ואיטלקיה מברברת המון אבל הקהל מוכן להמתין בסבלנות לשלל אביזריה. הספקנו לראות כמה תנועות בסיסיות, כמה כפיפות־בטן, כמה גניחות, הרבה עשן ומוסיקה יפני — אירוטית; שדיים לא מרשימים, למטה מזה לא יכולנו לראות, גם לא היו נותנים לנו, העדר זאת אומרת.

יצאנו עייפים ומאוד לא מרוצים. מה, אנחנו הולכים לצפות בווידאו שלה, זה הרבה יותר ברור ויש טווח בטחון מן הנחש.

עופר ניר

פותחים: אחיות וקלינאי תקשורת ממשיכים: הרופאים והביוכימאים

אחיות בתי־החולים יצמצמו את שירותי הסיעוד ב־25 אחוז החל מיום א'

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר", וסוכנות עתי"ם

אחיות בתי־החולים החליטו אתמול בתום כנס מועצה שקיימו בבית־החולים תל־השומר לצמצם את שירותי הסיעוד בכל בתי־החולים בארץ ב־25 אחוז החל מיום א' הקרוב.

„החלטנו לשנות כיוון ולפעול בצורה שונה, מאחר ומשרד־הבריאות פועל בשיטת כיבוי שריפות ומגלה אוזלת יד במימוש ההסכם עימנו. החלטנו כי מה שלא מוכנים לתת לנו, ניישם בכוחות עצמנו" — אמרה יו"ר חטיבת אחיות בתי־החולים אילנה כהן.

בתום דיון שנמשך למעלה משעה החליטו האחיות, כי בימים הקרובים יערכו לצמצום במחלקות פנימיות ובהדרגה יצומצם השירות הסיעודי בכל מתקני בתי־החולים, חדרי הניתוח, מכונים, מרפאות ואישפוז יום יעבדו כולם במתכונת מצומצמת.

האחיות הודיעו, כי בכך הן ממששות את זכותן לעבוד 36 שעות בשבוע, כפי שנקבע בהסכם עימן.

קלינאי התקשורת החליטו אתמול לשבש את העבודה בכל בתי־החולים הממשלתיים החל מיום ראשון הקרוב.

60 קלינאי התקשורת העובדים בבתי־החולים הממשלתיים הודיעו, כי הנהלות בתי־החולים אינן מוכנות לממש את ההסכם שנחתם עימם בכל הקשור למימון שעות נוספות ונייידות רכב. הם הוסיפו, כי משרד־הבריאות אינו מקצה תקציב נוסף ולפיכך החליטו לשבש את העבודה במכוני הדיבור והשמיעה בשירות הממשלתי.

רופאי קופ"ח

רופאי בתי־החולים של קופת־חולים השביתו אתמול את בתי־החולים „קפלן" ברחובות ו„גהה" בפתח־תקווה. ביום ראשון יעבדו במתכונת שבת בית־החולים „מאיר" בכפר־סבא ובתי־החולים הגריאטריים „רבקה" ו„הרצפלד". ביום ב' יושבתו בתי־החולים „הכרמל" בחיפה ו„בלינסון" בפתח־תקווה וביום ג' „קפלן" ברחובות ו„בית לוינשטיין" ברעננה.

עובדי המעבדות והביוכימאים משביתים ביום ראשון את מעבדות בתי־החולים הממשלתיים באיזור חיפה. כן יושבתו המעבדות השייכות ללשכות משרד־הבריאות בצפון.

נהג אמבולנס שפינה פצועי תאונה לביה"ח נהרג בהתנגשות עם משאית

עוזרו, מתנדב בן 17, נפצע קשה ● אדם נוסף נהרג ו־19 נפצעו בתאונות דרכים אתמול

מאת כתב „על המשמר" ועתי"ם

נהג אמבולנס נהרג ועוזרו, מתנדב בן 17, נפצע קשה בתאונת דרכים שאירעה אתמול, בכביש קריית־גת — אשקלון.

התאונה אירעה בעקבות תאונה אחרת שהיתה בשעה 4 אחרי הצהריים בכביש פלוגות, כאשר מכונית מרגם סוזוקי, שנסעה מצפון לדרום, התנגשה במכונית מרגם פיאט שבאה לקראתה. כתוצאה מההתנגשות נפצעו שני הנהגים ותמישה נוסעים שהיו במכונית הסוזוקי.

למקום הוזעקו כוחות עזר, משטרה ואמבולנסים. נהג האמבולנס ראובן רומיצקי בן 57 מקריית־גת, אליו נתלווה יצחק אוחנה, מתנדב בן 17, העלו שלושה מן הפצועים לאמבולנס ויצאו לכיוון אשקלון כדי להביאם לבית־החולים.

בעקומה ליד „מצודת יואב" התנגש האמבולנס במשאית שבאה לקראתו, וכתוצאה מכך נהרג הנהג והמתנדב נפצע קשה. כן נפצע נהג המשאית שהתנגשה באמבולנס.

בתאונה אחרת שאירעה אתמול באשקלון נהרג תושב העיר, דוד סויסה בן 50, מפגיעת אוטובוס בשכונת שמשון.

9 נפצעו בגליל המערבי

9 אנשים נפצעו, בתוכם אחד קשה, בתאונה שאירעה אמש ליד הכפר סג'ור בגליל המערבי, בה היו מעורבים שני כלי רכב.

בתאונת „פגע וברח" שאירעה אתמול בבוקר נפצע באורח קשה תושב גבעת אולגה בן 30. לפי החשד הוא נפגע ע"י מכונית אמריקנית שברחה ממקום התאונה, שטרם ברור היכן התרחשה. הפצוע פונה באמצעות עובר אורח לביה"ח הלל יפה בחדרה. מצבו קשה והוא שרוי בחוסר הכרה.

נפצע קשה בצומת קרית־ה

הולך רגל בן 21 נפצע קשה אתמול בצהריים מפגיעת מכונית פרטית.

המכונית נסעה מכיוון חיפה לכיוון חדרה ופגעה בו כאשר עבר במעבר חצייה בצומת קרימה כשרון.

לארכיטקטים, ליצרני עבודות אלומיניום ולרכזי בנייה

עידן חדש בענף האלומיניום

קומפלט + הדרכה + מידע = הכל תחת גג אחד

1 קיימים במרכז · פרופילים, אביזרים, אטמים, מנעלים, קטלוגים ותצוגת דגמים בבתי המסחר המורשים למכירת פרופילי קליל

2 קליל הקימה 4 מרכזים לייעוץ והדרכה · תצוגה בנוקים, אפשרות לייצור דגם. חופשי · ללא תשלום. הביקור בתיאום מראש

איזור המרכז – ארסל 03-808734, 805320 | איזור ירושלים – אלמיר 02-654468 | איזור הדרום – רומל 057-73124, 312475 | איזור הצפון – קליל 04-700424, 710867

3 קטלוגים הכוללים שרטוטי הרכבה, פרופילים, אביזרים, אטמים ומבלטים ניתן לקבל במפעלנו, במרכזי ההדרכה, ובבתי המסחר המורשים למכירת פרופילי קליל.

מושג איכות נוסף של קליל

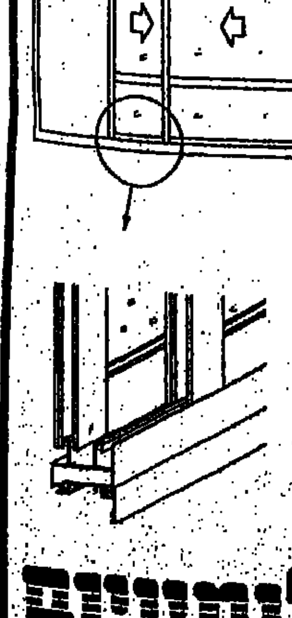

פתרון חדשני לבנייה יוקרתית

קליל 7000

דלת/חלון הזזה 2–3 נתיבים
דלת/חלון הזזה לכיס

קליל 7000 מתאפיין ב:
• איכות, יציבות וחוזק מירביים
• אטימות ונוחיות בתפעול לאורך שנים
• פירזול חדשני
• קל לייצור ולהרכבה

החלונות עמדו בבדיקות התאמה של מכון התקנים הישראלי לדרישות ת"י 1088 "חלונות אלומיניום"

פרופילי קליל 7000 מוגנים כמודגמים רשומים
סימן הזיהוי הבלעדי של פרופילי קליל ≡ 3 פסים

קליל פרופילי אלומיניום

קליל תעשיות בע"מ ת.ד. 210 קרית מוצקין

מזג אוויר

תחזית מזג האוויר להיום: ממטרים מלווים בסופות רעמים וברד. תשקיף לשבת: גשמים לפרקים.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 13־8; רמת הגולן 16־9; נהריה 18־13; צפת 14־8; חיפה 19־14; טבריה 20־13; נצרת 17־9; עפולה 21־11; שומרון 17־11; ת"א 20־14; לוד 19־12; יריחו 20־16; עזה 20־16; באר־שבע 21־11; אילת 25־19. (עתי"ם)

הוועדה המקומית לתכנון ובנייה גליל מרכזי

שווקים — שוק עירוני — עכו

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי — עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובנייה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה בבנייה בתיק מספר 6-1070/87 על־ידי מר מחמוד מחמד דאוד / קאסלה, במקום: עראבה, גוש 19389, חלקה 77, מגרש 27 + שוני מאושר קאסלה.

מהות ההקלה: בניית קומה שלישית במקום שמותר לבנות 2 קומות בלבד.

כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות, למשרדי הוועדה המקומית הגיטאות 30 עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

משה סלע — ב/שעם קרנו
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ובנייה, גליל מרכזי, עכו

החרדים מחדשים הפגנות השבת בירושלים

הסיעות הדתיות מעיריית ירושלים תקיימנה הערב הפגנה גדולה, במחאה על הקרנות הסרטים והמופעים המתקיימים בעיר בלילות שבת.

אגודת ישראל קיבלה מהמשטרה רשיון להפגנה שבה ישתתפו 2000 חרדים, אולם מאיר פורוש, ראש סיעת אגו"י במועצת עיריית ירושלים, אמר, שמספר המשתתפים הסופי תלוי גם במזג האוויר.

גם ש"ס, המפד"ל ופאג"י קראו לתומכיהם להשתתף בהפגנה.

בליל שבת יוקרנו סרטים וייערכו מופעים ב־5 בתי קולנוע ומועדונים בירושלים. קולנוע „אורנע", שהיה בשבועיים האחרונים בשיפוצים, ייפתח שוב לקהל בליל שבת.

יצויין, כי גם אנשי העדה החרדית מתכננים מחאה משלהם. ייתכן שיצטרפו להפגנת הסיעות הדתיות המתקיימת ברישיון. מהמשטרה נמסר, שבאיזור בית אגרון, שם תתקיים ההפגנה נגד ההקרנות, יוצב כוח גדול של שוטרים. (עתי"ם)

המורים העל־יסודיים חידשו סכסוך העבודה

מאת יצחק שור, כתב לענייני חינוך

ארגון המורים העל־יסודיים חידש אתמול את סכסוך העבודה עם משרדי האוצר והחינוך בשל הקיפאון במו"מ על תנאי פרישה והודיע על כך לממונה על סכסוכי העבודה, עו"ד נחמן אורי. ביום ב' הבא תתכנס הנהלת הארגון כדי להחליט על נקיטת אמצעים.

חברת הנהלת הארגון, תנה מרון, הסבירה, כי במו"מ בין ארגוני המורים לממשלה דורשים המורים להשוות את תנאי הפרישה של חבריהם שאינם עובדי מדינה לתנאי מורים עובדי המדינה. כיום רשאים עובדי המדינה לפרוש בתנאים סבירים אחרי 25 שנות עבודה. גם דרך חישוב השחיקה של שכר מורים בהשוואה לשכר המהנדסים איננו נראה לארגון המורים העל־יסודיים.

עובדי נתב"ג התחייבו לא לשבש העבודה

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר", וסוכנות עתי"ם

דיוני המו"מ בין הנהלת רשות שדות התעופה לבין ועד עובדי הרשות, בקשר לדרישות העובדים לתוספות שכר, יימשכו בעוד שבועיים, ואולם, חברי ועד העובדים הודיעו בהחלטה חד־משמעית, כי הם מתחייבים לקיים שקט תעשייתי בנמל התעופה בן־גוריון עד לסיום המו"מ.

שר־התחבורה חיים קורפו קרא אתמול לעובדי רשות שדות התעופה לא להיות כלי משחק בידי אחרים וציין, כי לא יתכן שעובדים הנמצאים ברמות השכר הגבוהות יהיו הראשונים לפרוץ את הסכמי המסגרת שנקבעו. שר התחבורה ציין כי אל להם לעובדי רשות שדות התעופה להיות השוטים המתנדבים לתפקיד זה, כיוון שהם יהיו אלה שישלמו את המחיר.

שר־התחבורה, שהתארח אתמול במשרדי הנהלת רכבת ישראל בחיפה, האשים את המערך וההסתדרות בהתססת עובדים הכפופים למשרדו על רקע טענה של מינויים פוליטיים במשרד התחבורה.

צבן: להפסיק מעורבות המשטרה ב„כיתן נצרת"

ח"כ יאיר צבן שיגר אתמול מכתבים לשר־המשטרה, למפכ"ל המשטרה וליועץ המשפטי לממשלה בקריאה לבדוק את תלונות העובדים בכיתן נצרת עילית על מעורבות המשטרה לצד ההנהלה בסכסוך במפעל המושבת. צבן תבע להורות לקציני המשטרה בנצרת לא להתערב בסכסוך.

ח"כ צבן הודיע כי יעלה את הנושא בהצעה דחופה לסדר יומה של הכנסת.

בפגישה עם ראשי מטה הפעולה של כיתן נצרת עילית שמעו נציגי מפ"ם — ח"כ יאיר צבן, ח"כ חייקה גרוסמן, חברת הוועדה המרכזת רעיה רוטינ ומזכיר מרכז מפ"ם חנן ארז — על השתלשלות האירועים שהביאה להשבתתו המוחלטת של המפעל על 700 עובדיו.

העובדים סיפרו כי שיא ההקצנה במאבק היה מעורבות המשטרה שהזמינה לחקירה את מנהיגי השובתים על־פי רשימות שהוכנו מראש ותוך איומים במעצר הצליחו לסחוט מחלק מהנחקרים כתב התחייבות, בו הם מאשרים שלא להתקרב לשטח המפעל תוך אחריות לכל נזק שייגרם לו.

בסיום הישיבה, בה נטלו חלק גם אנשי מועצת ועדי העובדים והאיגוד המקצועי, הגיעו המשתתפים לסיכום התובע מההסתדרות לפעול למען החזרת כל העובדים, לרבות המפוטרים, לעבודה. (שעי"ה)

זכו בפיס

בהגרלת רב־פיס של מפעל הפיס מס. 43/87 שהתקיימה ביום 22/10/87 זכו הכרטיסים הבאים: ב„הילה + זולוד" זכה המספר 144800.

בסך 10,000.00 ש"ח זכו המספרים: 080028; 245617; 261604; 264797; 310263; 468686; 742655; 764884.

בסך 1,000.00 ש"ח זכו המספרים: 002627; 008093; 047663; 050485; 092867; 092872; 104194; 105290; 116651; 121585; 121636; 122559; 147499; 194288; 219456; 222454; 252966; 255537; 263553; 267437; 271938; 282119; 295378; 304382; 304942; 333018; 343485; 349908; 379142; 384564; 390360; 390696; 392212; 405444; 463370; 466199; 485637; 489128; 489454; 500480; 506344; 517726; 530198; 534401; 544509; 577155; 592238; 653955; 676920; 690539; 738769; 767983; 774963; 776724; 781536; 786442; 800296; 808346; 809518; 820031; 844783; 860505; 864946; 870990.

בסך 200.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 2998; 3734; 4312; 5233.

בסך 100.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 165; 851.

בסך 25.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 163; 450; 701; 792.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 3; 7; 9, זכו בסך של 2.50 ש"ח.

רק הרשימה הכוללת של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

חיילי צד"ל הניסו חוליית מחבלים

ניסו לחדור לרצועת הביטחון ● חילופי אש כבדים התנהלו באיזור

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

חילופי אש כבדים התנהלו אתמול בשעות הבוקר בין כוחות צד"ל בגבול רצועת הבטחון, לבין חוליית מחבלים שחיילי צד"ל מנעו את חדירתה לרצועת הבטחון.

אתמול סמוך לשעה 10 בבוקר הבחין מוצב של צד"ל, הנמצא על רכס עלי־טהר גבול רצועת הבטחון, בחוליית מחבלים המנסה לחדור לשטח. כוחות צד"ל שבאיזור פתחו באש לעבר המחבלים שנסוגו במהירות.

במקביל החלו מחבלים, אשר התמקמו על כמה גבעות החולשות על השטח להפגיז את המוצב באש מרגמות ובנשק אוטומטי, כנראה כדי לחפות על נסיגת חבריהם. מוצב צד"ל שבאיזור וכוחות נוספים, שהו במקום, השיבו אש מרגמות לעבר המחבלים ולעבר מקורות הירי. האש נמשכה לסירוגין עד לשעות הצהריים. לא היו נפגעים לצד"ל. יש לציין שאיזור זה משמש כבר זמן רב מקום לתקריות בין מחבלים לכוחות צה"ל וצד"ל באיזור.

מפקד יוניפי"ל בלבנון, הגנראל גוסטב הגלונד, הצהיר בשבת כי צבא דרום־לבנון עשוי להעביר לידי כוחות יוניפי"ל עמדות נוספות בדרום־לבנון.

בהשמיעו את דבריו במטה הגדוד הנפאלי בתאנייה, ציין הגנראל, כי בעקבות פינויין של עמדות על־ידי כוחות צה"ל ב־14 באוקטובר באזור אל־חוגבאן ובירקי, "עשויות לבוא נסיגות נוספות, אם כל הצדדים הנוגעים לדבר ינהגו בהגיון וב"תבונה".

המשכים

החוקר מישל חדד

(סוף מעמוד ראשון)

ועזב באמצע, אף כי שילם 100 ש"ח עבור כרטיס.

מישל חדד הגדיר את המופע של צ'יצ'ולינה "גועל נפש", וסירב לפרט, מתוך חשש שיש לה חסינות פרלמנטריה... הוא מסר כי מיהר משם לתחנת משטרת יפו כדי להגיש את התלונה, אך מאחר שזו היתה עסוקה באותה שעה באירוע של השלכת רימון, במשטרת השכונות היו עסוקים במקרי התפרצות — הגיש את התלונה נגד צ'יצ'ולינה במשטרת רמת־גן.

תלונה בקיק טבריה

הרב הראשי לטבריה, הרב דוד פרץ, הגיש תלונה למשטרה נגד תחנות הכבלים בעיר, לאחר שאלה הקרינו מסרטי כוכבת הפורנו האיטלקית צ'יצ'ולינה בשבוע האחרון בטבריה.

תושבי העיר מצאו לעצמם דרך זולה ומעשית כדי לחזות בחמוקיה הלוהטים של כוכבת הפורנו הנודעת. בספריות הוידיאו נחטפו כל הסרטים בהם מככבת חברת הפרלמנט הנבחרה, וכן הטלוויזיה בכבלים שידרה מספר סרטים בהם מציגה צ'יצ'ולינה, לאו דווקא את מעלליה הפרלמנטריים.

אנשי הכבלים אף הוכיחו התחשבות יוצאת דופן בכך שאת ההצגה לחילונים ערכו בערב שבת, עם שידור נוסף ביום שלישי עבור הדתיים אשר אינם רואים טלוויזיה בשבת.

משנודע הדבר לרב הראשי לטבריה, התמלא חימה והגיש תלונה במשטרה. הוא דרש את סגירתן לאלתר את תחנות הכבלים הפירטיות בטבריה. לדבריו זו לא הפעם הראשונה שתחנות הכבלים משדרות סרטי זימה המורידות את תושבי ק"ק טבריה מדרך הישר. הרב תבע לשים קץ לתופעה זו, המדיחה מבוגרים ובני נוער לסרטי זימה ותועבה. (עתיים)

מכוניתו של חייל

(סוף מעמוד ראשון)

אתמול בצהריים התקבלה במשטרה הודעה על מציאת מכוניתו של חייל המילואים ירחמיאל שפיגלר כ־4 ק"מ מצפון לעין פשחה, בכביש ליריחו. כזכור, יצא שפיגלר בשבת שעברה ממחנה יחידתו, עם שניים מחבריו. לפני שהחברים עזבו אותו אמר להם שהוא נוסע למוסך ביריחו לתקן מכוניתו ומאז נעלמו עקבותיו.

נסחפה בשטפון

בשבת נמצאה המכונית בתוך דוואדי כשמשמשה מנופצת וחייל המילואים לא נמצא בקרבת מקום. ההערכה היא, שהמכונית נשטפה במי השטפונות שפקדו את האיזור בתחילת השבוע שעבר או במוצאי שבת שעברה.

עם גילוי המכונית, החלו סריקות באיזור, לאיתור עקבותיו של שפיגלר אך עד כה לא נמצא והחיפושים אחריו נמשכים.

נסגר כביש הערבה

כביש הערבה לאילת נסגר שוב אתמול לתנועת כלי־רכב, עקב הגשמים והשטפונות באיזור.

בשעות אחר־הצהריים החלה זרימה בנחלים שבערבה ותוך שעה אחת גאו מימיהם. נחל פארן עלה על גדותיו וכן נחל צין ושטף זוהר שבחלק הצפוני של הערבה. זרימה חזקה של מים היתה גם ליד עין־יהב כששה ק"מ מדרום למושב.

פקק גדול

משטרת אילת סגרה אמש את כביש הערבה לאילת ולא איפשרה יציאת כלי־רכב מן העיר. במחסום הצפוני נוצר פקק גדול של מכוניות.

תעודת הוקרה למציל

עיריית באר־שבע העניקה ביום שישי תעודת הוקרה ליוסף דינוביץ' מירושלים, אשר חילץ 11 אנשים שנסחפו בשיטפון בנחל באר־שבע בראשית השבוע שעבר. דינוביץ' חבר אגד בן 39, היה בדרכו מאילת לירושלים, ועצר במוסך בב"ש לאחר שגילה תקלה ברכבו. הוא נקלע לשטפון העז בנחל באר־שבע, שיטפון שהציף את שכונת נוה נוי הסמוכה. דינוביץ', צוללן חובב, החל מיד לסייע בחילוץ אנשים שנסחפו עם מכוניותיהם אל הזרם הגועש בנחל. הוא קשר עצמו בחבל לטנק אמפיבי של צה"ל, וכך חילץ מספר בני אדם שנסחפו אל הנחל, תוך סיכון עצמי רב. אח"כ פרץ לחנות שבה נלכד אדם, וחילצו כאשר המים הגיעו כבר לצווארו. בנווה נוי פרץ לשני בתים שהוצפו כליל וחילץ משם אנשים, וגם מן המסעדה "חוות הסוסים" חילץ לכודים. הציל 11 בני אדם.

ערבי מלוד חשוד בהשתתפות באירגון חבלה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ערבי ישראלי תושב לוד, נעצר באחרונה כחשוד בהשתתפות בחוליית חבלה שהיתה בשלבי התארגנות. יחד אתו נעצרו עוד ששה, ככל הנראה לא ישראלים. החוליה השתייכה לארגונו של ג'ורג' חבש.

בירור לעיתונאים מפירי שביתה

הנהלת האיגוד הארצי של העיתונאים תזמן בדחיפות לבירור במוסדותיה את כל העיתונאים המשדרים בתחנת הרדיו הפיראטית "קול השלום" של אייבי נתן ותדון בנקיטת אמצעים נגד אותם עיתונאים המסייעים לשבירת השביתה, בעיקר באמצעות שידורי הספורט המיוחדים של התחנה.

מזכ"ל אגודת העיתונאים בתל־אביב רוני גוטרמן מסר, כי ועד האגודה החליט בישיבתו ביום ו' להעמיד, מיידית, לרשות עובדי רשות השידור את כל כספי קרן השביתה שהצטברו באגודה, כדי להקל על אותם שובתים ברדיו ובטלוויזיה הנזקקים לסיוע כספי דחוף.

רעש אדמה באיזור ים־המלח

רעש אדמה בעוצמה של 4.4 בסולם ריכטר פקד בשבת את איזור דרום ים המלח. לא נגרמו נזקים אך רעידת האדמה הורגשה באזורים שונים בנגב. אורחים בבתי המלון של איזור ים המלח נבהלו מעוצמת הרעש, אך דקות אחדות לאחר מכן שבו החיים לסידרם. "הייתי בחדר האמבטיה והרעש היה חזק כל כך, שחשבתי שצנור המים מתבקע או שהאמבטיה מתפוצצת," אמרה אביגל אביזוהר מהישוב נווה־זוהר לחוף ים המלח.

ד"ר אבי שפירא, מהמכון הסיסמולוגי בחולון אמר, שעל פי רישומי המכשירים היה מוקד הרעש באיזור שפך זוהר. היום ייצאו חוקרי המכון לאיזור כדי לקרוא את רשומותיהם של מכשירי המדידה. (עתיים)

תיקון טעות

בידיעה על הסכם בין העבודה, מפ"ם והרפורמים להקמת גוש משותף בקונגרס הציוני, שפורסמה בעתוננו מיום ו', נפלה טעות דפוס. מספר הצירים של מפ"ם לקונגרס הוא 35 ולא כפי שפורסם.

מפ"ם והעבודה יפעלו לשינויים בהסתדרות הציונית

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

הצעה להקמת סיעה משותפת של "תנועת העבודה הציונית" ו"הברית העולמית של מפ"ם", בקונגרס הציוני הל"ד — סוכמה במשא־ומתן בין ההנהגות של שתי המפלגות העולמיות — על כך מסר היינו בורנשטיין, מזכ"ל הברית־העולמית של מפ"ם, בישיבת ריכוז מפ"ם בסוף השבוע, שדנה בעמדת מפ"ם לקראת הקונגרס ובחירת הצירים מישראל. הצעה זו תובא לאישור נשיאות מפ"ם בקונגרס, בהשתתפות הצירים מחו"ל.

יעדי ההסכם

בחלק הפוליטי מפרטת הצעת ההסכם את היעדים הבאים: שינויים במעמדה ותיפקודה של ההסתדרות הציונית העולמית ואירגון מוסדותיה: פלורליזם תרבותי, חברתי ודתי; הענקת עדיפות להתיישבות בגליל בנגב ובערבה, ומניעת הקמת יישובים והתנחלויות חדשות: מאבק על מעמדה של ההתיישבות העובדת והתייצבות לצידה של התנועה הקיבוצית והמושבית, במאמצים להתגבר על המשבר הפיננסי הפוקד אותם.

תישמר העצמאות

תנועת העבודה הציונית והברית העולמית של מפ"ם, ישמרו על מסגרותיהן העצמאיות בישראל ובחו"ל. למפ"ם שמורה הזכות להצעות ולהצבעות נפרדות בנושאי התיישבות ובנושאים פוליטיים הנוגעים למדיניות ממשלת ישראל.

מפ"ם תהיה שותפה מלאה בדיון ובמשא־ומתן הבין מפלגתי על הרכב ההנהלה. והובטח לה תיק משמעותי יותר מזה שהיה לה בעבר. נבחרה ועדה מצומצמת של 4 חברים אשר תתאם ותסכם את המשא־ומתן על הרכבה של ההנהלה הציונית, תפקידה ומעמדה של מפ"ם. בוועדה חברים עקיבא לוינסקי, יחיאל לקט, דב פודר, והעיני בורנשטיין.

הצלחה בבחירות בחו"ל

בישיבת ריכוז מפ"ם נמסר סיכום ביניים על תוצאות הבחירות לקונגרס הל"ד ועל הצלחת מפ"ם בכל הארצות בה היא הופיעה, כגון ארגנטינה, איטליה, ארה"ב, קנדה וצ'ילי. אליעזר גרנות מזכ"ל מפ"ם ציין את המאמץ הגדול של חברינו ואוהדינו הן במפעל התכרות והן במערכת הבחירות, והביע הערכה לכל הפעילים בארץ ובגולה.

שמיר חושש לדווח לממשלה על ביקור שולץ

מאת דלית שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

השביתה ברשות השידור תעמוד היום במרכז ישיבת הממשלה. נגן וראשי רשות השידור ידווחו על ההתפתחויות האחרונות בנושא.

כן תדון הממשלה על מעמד עובדי התיירות. ראש הממשלה יצחק שמיר יחליט הבוקר אם לדווח לממשלה על השיחות עם מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ. זאת מאחר שחלק מהשיחות היה בארבע עיניים ושמיר חושש, כי דיווח על תוכנן לממשלה ידלוף.

ביום ג' 27.10.87 בשעה 15.00
נעלה לקברו של
עמית בן־חורין
שנפל במלחמת יום הכיפורים
המשפחה
ובית עין־השופט

גילוי המצבה על קברו של חברנו
שלום ראובני ז"ל
במלאת שלושים לפטירתו
תתקיים היום יום ראשון, 25.10.87
בשעה 15.30 בבית הקברות בעין החורש
המשפחה
וקיבוץ עין החורש

ביום שלישי, 27.10.87, בשעה 15.00
נתייחד עם זכרם ונעלה לקברי הבנים
שנפלו במלחמת יום הכפורים
גדי קליין
יאיר שפירא
גיורא דרורי
קיבוץ גבעת עוז

הננו מודיעים בצער רב
על מותו של
יעקב (זיקו) דואנים
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, 25.10.87
בשעה 15.00, תצא מרחבת חדר האוכל
המשפחה
ובית מעברות

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
המחלקה לעליית ילדים ונוער
ליום השלושים למותו של
אהרן דינר ז"ל
משתתפת עליית הנוער בצער המשפחה
ובצערו של קיבוץ מאסא—פינת אנת מרנק
אורי גורדון
ראש עליית הנוער ההנהלה והעובדים

בפעולה

מחממת את הסינרמה (צילום: פרטוש/לניר)

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' כי־הורה 2, בנין מכסי חרים 121—162. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91006. חיפה: 33134 רח' פבזור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

בודקים אם המסחר המתוכנת במניות הוא שגרם לנפילת הבורסה בניו־יורק

עלייה של שליש האחוז בדאו ג'ונס ביום שישי ● ירידות בטוקיו ובסידני

סופו של שבוע מפרך – בבורסה של טורונטו משליכים את ניירות המסחר, עם סגירתה ביום שישי (צילום: אי.פי.)

ראש הסוכנות האמריקנית לניירות ערך ולבורסה אס.אי.סי, דיוויד ראדר, אמר ביום שישי, כי המסחר המתוכנת על־פי מחשבים, שבו קונים ומוכרים בלוקים גדולים של מניות, תרם ככל הנראה להתמוטטות של השוק ביום שני.

בהסתמכו על מה שהוא כינה "תוצאות מוקדמות בלתי־מושלמות" של בדיקת האס.אי.סי. לגבי תנודות השוק בשבוע האחרון, אישר ראדר את השערות מנתחי המערכות הפיננסיות כי המסחר המתוכנת אשם בחלקו במצב שהתהווה.

"היה ככל הנראה מסחר מתוכנת במידה משמעותית, והכוונה למכירת מניות על פי פקודות מתוכנות מראש, בהתאם לתכנון פיננסי זה או אחר, ביום שני בבוקר", אמר ראדר בפגישתו הראשונה עם עתונאים מאז ההתמוטטות הגדולה של "יום שני השחור".

הוא הוסיף, כי המסחר המתוכנת נמשך ביום שני אחר הצהריים או התחדש ביום שלישי. שיטת המסחר המתוכנת שהתפתחה במהלך השנים האחרונות מפעילה מחשבים למסחר ישיר במניות, על בסיס ההבדלים במחירים של מספר מניות מפתח ושווים עתידיים של מדדי מניות. הרווח במסחר במניות, בעת ובעונה אחת עם מסחר עתידי במדדי מניות ערך, בשיטת הארביטראז'. בשיטה זו מנסים ספקולנטים להרוויח כספים על־ידי ניצול הפרשי מחירים, ומאידך מנסים מוסדות פיננסיים להבטיח עצמם מפני הפסדים גדולים בערך תיקי ניירות הערך שלהם.

הבעיה העיקרית בקשר למסחר המתוכנת היא המחזור הגדול שהתפתח בעקבותיו, מאחר שהמשקיעים הפועלים בצורה זאת קשורים ישירות לבורסה הניו־יורקית, הם מסוגלים לבצע הוראות קנה במהירות האור, ובדרך זו להגביר את המגמה בשוק. לפי השערות מנתחים פיננסיים, הגביר המסחר המתוכנת את הירידות בבורסה הניו־יורקית ביום חמישי פי שניים.

נמסר, כי הסוכנות לניירות ערך ולבורסה עדיין בודקת את סיבת הנפילה הגדולה ביום שני. כמה צירי קונגרס כבר הגישו הצעות חוק לבדוק את המסחר המתוכנת בבורסות לניירות ערך בארה"ב.

שוק רציונלי יותר

הבורסה בוול סטריט סיימה שבוע מסחר מטורף תוך תנודות קלות ואפילו עלייה קטנה, בעוד שהמניות המשיכו לרדת בטוקיו ובלונדון.

מרבית המדדים של הבורסה האמריקנית הראו נסיגות קלות, אך מדד דאו ג'ונס נסגר ביום שישי בעלייה זעומה של 0.33 נקודות לרמה של 1,950.76. היה זה השינוי הקטן ביותר במדד מאז ה־17 ביוני.

ברוקרים בבורסה הניו־יורקית אמרו, כי היו מספר גורמים שהביאו לרגיעה בשוק לאחר ההתמוטטות בתחילת השבוע והתנועות החריפות שלאחריה.

"השוק עשה רושם יותר רציונלי ביום שישי תוך ירידות במחזור ובחריפות התנועות" אמר אחד הברוקרים של חברת השקעות חשובה. "יש הרגשה שהמצור על הבורסה מתחיל לרדת".

במדד דאו ג'ונס היו תנועות במרווח של 60 נקודות ביום שישי עד שהתייצב בעליה של שליש נקודה.

עם זאת נרשמו ירידות ב־1.038 מניות ועליות ב־675.

הפניקה של תחילת השבוע השאירה את רישומה. בעקבות ההתמוטטות ביום שני, המדד היה עדיין נמוך ביום ו' ב־296 נקודות לעומת השבוע הקודם. בשבועיים האחרונים ירד המדד ב־531 נקודות.

ירידה בטוקיו

בשוק המניות של טוקיו, שהוא הגדול בעולם, איבדו המניות ביום שישי 5 אחוזים מערכן. המדד של המניות בטוקיו ירד 1,203 נקודות ונסגר ברמה של 23,201 נקודות ובכך נמחקו העליות של יום חמישי. "ההבטחות של הנשיא רייגן לא שכנעו כאן", אמר אחד הברוקרים בטוקיו.

בלונדון ירד מדד המניות לשפל חדש, אולם התאושש במקצת כאשר הגיעו סיכומים חיוביים על המאזן המסחרי של בריטניה. מדד "פיננשל טיימס" ירד 42.7 נקודות ל־1,790 אחר־הצהריים, עלייה קלה לעומת שפל של 1,746 כמה שעות קודם לכן.

בבורסה של סידני היו ירידות של 7 אחוז בערך המניות והמדד ירד 110.5 נקודות לרמה של 1,518.10.

הדולר ירד קרוב ל־4 פניג ביום שישי ל־1.778 מרק לעומת 1.817 ביום הקודם.

הדולר גם ירד בצורה חריפה כנגד היין ונסחר בסגירת המסחר ביום שישי ב־141.80 יין כנגד 144.95 ביום חמישי.

במקביל לירידת הדולר עלה הזהב ב־3.50 דולר ל־476.70 דולר לאונקיה.

כלכלנים בשוק ההון אמרו, כי ירידת הדולר ועליית הזהב הן תוצאה של ציפיות שממשלות המדינות התעשייתיות החשובות יגיעו להסכם על הורדת הדולר. ארה"ב ובריטניה הכחישו שמועות אלה.

ברונו: המשבר במניות תפס אותנו בנקודה שבה אנחנו מחוסנים יחסית

אין בעיות של כיסוי בגירעון במאזן המסחרי, גם אם יהיה קיצוץ בסיוע האמריקני

מאת כתבנו הכלכלי, עתיים

"אין כרגע מקום להתערבות ממשלתית לשם שיפור רווחיות היצוא, לא באמצעות תיקון בשער החליפין, ולא באמצעות תמריץ נוסף. גם היצואנים התובעים תוספת סיוע, לא סובלים על סיחות" — אמר בסוף השבוע נגיד בנק ישראל, מיכאל ברונו, במועדון המסחרי בתל־אביב.

פרופ' ברונו ביסס את דבריו על שיפור מחירי היצוא הישראלי ב־18 אחוזים, וגם על הגידול שנמדד בפריון ובייצור בשנה האחרונה. "התפוקה התעשייתית, ליום עבודה, עלתה ב־5־6 אחוזים בשנה האחרונה," אמר.

הנגיד אמר עוד, כי אין בעיות של כיסוי בגירעון במאזן המסחרי במטבע חוץ, וגם אם יהיה קיצוץ בסיוע אמריקני, לא מדובר בשנה הקרובה, כי סיוע זה אושר כבר.

על נפילת המניות בעולם אמר הנגיד, "קרה מה שאירע, שעדיין לא ידוע אם הוא עווית או רעידת אדמה. בכל מקרה, ההשפעה המיידית עלינו קטנה בשלב הראשון, ואם תהיה השפעה נוספת, במשך הזמן, אין מקום להיכנס לפאניקה".

הנגיד הדגיש, כי המשבר תופס אותנו בנקודה שבה אנחנו מחוסנים יחסית. מערכות הבנקים שלנו, כולל השלוחות בחו"ל יציבות, מצב יתרות מטבע החוץ הוא הטוב ביותר שהיה אי פעם, ואנחנו יכולים לספוג זעזוע את פריון המניות הבנקאיות.

שהיה כשיעור גדול מהצפוי, קושר פרופ' ברונו למפולת בבורסות העולם. לדעתו, אירוע כזה גורם לאי וודאות באשר למה שיקרה בשווקי העולם ובמצב כזה הציבור מגיב בחרדה.

לפי הנתונים שבידיו, תהיה בסוף '87 עלייה ריאלית של כ־5.5 אחוזים בפעילות הכלכלית ביחס לשנה הקודמת — קצב הגידול הגבוה ביותר מזה 12 שנים. לעומת זאת, קצב הגידול ברמת החיים יעמוד השנה על כ־5—6 אחוזים, לעומת 14 אחוזים אשתקד.

גם בתחום האינפלציה, שלדעתו יש לשים עליו את הרגש הרב ביותר, התמונה חיובית למדי. שנת 87 תיגמר בקצב אינפלציה נמוך במקצת מהשנה הקודמת — (קצת פחות מ־20 אחוזים) — זאת למרות הגידול בייבוא ועליות השכר, בעיקר בסקטור העסקי.

פרופ' ברונו דוחה את התביעות להעלאות שכר במשק. לדעתו, ב־86 היו העלאות שכר גדולות מדי, ולכן רמת השכר בפתיחת 87 היתה גבוהה מאד "אולי אפילו גבוהה מדי". לדבריו, התנאים ההכרחיים למתן העלאות בשכר הם התייעלות ועליית פריון העבודה, אולם בשום פנים ואופן לא עלייה בריווחיות בלבד.

כנס בראשל"צ קרא לכל המפלגות לפעול למען כינון חוקה בישראל

מאת זהבה מרום, כתבת "על המשמר"

קריאה למנהיגי כל המפלגות לקחת חלק בהנהגת חוקה לישראל, בשנת הארבעים לקום המדינה — התקבלה בכנס שנערך בסוף השבוע מטעם המועצה למען חוקה בישראל. המועצה הציבורית התכנסה ביום ו' בערב באולם "רון" בראשון לציון בהשתתפות כ־200 איש מכל רבדי הציבור ומכל גווני הקשת הפוליטית. נכחו בכינוס ח"כ בנימין בן אליעזר, ח"כ מיכה רייסר, פרופ' אוריאל רייכמן, פרופ' אוריאל רוזן־צבי, ראש עיריית ראשון לציון מאיר ניצן, מזכיר פועלי ראשון לציון וכי נימים, נציגת פרלמנט הנוער העירוני ורבים אחרים.

בכינוס הוחלט על הקמת שלוש ועדות: ועדת הסברה, ועדת ארגון וועדת כספים, שיתחילו לפעול כבר בשבוע ויהיו "חוד החנית" בפעולה מקיפה, בעיקר באותם ערים ויישובים, שראשיהם הביעו נכונות לתמוך בכינון החוקה.

בשבת התכנסו בבית ברל 11 ראשי מחוזות של מפלגת העבודה, וקיבלו אף הם החלטה לפעול למען כינון החוקה. ראש עיריית ראשון לציון מאיר ניצן, נבחר כיו"ר הוועדה לכינון החוקה במפלגת העבודה. (עתיים)

מסורב העלייה סלפאק יגיע מחר לישראל

מסורב העלייה ולאדימיר סלפאק יגיע ארצה מחר בערב, לאחר שיום קודם לכן ייצא בטיסה ממוסקבה לוינה — על כך מסר סלפאק בשיחה טלפונית בשבת עם בני משפחתו בבאר־שבע.

בווינה יקבלו את פניהם של ולאדימיר ומריה סלפאק הסופר אלי ויזל ורעייתו, וכן הסנטור האמריקני מפנסלבניה, היינס, שפעל למען קבלת היתר יציאה מבריה"מ לבני הזוג. השלושה יצטרפו לבני הזוג סלפאק ויחד עם בנם אלכסנדר, שיגיע לווינה מארה"ב, הם יטוסו לישראל.

בני משפחתו של סלפאק בישראל עושים מאמצים למנוע הישנות של תופעת "הפסטיבל התקשורתי" בנמל התעופה.

בני הזוג סלפאק יגיעו לנמל התעופה בן גוריון ב־19.00, ומשם ייצאו למרכז הקליטה ברמת אביב וישארו תקופה מסויימת באולפן, עד אשר יחליטו על המשך צעדיהם.

סלפאק סיפר בשיחת טלפון, כי אתמול לפני הצהריים נערכה לכבודו קבלת פנים בשגרירות צרפת במוסקבה, ושר המסחר הצרפתי המבקר שם הזמין אותו להתארח בצרפת לאחר צאתו מבריה"מ. סלפאק הודה בהערכה על ההזמנה, אך השיב כי בתחילה יעלה ארצה ויתארגן, ועד אז אין לו תוכניות אחרות.

ולאדימיר סלפאק היה ממנהיגי מסורבי העלייה בבריה"מ ורבים מיוצאי בריה"מ בישראל, שהוא סייע להם בדרכים שונות, מתקשרים מידי יום למשפחתו בבאר־שבע ולמועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ.

שלושה ימים לאחר עלייתו ארצה יחגוג סלפאק את יום הולדתו ה־60.

ביגון מעכב יציאתו

אסיר ציון לשעבר, יוסף ביגון, הודיע ביום שישי בבוקר, כי סרוב השלטונות הסובייטיים לאפשר לכל בני משפחתו לעלות לישראל, מונע ממנו לצאת מיד מבריה"מ.

בשיחת טלפון עם פעילי המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ אמר ביגון, כי מסר מכתב לשר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ, בביקורו במוסקווה בו הוא טוען שההודעות על החלטתו להישאר בבריה"מ בשלב זה הינן תעמולה סובייטית. "אני מוכן לעלות לישראל כבר היום", אמר ביגון, "בתנאי שיאפשרו לכל בני משפחתי ובהם בני בוריס לצאת מבריה"מ."

השלטונות הסובייטים אינם מעניקים לבוריס ביגון ולמשפחתו אשרות יציאה, בשל סירוב הורי אשתו של בוריס ביגון ליציאת בתם. (עתיים)

קרפוב ניצח במשחק ה־5 מוביל עתה באליפות 2:3

סוויליה: — אנטולי קרפוב, המתמודד על תואר אלוף השחמט העולמי, נגד האלוף הנוכחי גארי קספרוב הביס אותו במשחק דרמטי בסיבוב החמישי ביום שישי.

קספרוב נכנע לאחר 38 מסעים. קרפוב מוביל עכשיו בפעם השנייה בתחרות שנקבעו לה 24 משחקים. יתרונו עכשיו הוא 2:3, עם שני נצחונות, הפסד אחד ושני תיקו.

המשחק החמישי תואר כקרב מסובך אשר בו קרפוב יצר בהתמדה בעיות ליריבו והראה החלטה נחושה לנצח.

קרפוב גם הפתיע בבחירה בשורה של חילופי־כלים מהירים, לאחר שקספרוב נקט בהגנת גרינפלד.

כמו במשחק השני, נגרמו לקספרוב קשיים בעיקר בגלל חוסר זמן. נותרה לו פחות מדקה לשבעה מסעים אחרונים. (רויטר עתיים ועי"צ)

צעיר חולה נפש נפצע בשכם מיריות חיילים

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

צעיר מהכפר בית פוריק נפצע אתמול קשה בשכם מיריות חיילים לאחר שהתנפל על חייל צה"ל, היכה אותו באבן בפניו, וניסה לחטוף את נשקו של חייל אחר.

האיש, עבד אל חפיז נסאסרה בן 35, היה מאושפז בעבר בבית חולים לחולי רוח. תחילה התנפל על חייל ששמר בפתח הממשל הצבאי וכאשר חשו שני חיילים לעזרת המותקף, ניסה לחטוף את נשקו של אחד מהם. החיילים פתחו באש והצעיר נפצע קשה.

מטוסי מיג 29 כבר טסים בשמיה של סוריה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מטוסים ראשונים מדגם מיג 29 הגיעו כבר לסוריה.

עם המטוסים הגיעו מדריכים ואנשי אחזקה מברית המועצות המסייעים לחיל האוויר הסורי לקלוט את המטוסים. מטוסים מסוג זה ימשיכו להגיע במהלך החודש הקרוב מבריה"מ לסוריה, ומעריכים כי בתחילת הקיץ ייכנסו המטוסים לשירות מבצעי בחיל האוויר הסורי.

מטוסי המיג 29 שמקבלת סוריה אינם כוללים את מיטב המערכות האוויוניות הסובייטיות.

מדרשת רופין
עמק חפר, 60960
טל' 9־685131־053
כנס רכזי ועדות השתלמות
יתקיים במדרשת רופין
ביום שלישי, 27.10.87
בין השעות 08.00—13.00

המשכים

כישלון לשולץ בשיחות

בריסל – שולץ מדווח לשרי נאט"ו על שיחותיו בבריה"מ (צילום: אי. פי.)

(סוף מעמוד ראשון)

פסגה בוושינגטון השנה, אלא אם כן יושג קודם לכן הסכם לא רק לגבי הטילים לטווח בינוני, אלא גם לגבי נושא חימוש החלל בעתיד.

לדברי הצד הסובייטי, חייבים הסכמים כאלה לכלול דרכים לחיזוקו של ההסכם האנטי־באליסטי משנת 1972, ולצמצם במידה ניכרת את תוכנית „מלחמות הכוכבים" של הנשיא רייגן.

פקידים בכירים בוושינגטון קיוו קודם לכן, ששולץ ישוב ממוסקבה לוושינגטון כשבידו הסכם מגובש ראשון לצימצום החימוש. כן קיוו שיביא עמו מועד ברור לפגישת רייגן־גורבצ'וב.

שולץ הופתע

שולץ אמר במסיבת העיתונאים בבריסל, כי הופתע מכך שגורבצ'וב חזר בו מהסכמה קודמת לקבוע מועד לפגישת הפיסגה במהלך שיחות מוסקבה. עם זאת ציין, כי גורבצ'וב רמז לאפשרות של עריכת פסגה במוסקבה באביב הבא.

למרות אכזבתו ציין שולץ, כי הושגה במוסקבה התקדמות ניכרת בנושאים בעלי משקל.

עם זאת דחה שתי הצעות סובייטיות חדשות שהועלו על־ידי גורבצ'וב. האחת — הפסקה בייצורם ובפרישתם של טילים לטווח בינוני, והאחרת — בדבר הפסקת עבודות הקמתה של תחנת רדיו בסיביר, תמורת הפסקת הקמתה של תחנת מכ"ם אמריקנית המוקמת בבריטניה.

רייגן: לא בוער

הנשיא רייגן אמר בשבת, כי לא אצה לו הדרך לפגישת פיסגה עם גורבצ'וב, וכי אין להניח ש„ירחקו בו להקריב אינטרסים חיוניים", על־מנת להביא לכינוסה של ועידה כזו.

אופוזיציה לגורבצ'וב בפוליטביורו?

מאת מייקל סוצל, פרשן „אסושיאייטד פרס"

מוסקווה.— פרשנים מערביים חושדים, כי מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבצ'וב נקלע לעימות של הרגע האחרון עם צמרת המפלגה הקומוניסטית וזה הגורם לנסיגתו מכוונה לקיים פיסגה עם הנשיא רייגן בוושינגטון השנה.

משקיפים דיפלומטיים אומרים, כי הפוליטביורו קיים פגישה אור ליום ו', לאחר יום שיחות מוצלח בין שולץ ושוורדנדזה, ובעקבות פגישה זו הואט קצב השיחות למחרת וגורבצ'וב אמר לשולץ כי הוא אינו מוכן לפיסגה.

כמו כן הופיעה קבוצת העבודה הסובייטית לפגישה עם האמריקנים ביום ששי בצהריים, שבה היו אמורים להשלים את פרטי ההסכם לחיסול הטילים הגרעיניים לטווח בינוני.

מקור דיפלומטי אחר אמר, שמזה כמה שבועות התריעו הסימנים לכך, שגורבצ'וב ושוורדנדזה אינם נהנים מידי חופשית לסגור הסכם עם ארה"ב על הטילים ולקבוע פיסגה שבה ייחתם הסכם זה.

עם זאת ייתכן שננקטת כאן טקטיקה סובייטית מסורתית להסגת ויתורים ברגע האחרון.

ג'מאיל הגיע בחשאי לקהיר

קאהיר. — נשיא לבנון אמין ג'מאיל הגיע אמש בחשאי לקאהיר — נמסרו מקורות יודעי־דבר לכתב אי.פי. עם.

(אי.פי.)

עצומה בקיבוצים להצלת ההתיישבות העובדת

מאת כתב „על המשמר"

ביוזמת צעירים מהקבה"א, השומ"צ ומפ"ם החל ביום חמישי שעבר מבצע החתמות על עצומה „להצלת ההתיישבות העובדת". המבצע נערך בקיבוצים ומטרתו ליצור מודעות בקרב חברי הקבה"א כי המאבק על הצלתה של ההתיישבות העובדת הוא מאבק פוליטי המחייב את גיוסם של כל חברי הקיבוץ. ההחתמה החלה ב־10 קיבוצים ותימשך גם בשאר הקיבוצים של הקבה"א יחד עם פעולות נוספות של מפ"ם המטה המשותף של ההתיישבות העובדת.

בין השאר נכתב בעצומה: „ההתיישבות העובדת שילמה ומשלמת את מחיר הדברת האינפלציה המטורפת באמצעות מדיניות אשראי וריבית, המסכנת את עצם קיומם של ישובים רבים בכל חלקי הארץ. בעצומה תובעים החותמים את הורדת שיעורי הריבית במשק, קביעת הסדרים מתאימים של אשראי מכוון ומרוכז להון חוזר ולהשקעות פיתוח, וקבלת אחריות הממשלה ומשרד האוצר למחיקת ופריסת החובות תוך מתן ערבות מדינה.

דיון במשבר המתמשך ברשות השידור במוקד ישיבת הממשלה השבועית, הבוקר

השובתים מחכים לתגובת הנהלת הרשות, להצעה שלהם לסיום המשבר

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

הממשלה תדון הבוקר בישיבתה השבועית במשבר הנמשך ברשות השידור.

הנושא יעלה על סדר היום על פי דרישת שר החינוך, יצחק נבון, המתכוון להביא לאישור את הצעתו לתיקון בחוק רשות השידור, שיאפשר לסגור את הרשות, ולפותחה מחדש לאחר שייעשה בה בדק־בית.

במקביל יגיש השר את דו"ח ועדת המומחים שמינה לפני כשנה, בראשותו של פרופסור שמעון שטרית. הוועדה קבעה במסקנותיה כי המצב ברשות השידור הינו תולדה של ליקויים חמורים בניהול וביחסי העבודה. השר נבון גם יודיע לממשלה על החלטתו, להקים ועדת מומחים בלתי תלויה, שתבדוק את הקשיים בתפקוד הרשות.

בסוף השבוע נמסר מלשכת השר, כי הוועדה תוקם רק לאחר שהסכסוך הנוכחי ברשות יגיע לסיומו, והשידורים יחודשו.

בסוף השבוע נמשכו המגעים בין הגורמים השונים המעורבים במשבר. נבון נפגש לשיחה עם מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, ועם חברי הנהלת הרשות וכן עם נציגי האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל. בפגישה זו נידונו הצעות שונות לסיום הסכסוך, אך אמש טרם התגבשה כל הצעה ממשית העשויה להביא לסיומה של השביתה.

ביום חמישי, בפגישה שקיימו נציגי העיתונאים עם הנהלת הרשות ועם הממונה על יחסי העבודה, נחמן אורי, הגישו נציגי השובתים הצעה משלהם לסיום המשבר ואולם עד אמש לא קיבל מטה השביתה את תגובת הנהלת הרשות להצעה.

הבוקר, לפני תחילת ישיבת הממשלה ייפגשו שר האוצר, משה נסים, ושר החינוך יצחק נבון לשיחת עבודה בנושא.

ערוץ 2 — ½ שעה קודם

החל מהיום ועד תום השביתה, יוקדמו השידורים בערוץ 2 בחצי שעה. הם יתחילו ב־17.30 בתוכנית לילדים. ב־18.00 יוקרן סרט, והשידורים יסתיימו ב־21.30.

הקדמת השידורים נעשית לפי בקשות רבות של הצופים. (עשית למימ)

המועצה לצרכנות תובעת לאסור גביית האגרה

בקשה לאסור על רשות השידור גביית אגרת רדיו וטלוויזיה בגלל השיבושים הרבים בשידורים, הוגשה ביום ו' לבית המשפט המחוזי בתל אביב ע"י המועצה הישראלית לצרכנות.

המועצה טוענת, באמצעות עו"ד דני ארנסט, כי ההשבתה האחרונה בת השבועיים, המצטרפת לשורה ארוכה של שיבושים ברדיו ובטלוויזיה בשנה האחרונה, אינה עומדת בקנה־אחד עם חובתה של רשות השידור לקיים שידורים על פי „חוק רשות השידור, תשכ"ה 1965". לכן אין מקום לגביית אגרת הרדיו והטלוויזיה.

לחילופין, נאמר בבקשה, אין לגבות את מלוא האגרה אלא מחציתה בלבד, ולחילופין, יש להפחית את האגרה בשיעור שייקבע ע"י בית המשפט.

לחילופין הציעה המועצה לצרכנות, להשעות את גביית האגרה כל עוד נמשך המצב של שיבושים תדירים בשידורים עד לחידוש השידורים הסדירים וקיומם ללא הפרעה במשך תקופה רצופה של 3 חודשים או תקופה אחרת שיקבע בית המשפט.

הבקשה תידון היום, בפני השופט שאול אלוני.

(עתי"ם)

70 שנה ל„הבימה"

נשיא המדינה, רעייתו, ואורה גולדנברג, יו"ר אגודת ידידי „הבימה", מול קיר מייסדי התיאטרון, שנחנך ביום ה', בחגיגת 70 שנה לתיאטרון (צילום: אסף שילה)

הכנס הייצוגי הערבי החליט על „צעדים שיכאיבו למשק"

מאת קאסם זייד, כתב „כתב המשמר"

הכנס הייצוגי של הציבור הערבי, שהתקיים אתמול בשפרעם, החליט לנקוט בצעדים חריפים שיכאיבו למשק הישראלי ויפגעו בכלכלתו, במחאה על היחס המזולזל של הממשלה כלפי הרשויות המקומיות הערביות.

הכנס שהתקיים בהשתתפות חמשת חברי הכנסת הערביים, רוב ראשי הרשויות הערביות ונציגי מוסדות ציבור אחרים הסמיך את מזכירות הוועד הארצי להכנן צעדים הכוללים שביתה כללית במגזר הערבי, שביתת רעב של ראשי הציבור הערבי, שביתת שבת מול משרד ראש הממשלה ומסע מכוניות שיעלה לירושלים ויקיף את קרית הממשלה.

הכנס דחה את ההצעה להחזיר את המפתחות של המועצות המקומיות הערביות למשרד הפנים. רוב הדוברים טענו שזוהי הצעה בלתי מעשית, המסמלת בריחה והתחמקות מהאחריות הציבורית. בין המתנגדים להצעה להחזיר את המפתחות היו חברי הכנסת מחמד וואתד (מפ"ם), תאופיק זייד ותאופיק טובי (חד"ש).

ח"כ מוחמד וואתד אמר, שהחזרת המפתחות משמעה מסירת מפתחות ביתנו לזולת. הוא לא הוציא מכלל אפשרות קריאה לציבור הערבי להימנע מתשלום מסים.

משלחת הירוקים: הצענו בבונדסטאג הגדלת השילומים לקרבנות הנאצים

מזהירים מפני סכנות הפונדמנטליזם האיסלאמי ליהודים וערבים כאחד

„אנו הצענו בבית הנבחרים שלנו תשלום שילומים נאותים לכל קרבנות הנאצים. נוכחנו שבישראל חיים יוצאי המחנות על־סף העוני והבעוני. אנו דורשים רווחה לכל הקרבנות, כי זו שערוריה שגנרלים מקבלים פנסיות גדולות, ואילו את אלו שסבלו אין מפצים" — אמר ביום ו' חבר משלחת סיעת „הירוקים" בבית הנבחרים המערב גרמני, המבקרת בארץ.

חברי המשלחת קיימו מסיבת עיתונאים בתל־אביב. הדובר, אוטו שילי, מסר, כי הוא שוחח בנושא הפיצויים עם נציג משרד האוצר הישראלי.

חברת המשלחת, ואלטראוד שופה, ציינה, כי משלחת הירוקים הגיעה לישראל לפי הזמנת הנשיא חיים הרצוג שאיתו נפגשו כאשר ביקר לאחרונה במערב גרמניה, ואילו משרד החוץ הישראלי שלח להם הזמנה בכתב.

במשלחת „הירוקים" שלושה חברי ה„בונדסטאג", שאחד מהם ריכרד וויצל, שוכב במיטה בגלל הצטננות חזקה — ולא הגיע למסיבה. בכוונתם להיפגש כאן עם מגוון רחב של אנשים בעלי דעות שונות. ואכן, נפגשו עם נשיא המדינה, חברי כנסת, עורך „הארץ" גרשום שוקן וביקרו במשרד החוץ, במכון ללימודים אסטרטגיים, במפעל „אורמת" שביבנה. כן נפגשו עם מתיישבים ומתנחלים ועם פלשתינאים בירושלים ובנצרת.

שופה אמרה, כי זהו ביקורה הראשון בארץ, ולא העריכה קודם לכן נכונה, את האיומים על קיום מדינת ישראל. כאן נוכחו לדעת, שיש תרבויות אחרות ודברים שאינם מוכנים לגרמנים.

יחד עם זה ציינה, כי גם לפלשתינאים הזכות למדינה משלהם וכן זכות לפתח את זהותם.

שופה עמדה על האיום של הפונדמנטליזם האיסלאמי, הן ליהודים והן לערבים. היא ציינה, שהמשלחת לא באה להציע הצעות לפתרון בעיות או נוסחת קסמים לפתרון הסכסוך „פוליטיקה נעשית בצעדים מדודים וכל צד נדרש לחסל אויבות", אמרה. יחד עם זאת ציינה, כי משיחות עם אוכלוסיה משני העמים הוכר לה שאצל שני הצדדים יש רצון לשלום. (עתי"ם)

קרע בסניפי „העבודה" בדרום

מחוז הדרום של מפלגת העבודה, המאגד את הישובים העירוניים במרחב אשדוד, אשקלון, קרית גת, קרית מלאכי ושדרות, עומד בפני קרע. מצפים לביקורו של מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם, לפתרון הסכסוך שנתגלע בין הסניפים.

מזכיר הסניף באשקלון, אורי אליאב, מסר, כי בכל ההכרעות במועצת המחוז נוצר מצב שרק לאנשי אשדוד יש סיכוי להתמודד על תפקידים, במועצת המחוז כ־180 נבחרים, מהם 80 מאשדוד ורק 45 מאשקלון.

1,000 דירות יירכשו במימון האוצר והסוכנות, לפינוי מרכזי הקליטה

שר הקליטה הבטיח לעולי אתיופיה מאשקלון לפתור תוך חודש את בעיית מגוריהם

שר הקליטה יעקב צור הבטיח לנציגי 50 משפחות מעולי אתיופיה עמם נפגש ביום ו' אחר הצהריים, לפתור את בעיית מגוריהם באשקלון תוך חודש ימים.

אנשי המשלחת באו לפגוש את השר עקב הופעתו בכנס מפלגת העבודה באשקלון, ושטחו בפניו את הבעיות של דיירי הקרוואנים ברחובה של העיר, לשם הוכנסו לפני כשנה וחצי. המשלחת קבלה על תנאי המגורים הגרועים, על חוסר שירותים ועל המצב הסניטרי הירוד בחניון הקרוואנים, עד כדי סכנה לבריאות הילדים.

מחנה הקרוואנים נמצא מחוץ לשכונות העיר והדיירים נזקקים לכתת רגליהם לשכונת שמעון הסמוכה או למרכז העיר בשביל כל דבר שהם נזקקים לו. הקרוואנים דולפים בימי הגשם, לא מבודדים, ושורצים חרקים ועכברים.

בפגישה שקיים בשעות הערב עם פעילי מפלגה ועולים חדשים, מסר שר הקליטה, כי משרד הצליח לרכוש עד עתה כ־2,00 יחידות דיור למשפחות עולי אתיופיה, וחסרות עדיין כ־1,000 יחידות. רכישת הדירות תעלה 40 מיליון דולר, מחציתם במימון הסוכנות היהודית ומחצתם במימון משרד האוצר. כך סוכם בישיבה שהתקיימה ביום ו' בין שר האוצר, גזבר הסוכנות ושר הקליטה.

בחודשים האחרונים נפסק תהליך היציאה ממרכזי הקליטה כמעט לחלוטין ומשרד הקליטה לא יכול היה להעמיד דיור קבע לעולים בשל מחסור בתקציב.

במשרד הקליטה הוחלט בינתיים להקים צוות מיוחד שמטרתו לבצע את תוכנית האיכלוס עפ"י לוח זמנים צפוף ככל האפשר, תוך מתן עדיפות לפינוי מרכזי הקליטה בהם התנאים הפיזיים קשים, כגון מרכזי הקליטה באופקים, פרדס חנה ואשקלון.

מנכ"ל משרד הקליטה, מאיר שמיר, הודיע בעקבות הסיכום שהושג, כי עם סיום רכישת 1000 הדירות, ואכלוסן, צפויות כל משפחות העולים מאתיופיה להתגורר במגורי קבע. תהליך האכלוס יתבצע עפ"י תוכנית האב המשרדית, ויחד עם זאת יתאפשר לעולים ולמגורים מסויימים יוכלו לבחור את דירותיהם בעצמם. צפויים קשיים באכלוס במספר רשויות מקומיות המסרבות לקלוט משפחות נוספות מעולי אתיופיה. (עשית למימ)

במחנה: ערבים רבים יותר מתגייסים לצה"ל

יותר ויותר חיילים ערבים — מוסלמים ונוצרים — מתגייסים בשנים האחרונות לצה"ל. הגיוס הוא התנדבותי והמניע שמסתתר מאחורי התנדבותם, מלבד רגש השייכות למדינה, הוא רצונם להתערות בית־קלות, בשוק העבודה האזרחי ולזכות בהטבות הניתנות לכל חייל משוחרר. חלקם ממשיכים את מסורת אבותיהם ובני־משפחותיהם ששירתו ועדיין משרתים בצה"ל. ענף מיעוטים, הכפוף לשלישות־הראשית, מרכז את הטיפול בהם. בכתבת תחקיר המתפרסמת בגליונו האחרון של „במחנה", מספרים שלושה חיילי גולני ואחד מתותחנים, על שירותם בצה"ל. אחד מהארבעה, חייל ערבי־מוסלמי מגליל, מאניסם במחלקתו, מספר על חלקו בתקרית עם חוליית־מחבלים בלבנון. „היינו עדיין חדשים, לא ידענו מי נגד כי הגענו למקום והתחלנו בסריקות כשפתאום החלו לירות עלינו. זיהינו את שני המחבלים, הסתערנו והרגנו אותם. ההרגשה שלי היתה טובה מאוד, כי ידעתי שנגענו בתכלס. הקונפליקט לא היה לי כי חשבתי על כך לפני שהתגייסתי. ידעתי שאגיע לרגע הזה. וגם מזה, כשיחד־עם רבים מגויסים במגזר שקט".

פיצוץ במשרדי פאן אמריקן בכווית

משרד פאן אמריקן לאחר הפיצוץ (צילום: אי.פי.)

מטען תומר נפץ התפוצץ אתמול במשרדי חברת התעופה האמריקנית פאן אמריקן, ברובע המסחרי של כוויית.

היה זה פיצוץ אחרון בשורה של פיגועים טרוריסטיים בעת האחרונה בכוויית. השלטונות מייחסים אותם למחבלים פרו־איראנים.

שלטונות הביטחון של כוויית מסרו, כי המטען התפוצץ ליד משרדי פאן־אם בקרבת החוף. לא זוהו מבצעי הפיגוע ולא היו מעצרים. היה זה הפיגוע התשיעי מסוגו בכוויית ב־1987.

כתבים מסרו, כי שמעו שני פיצוצים נוספים לאחר הפיצוץ בפאן אמריקן, שאירע בשעה 2:10 אחר הצהריים לפי השעון המקומי.

מן המשרד הראשי של פאן אם בניו־יורק נמסר, כי המשרד בכוויית ניזוק אולם לא היה זה משרד בבעלות החברה אלא בבעלות פרטית של סוכנות נסיעות של אדם אחד בה נמכרו כרטיסים, בעיקר של פאן־אם. אין טיסות ישירות של פאן־אם לכוויית, ואין להחברה צוותות משלה בנסיכות. (עי"ר וע"צ)

הצי האמריקני מפעיל דולפינים במפרץ הפרסי

וושינגטון. — שלטונות הצי האמריקאי שיגרו למפרץ הפרסי חמישה דולפינים מאולפים, כדי לסייע בגילוי מוקשים ולמנוע התקפות של אנשי־צפרדע נגד אוניות הצי האמריקאיות המלוות מיכליות נפט כוויתיות — על כך מסר משרד ההגנה האמריקאי ביום ו'.

אחד מדוברי הפנטגון מסר בתדריך לעיתונאים, כי הדולפינים הגיעו למפרץ ב־13 באוקטובר, על־פי בקשת מפקד הכוחות האמריקאים באזור, כדי לבצע „פעולות סיקור וגילוי מתחת לפני המים". הדובר הוסיף כי פרטי משימותיהם של הדולפינים נחשבים למסווגים.

פקידים אחרים בפנטגון סיפרו, כי הדולפינים הם חלק מתוכנית סודית של הצי. היתה זו הודעה ראשונה על הפעלת דולפינים לפעילות מבצעית מאז נשלחו בעלי־חיים מסוג זה לאחד ממפרצי וייטנאם בתחילת שנות ה־70.

דובר־הפנטגון הדגיש ביום ו' כי הצי האמריקאי מעולם לא אילף דולפינים למשימות העלולות להסתיים בפגיעה בדולפין, או במותו של אויב. הדובר הבהיר כי על־פי החוק להגנת יונקים ימיים משנת 1972, מנוע הצי מלסכן את הדולפינים.

אולם מייקל גרינווד, שעבד בעבר כחוקר מדעי בצי, העיד עוד בשנת 1976 בפני ועדת סנאט, כי דולפינים אכן אולפו בפלורידה על ידי אנשי הסי.אי.איי. ואנשי הצי להרוג אנשי צפרדע של האויב. הוא סיפר כי בין היתר פותח לשם כך מזרק מיוחד, שניתן להרכיבו על חוטמו של הדולפין, כדי להזריק לצוללן נוזל קטלני.

מומחה אחר סיפר כי הדולפינים אולפו להסיר את מסכות המגן של אנשי־צפרדע עויינים ולפגוע בצינורות החמצן שלהם. „הדולפינים פועלים בסביבתם הטבעית, והם שולטים שליטה מלאה במצב", אמר. (עי"ר)

אילוף דולפינים במתקני הצי האמריקני (צילום: אי פי)

הזוהר היפה מהשפופרת היה קרינה שקטלה אם ובתה

ריו דה ז'ניירו. — אשה בת 37 ובתה בת ה־6, מתו מהרעלת קרינה, כתוצאה מתאונה גרעינית שפגעה ביותר מ־50 בני־אדם בעיר גויאניאה במרכז בראזיל.

פקידים מבית־החולים של הצי מסרו, כי הילדה בת 6 ליידה פראירה מתה שעתיים לאחר אמה מריה גבריאלה פראירה. שתיהן נחשפו למנת קרינה של החומר הרדיו־אקטיבי קאסיום 137. בעלה של פראירה, סוחר גרוטאות ו־4 אחרים, מאושפזים בבית־החולים ומצבם אנוש, מסרו פקידי בית־החולים.

האם והבת יועברו לגויאניאה בארונות מיוחדים עשויים עופרת וייקברו במקום שמור מחוץ לעיר.

התאונה אירעה כאשר שני גוודים פרצו למרפאה פרטית נטושה, לאחר שהרסו קיר במכות פטישים כבדים. בתוך המבנה הם מצאו ציוד לריפוי באמצעות קרינה שכבר יצא משימוש ובו שפופרת של קאסיום 137.

שני הגוודים הוקסמו מן הזוהר של הקרינה והעבירו את השפופרת מיד ליד ובין חבריהם, עד שהשפופרת הגיעה לחצר הגרוטאות של פראירה, שם חוו בה שכנים וידידים.

כל אלה שהתקרבו לשפופרת זוהמו בצורה קשה. (רויטר, עתי"ם)

הנזירה הקתולית הואשמה בכפיית היהדות במנזר שלה

מאת ארנון יפת, כתב „על המשמר" בצרפת

פריס. — נזירה קתולית, האחות מרים, שגילתה לפני כמה שנים שהיא יהודיה, הואשמה בבית דין של הכנסיה גליון ב„כפיית מולחן הדת היהודית על הנזירות במנזר שלה".

מרים, הנאבקת במחלת הסרטן, האשימה את הכנסיה באנטישמיות. היא צפויה לגירוש מן המנזר. שלטונות הכנסיה תוהרים לחסל מסדר חדש שהקימה, בשם „אחיות ישראל". תריסר נזירות מתמידותיה עמדו סביב מיטתה ואמרו כי ההאשמות אינן אלא עלילות.

במשפט האשימו אותה בהבאת הנזירות, שימוש בכלות על מנת לכפות עליהן חיים על־פי ההלכה היהודית ואכילת מזון כשר, אך אלה הכחישו.

טונרה סונט, בשמה המקורי, נולדה בהונגריה. היא נכנסה למנזר בצרפת. אך אימה גלתה לה ב־1973 כי היא יהודיה. מאז היא קתולית נאמנה, שומרת אמונים לנישואיה עם רוח הקודש, אך היא גם יהודיה, הכנסיה הרשמית עוד השלימה עם יהדותה, אך הקמת מסדר „אחיות ישראל" נחשב כגוד כפירה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 23.10.87

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.6718	1.6927	1.6805
דולר אמריקני	1	1.55	1.63	1.5886	1.6084	1.5983
מרק גרמני	1	0.86	0.91	0.8804	0.8914	0.8841
לירה סטרלינג	1	2.59	2.71	2.6331	2.6659	2.6425
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2630	0.2663	0.2647
ין יפני	100	1.09	1.14	1.1066	1.1204	1.1084
גולדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7833	0.7931	0.7859
פרנק שווייצרי	1	1.04	1.09	1.0619	1.0751	1.0666
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2500	0.2531	0.2511
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2398	0.2428	0.2412
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2294	0.2323	0.2307
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3645	0.3691	0.3677
דולר קנדי	1	1.19	1.24	1.2093	1.2244	1.2154
דולר אוסטרלי	1	1.10	1.18	1.1371	1.1513	1.1462
ראנד דר' אפריקני	1	0.46	0.78	0.7750	0.7847	0.7802
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4212	0.4264	0.4245
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2506	1.2662	1.2568
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.27	1.2201	1.2353	1.2255

דנמרק פדתה שני אזרחיה שהואשמו בריגול בפולין, בחצי מיליון דולר

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בסקנדינביה

קופנהגן.— בפולין שוחררו שני אזרחים דנים, שנידונו למאסר 7 ו־9 שנים על ריגול. השניים נתפסו עוד ביומם הראשון על אדמת פולין סוריים, כשהם מצלמים מתקנים החשכים סוריים.

לקראת ביקורו של שר החוץ הדני בפולין בחודש הבא, הודיעו הפולנים כי הם מוכנים לשחרר את 2 האסירים תמורת 500,000 דולר. סכום הענק הוענק לפולנים ממקורות לא ידועים, ואכן שני המרגלים הועלו על מטוס פולני ונחתו בנמל התעופה הבינלאומי של קופנהגן. הם הוברחו מנמל התעופה, לפי מיטב המסורת של הסתרות הידועה בשטח זה, בלי שהותר לעיתונאים וצלמים להתקרב אליהם.

מקורות רשמיים מסרו, שהסכום שהועבר לשחרורם בערבות תוקצב ע"י גורמים פרטיים, אך איש אינו מטיל ספק בכך שגירסה זו אינה תואמת את העובדות בשטח. במסדרונות הפרלמנט מתלחשים בקול רם לגבי העלאת העניין בפורום ממלכתי.

הפרשה השנייה המסעירה בעת ובעונה אחת את דנמרק היא פרשת מימון הבחירות של חברת פרלמנט טרייה, פרנילה סמס, צעירה שאפתנית בת 27, שנבחרה בבחירות בחודש שעבר מטעם המפלגה השמרנית. מערכת הבחירות שלה היתה יקרה. כאשר נשאלה כמה עלתה לה נקבה בסכום 100,000 כתר (כ־15,000 דולר), מכיסה הפרטי. אך בינתים תעשיין אחד מוכן להודות בפומבי שהוא תמך בה.

תנ"ך גוטנברג נמכר ביותר מ־5 מיליון ד'

ניו־יורק.— כרך אחד מהוצאה ראשונה נדירה של התנ"ך של גוטנברג — הספר הגדול הראשון שהודפס אי־פעם — נמכר בסוף השבוע במכיר־שיא של 5.39 מיליון דולר בבית המכירות הפומביות „כריסטיס" בניו־יורק.

הספר, שהוא אחד מבין 48 עותקים קיימים שהודפסו על ידי יוהן גוטנברג בעיר מיינץ בגרמניה בשנת 1455 — נמכר ליפני, בטלפון, זהו עותק ראשון של התנ"ך של גוטנברג שנמכר אי־פעם ליפן.

כיום נמצאים 14 ספרי תנ"ך של גוטנברג בגרמניה, 11 — בארה"ב, 8 — בבריטניה, 4 — בצרפת, 2 — באיטליה, ו־2 — בספרד, כן מוחזקים כרכים בודדים בכמה מדינות נוספות. (עי"ר)

הסנאט דחה את מועמד הנשיא, בורק, ורייגן יחפש שופט עליון שמרן אחר

וואשינגטון. — הנשיא רייגן החל לחפש מועמד שמרן נוסף לבית המשפט העליון, לאחר שהסנאט דחה את המועמד שלו, רוברט בורק, ברוב של 58 נגד 42.

דחייתו של השופט בורק נחשבת תבוסה חמורה ביותר לנשיא רייגן ומכה קשה ביוקרתו.

הדמוקרטים כבר הודיעו, כי הם יעמדו שוב לכל מועמד שיציע הנשיא, אם יתגלה שהוא שמרן קיצוני בדעותיו כמו בורק.

הנשיא רייגן הודיע לאחר ההצבעה, כי המועמד הבא שיציע לסנט יהיה שותף לדעותיו של בורק בעיקר בגילוי ריסון משפטי, דהיינו ששופט עליון מוגבל על־ידי החוקה ועליו לפרש חוקים ולא ליזום אותם.

הדמוקרטים שהובילו את המאבק נגד בורק אמרו, כי לא יאשרו שום שופט שיהיו לו דעות דומות לשל בורק בתחום שוויון הזכויות, והחירויות האישיות.

מתנגדיו של בורק, בעיקר בקרב הליברלים בסנאט, חששו כי אם יתמנה הוא יטה את כף המאזניים לצד השמרני הקיצוני בנושאים חברתיים כמו הפלה מלאכותית וזכויות שוות למיעוטים ולנשים.

הרוב בסנט לא השתכנע מטענתו של הנשיא רייגן, כי בורק בן ה־60, שהיה גם פרופסור למשפטים באוניברסיטת ייל ופקיד בכיר במשרד המשפטים, הוא בעל הכישורים הטובים ביותר למלא את המקום שהתפנה בבית המשפט העליון.

רייגן טען בהודעתו, כי ההתנגדות לבורק נבעה משיקולים פוליטיים והתכסיסים שננקטו נגדו הם משפט לינץ'. (רויטר, עתי"ם וע"צ)

גנשר ביקר באלבניה

שר־החוץ המערב־גרמני הנס דיטריך גנשר בא לטיראנה, בירת אלבניה, וקיים שיחות עם מנהיגי אלבניה על בעיות בטחון וזכויות האדם.

גנשר, שהוא שר־החוץ הראשון של מדינה מערבית שביקר באלבניה, נפגש עם ראש הממשלה אדיל צ'רצ'אני ועם שר־החוץ רייס מוכילה.

אל גנשר נילוו בביקור שנמשך שש שעות, חברת מפלגת הירוקים קריסטה (נגרטס ויועצים בכירים. המדינאי הגרמני היה לאחר מכן אורח הכבוד בסעודה חגיגית שנערכה לכבודו מטעם ראש המדינה ומזכיר המפלגה הקומוניסטית ראמיז אליאה. (רויטר, עתים וע"צ)

מת לינו ונטורה

פאריס. — אבל ירד על עולם הקולנוע הצרפתי כשנודע על מותו של שחקן הקולנוע הצרפתי הקשוח, לינו ונטורה, בגיל 68. ונטורה שיחק בתפקידים של בלשים ופושעים, ועל־פי סקר דעת קהל מתחילת השנה, הוא היה שחקן הקולנוע הצרפתי הפופולרי ביותר, לפני דילון, בלמונדו ומונטאן.

ונטורה מת ביום חמישי בערב בביתו בפאריס, לאחר התקף לב. (רויטר־ עתים וע"צ)

נשיא איטליה לישראל בדצמבר

מאת אהרן נח, כתבנו באיטליה

רומא. — נשיא איטליה פרנצ'סקו קוסיגה יערוך ביקור ממלכתי בישראל במחצית דצמבר. יהיה זה ביקור ראשון של נשיא איטלקי בישראל.

אל קוסיגה יתלוו בביקורו בישראל שר החוץ אנדריאוטי, שמעמדו הבינלאומי חשוב. כעת בהיות איטליה יושבת ראש של מועצת הביטחון.

מצרים מציעה אזור חופשי מנשק גרעיני במזרח התיכון

דו"ח שהוגש לאו"ם קובע, כי ישראל מסוגלת, כנראה, לפוצץ פצצה גרעינית

מרכז האו"ם. — מצרים הציעה לוועדה המדינית של העצרת הכללית של האו"ם, להקים במזרח התיכון אזור חופשי מנשק גרעיני.

על פי הצעה זו, כל המדינות באזור יחשפו את הפעילות הגרעינית שלהן לפיקוח בינלאומי אם טרם עשו זאת.

להלן נאמר בהצעה, כי המדינות יתבקשו שלא לפתח, לייצר, לנסות להשיג, או להרשות הצבת כלי־נשק גרעיניים על אדמתן.

בידי ישראל יש ככל הנראה האמצעים לייצור כלי נשק גרעיניים והיא מסוגלת לפוצץ סוג כלשהו של פצצה גרעינית ללא ניסוי קודם — נאמר בדו"ח, שהוגש לעצרת האו"ם ביום שישי.

בדו"ח נאמר, כי אין בידי האו"ם הוכחות חותכות שיש בידי ישראל כלי־נשק גרעיניים, אולם עדויות נסיבתיות וגורמים אחרים מורים, ככל הנראה, על כך שהיא מסוגלת לייצר כלי־נשק כאלה.

בין הגורמים שצוטטו, הימנעותה של ישראל מלאשר או להכחיש יכולת גרעינית, הודעות הסותרות שלה על מדיניותה הגרעינית וסירובה לחתום על האמנה לאי־הפצת הנשק הגרעיני, או על כל הגבלה אחרת של הנשק הזה. (רויטר עתים וע"צ)

יונים למען ואנונו

מאת ז'אק כהן, כתבנו ביוון

אתונה. — ועדת אנשי רוח למען השלום, ארגון כתוסות המפלגה הקומוניסטית היוונית, קיים כינוס־מחאה על שפיטתו של מרדכי ואנונו בדלתיים סגורות, ועל הסיפור לפני כן, הקהילה הבינלאומית, קורא לממשלת יוון להתערב למען שחרור המיידי של ואנונו.

על היום
25.10.87

פרלמנט של גברת אחת

הפרלמנט הבריטי שנפתח השבוע צפוי להיות עמוס באופן יוצא מן הכלל ויצטיין בדומיננטיות של תאצ'ר. האופוזיציה תהיה עסוקה בבעיותיה הפנימיות ולא ייוותר לה הרבה זמן פנוי כדי לעשות צרות לגברת הברזל

מאת דפנה ורדי, לונדון

בבריטניה נפתח השבוע מושב הפרלמנט לאחר חופשת הקיץ. בתיאוריה, זה רק המשך של המושב הקודם, אשר נפתח לאחר הבחירות הכלליות. אך בשטח יהיו שינויים רבים, שאת רובם אפשר היה לצפות מוועידות המפלגות. דבר אחד לא השתנה: העומס המוטל על חברי הפרלמנט במושב זה נחשב לגבוה שאין קודם לו מאז שנת 1945.

המרכיב הבולט ביותר בשינויים במושב הפרלמנט, הוא העובדה שראש הממשלה, הגברת מרגרט תאצ'ר, לוקחת על עצמה את ראשותן של מספר ועדות העוסקות בתחומים אותם הציגה בראש סולם העדיפויות בנאומה עם סיום ועידת השמרנים.

מבחינות רבות, ממשלתה של הגברת תאצ'ר נראית די תלויה בה, דבר שבלט בזמן ההוריקן והשטפונות שלאחריו, כאשר ראש הממשלה היתה בביקור בארצות־הברית, ונראה היה ששרי הממשלה מהססים להגיב ולא בדיוק יודעים מה הם אמורים לעשות. חוסר־אונים דומה, נראה היה לאחר הנפילה הגדולה של הבורסה.

הגברת תאצ'ר תעמוד בפרלמנט הנוכחי בראשן של הוועדות העוסקות בשינוי המס המכונה „מס קהילתי" שינוי במבנה מערכת החינוך, והשינוי בחוק הסיוע בשיכון. אחרים מחברי המפלגה השמרנית כבר הביעו חשש מפני העומס הרב שהגברת תאצ'ר לוקחת על עצמה, וציינו שהעובדה שהיא עומדת בראשן של ועדות אלה, לא רק תהווה עומס מוגזם ומיותר על סדר היום העמוס שלה, אלא גם תיצור בציבור רושם שהמפלגה היא מפלגה של „גברת אחת". חשש אחר שהובע היה, שאם ראש־הממשלה תשקיע את כל מרצה בהבטחת השינויים בתוך בריטניה, לא יהיה לה הזמן הדרוש לנושאים בינלאומיים, והיא תיאלץ להזניח את מחויבויותיה בתחום זה.

אך למרות כל הטיעונים נגד, הגברת תאצ'ר מבהירה במעשיה כי יש בכוונתה להבטיח אישית שתנופת השינויים בה החלה בקדנציה הקודמת שלה, ואשר זכתה לכינוי „תאצ'ריזם", לא תיעצר. היא ממשיכה להעביר לידי הציבור את מרבית החברות הממשלתיות, ולמרות הדאגה שהתעוררה לאחרונה כאשר מחירן של מניות „בריטיש פטרוליום", פורסם יום לפני תחילת המפולת הגדולה ב„סיטי", מה שהפך אותן למאוד לא־אטרקטיביות, הממשלה הבהירה שתמשיך בתוכניותיה.

האופוזיציה בפרלמנט לא תעמוד בדרכה של הגברת תאצ'ר בצורה משמעותית במושב הנוכחי. כך נראה מן המצב בתוך כל אחת ממפלגות האופוזיציה. כל אחת מהן שקועה בימים אלה בענייניה הפנימיים, למרות כל ההצהרות היפות של ראשיהן וההבטחות שהם ימשיכו להילחם בעד עקרונותיהן בתוך הפרלמנט.

מפלגת האופוזיציה הגדולה, מפלגת העבודה, החליטה בוועידה השנתית שלה בחודש שעבר על בדק־בית ועל בחינה מחודשת של מדיניותה בכל התחומים. למרות שמנהיג המפלגה, ניל קינוק, זכה ברוב של ועידת מפלגתו כשהציע את בדק־הבית, אין ספק שהקבוצות שהתנגדו, בעיקר מחשש מפני שינוי משמעותי במדיניות הבסיסית של המפלגה, שינוי אשר מטרתו תהיה לשפר את מעמדה בקרב ציבור הבוחרים — לא יתנו לו להעביר את העניין בקלות.

יתרה מזאת, העובדה שמפלגת העבודה הבריטית מפוצלת ויש בתוכה קבוצות רבות המנסות למשוך לכיוונים מנוגדים, תדרוש בסופו של דבר חלק גדול מהאנרגיה והמשאבים האנושיים של חבריה בפרלמנט. רבים צופים שהם יקדישו יותר מאמץ לשיפור ולהבטחת מעמדם האישי בתוך המפלגה בין כל הקבוצות היריבות, מאשר לפעולה כאופוזיציה נגד ממשלה המתכננת גל של שינויים רדיקאליים בתחומים שונים.

מרכז המפלגה, אשר נבחר בוועידה האחרונה, מהווה תמונה די ברורה למצבו של המנהיג ניל קינוק בתוך מפלגתו. 22 מתוך חברי המרכז נחשבים לאנשי־שלומו, שתמיכתם בו מובטחת. לעומת זאת, במידה לא פחותה הוא יכול להיות בטוח בהתנגדותם הנמרצת של שבעת חברי המרכז המתנגדים לשינויי מדיניות ומנסים למשוך את המפלגה, ככל הניתן, שמאלה. אחד החברים החדשים של המרכז, קן ליווינגסטון, הזכור מביקורו בישראל בשנה שעברה, כבר הבטיח „מלחמת אזרחים" בתוך המפלגה כתגובה על נסיונות שונים לשינוי.

אבל בשטח, אין ספק שאם ניל קינוק אינו מעוניין לחזור על ניסיון מערכת הבחירות בשלוש הפעמים האחרונות, עליו להילחם בתוך מפלגתו על שינוי הקו הקיים או לפחות על התאמתו למציאות החדשה. נראה שהוא אישית מודע לעובדה שבבחירות האחרונות, המסר של הבוחרים היה ברור: הם נתנו גיבוי מלא למה שמכונה כאן כיום „תאצ'ריזם." לכן, מפלגת העבודה כפי שעלה מנאומו המרכזי של ניל קינוק בוועידה, נאלצת להתחיל לדבר במונחים של „סוציאליזם לאמידים."

מסורתית, מפלגת העבודה בבריטניה היתה מפלגתם של אנשי המעמד הבינוני ומעמד הפועלים. אך בבחירות האחרונות נראה היה שהם איבדו חלק גדול מאנשי המעמד הבינוני, בעיקר אלה שמרגישים כיום שמצבם הכלכלי השתפר. האזורים בהם מצבה של מפלגת העבודה היה הטוב ביותר, היו אלה בהם האבטלה גבוהה, ומיד לאחר הבחירות הצהירה תאצ'ר כי היא מתכננת להקדיש את מלוא מרצה לפעולה באזורים אלה.

מכאן, שמפלגת העבודה, שהיא עיקרה של האופוזיציה בפרלמנט הבריטי, תהיה די עסוקה בבעיות הפנימיות שלה ובנסיונותיה לשקם את מעמדה לאחר כשלונה בבחירות בפעם השלישית ברציפות. נשארו שתי מפלגות האיחוד — המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, והמפלגה הליבראלית.

שתי מפלגות אלה גם הן שקועות עד צוואר לראשן במאבקים פנימיים. מיד לאחר הבחירות החלו בנסיונות לבדוק את השטח לקראת מיזוג מלא אבל שוב, המתנגדים לא קיבלו את דעת הרוב. כרגע, המצב הוא שקבוצה מתומכי המיזוג במפלגה הסוציאל־דמוקרטית עובדת יחד עם צוות של המפלגה הליבראלית על התוויית מדיניותה של המפלגה החדשה, ויש להניח שאנשי הצוות יקדישו את מלוא מרצם לעניין. שכן, הם התחייבו בפני חבריהם להציג את תוצאות המשא־ומתן על המיזוג בחודש ינואר הקרוב.

בינתיים, מתנגדי המיזוג במפלגה הסוציאל־דמוקרטית, בראשותו של דיוויד אוון, מי שהיה מנהיג המפלגה ומקימה, עוסקים בגיוס אוהדים ותומכים מבין חברי המפלגה, בתקווה להיות גוף די חזק שיוכל להמשיך בקיומה של המפלגה לאחר פרישתם של תומכי המיזוג אשר יצטרפו למפלגה החדשה שתוקם יחד עם הליבראלים.

שתי מפלגות אלה יהיו ככל הנראה שקועות לפחות בחודשים הקרובים בעניינים הפנימיים ובמאבק שהוא במידה לא קטנה מאבק על עצם קיומן, כך שגם מכיוון זה הגברת תאצ'ר לא צריכה להיות יותר מדי מודאגת מאופוזיציה אמיתית ומהתנגדות משמעותית לתנופת השינויים שהיא מתכננת.

רבים סבורים, שהכיוון היחיד ממנו יכולה הגברת תאצ'ר לצפות להתנגדות הוא מבית הלורדים, אשר כמה מאנשיו כבר הבהירו שיש בכוונתם לעמוד מול נסיונות חקיקה אחרים.

בחוקים העיקריים העומדים לדיון בבית הנבחרים הבריטי במושב הנוכחי, נוסף על השלושה בהם מטפלת הגברת תאצ'ר אישית יהיה גם חוק לשינוי הדרישות לרשיון אחזקת נשק, עליו הוחלט לאחר רצח 16 איש בעיירה הנגרפורד, לפני מספר חודשים. חוק אחר הוא ההצעה לשינוי חוק ההפלות, שאם תתקבל לא תתיר הפלות לאחר השבוע ה־14 להריונה של אשה; חוק המתיר כיסוי טלוויזיוני לדיוני הפרלמנט וחוק המאפשר לשופטים להטיל על נאשמים עונש־מוות.

מנהיג האופוזיציה, ניל קינוק, חזר ומכחיש את הטענה שבדק־הבית בתוך המפלגה ידרוש את כל המשאבים הקיימים בתוך המפלגה ויוריד מכוחה של מפלגת העבודה כאופוזיציה. בתור צעד ראשון, הבהירו כמה מאנשיו כי יש בכוונתם להקדיש חלק גדול מפעילותם בזמן השאלות לראש הממשלה המתקיים פעמיים בשבוע.

עד כמה יהיה בכוחם לעצור את תנופתה של הגברת תאצ'ר קשה לדעת, אבל החודשים הקרובים, ללא ספק, יגידו...

תאצ'ר. תזניח נושאים בין־לאומיים?

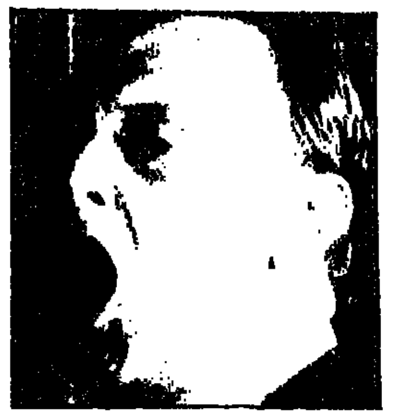
קינוק. עד כמה יהיה בכוחו

הבן החורג של המורשת

היחס למלחמת לבנון מאז ומתמיד היה מסתייג, אך להתעלם ממנה ובייחוד מן החללים שגבתה — לא ניתן, אפילו לא בצה"ל ■ בטכס חגיגי של אחת מחטיבות השריון הוצגה מורשת הקרב הארוכה והמפוארת של החטיבה. מלחמת לבנון לא נכללה בו ■ איך הרגישו ההורים השכולים מאותה מלחמה?

מאת ישראל זמיר

מלחמת לבנון היא מלחמה שי־כמעט אפשר לומר עליה, כי רוב רובו של העם בישראל חש כלפיה הסתייגות. מראשיתה היתה שגויה, תוצאותיה הרות אסון והחיילים שיצאו למלחמה — יצאו בתוקף פקודה חוקית של החלטת ממשלה. בנסיבות אלו — למעלה מ־650 חיילים נפלו וכמה אלפים נותרו פצועים ובעלי מום.

ביחס לדרג המדיני אפשר לבקר את ההחלטה האומללה, לא לסלוח לקברניטיה ואפילו להענישם — אם בדרך של ועדת חקירה ממלכתית (מקרה אריק שרון) ואם ענישה עצמית, בדרך של כליאה על מסגר ובריח (מקרה מנחם בגין). עד כאן הדברים ידועים ומקובלים.

אולם השאלה מתעוררת לגבי הדרג הצבאי. האם להם מותר להתעלם מן המלחמה? לא להזכיר אותה בעצרות כבחינת לא היו דברים מעולם? מורשת קרב של גדוד או חטיבה צבאית, היא סך־הכל של חיי אותה חטיבה על מלחמותיה וחיי החולין שלה. אפילו פעולות צבאיות, שנכשלו כישלון חרוץ — לא ניתן להפקיע מ„דברי־ימי־החטיבה". הן חלק חי ממנה לטוב ולרע, מה עוד שחלק מן ההרוגים והפצועים של אותה חטיבה מסרו נפשם ושילמו על כך בחייהם.

לגבי הורים שכולים, העובדה שמלחמת לבנון היתה שגויה מכבידה מאוד מבחינה מצפונית ונפשית. הבן גם נפל וגם בקרב מיותר. המושג „הקריב נפשו למען עמו" — מקבל במקרה זה ביטוי צורם משהו, ואינו מקל על השכול.

לפני ימים ספורים הוזמנתי לטכס של אחת מחטיבות השריון, חטיבת „עקבות הברזל", שחגגה עשרים שנה להיווסדה. הטכס נערך לרגלי משטרת לטרון המוכרת עוד מימי מלחמת השחרור. זהו המקום, שבו נוהג השריון לקיים את עצרות וימי הזכרון עם נופליו.

תא"ל עוזי – עוול חמור לחיילים

הבימה היתה עמוסה פרחים. בין המשתתפים היו תזמורת צה"ל, להקת פיקוד הדרום, להקת ריקודים שלום־בג, מקהלה ושורה של זמרים ושחקנים ידועים. בין הבאים נראו מניין של אלופים, תת־אלופים, אורחים שבשעתו נמנו עם מפקדי החטיבה וקציניה, וביניהם: דן שומרון, משה פלר ואחרים.

המסכת תיארה בצבעים זוהרים את קורותיה של החטיבה, מיום היווסדה, שלהי מלחמת ששת הימים ועד לימים אלה, כשבאמתחתה שורה מרשימה מאוד של פעולות צבאיות שקטנו בשעתו וצלחה ממלחמת ההתשה, דרך מלחמת יום הכיפורים, חילוץ המוצבים, צליחה לגיזרה המערבית ועד למלחמת לבנון, כאשר החטיבה הגיעה עד 30 ק"מ מדמשק, או כדברי אחד המפקדים, היינו שתי אצבעות מדמשק, כולל הבקעת הריכוזיה הסורית, מס' 1.

„עקבות הברזל" „על שום מה" לא נפרט את מעללי הגבורה של החטיבה. גאוות היחידה ותחושת ייעוד לאומית הם מסימני ההיכר של אותה חטיבה. אגב, לשאלה, מדוע שם החטיבה — „עקבות הברזל"? התשובה ניתנה על־ידי תא"ל עוזי, ראש מטה פיקוד הצפון, שהסביר, כי אבי השם הוא המשורר חיים גורי, שכן „עקבות באדמה — חריצות שרשראות הטנקים, אך גם צלקות על גופות הלוחמים."

המסכת תיארה כל קרב לחוד, אולם למרבה התימהון, מלחמת לבנון לא הוזכרה כלל כחלק ממורשת הקרב של החטיבה. בין קהל הבאים היו הורים שכולים, חיילים שנפצעו בקרבות בלבנון והפרק הלבנוני לא הוזכר. לשאלתי לפשר הדבר, השיב תא"ל עוזי: אכן מוזר מאוד מאוד הדבר, שאין מזכירים הערב, במסגרת מורשת קרב, את מלחמת לבנון. אני חש, שנעשה כאן עוול חמור לאותם חיילים, שללא הבדל השקפותיהם לגבי המלחמה נשלחו למלחמת לבנון על־ידי המדינה ונפלו למענה. לא הרחק מאיתנו יושבות משפחות שכולות. אני תמה, מה הם חושבים על העצרת הזאת? איני בטוח, שיש כאן ניסיון להשכיח. אני מאמין שלא, אבל דבר כזה אסור שיקרה בצה"ל.

„בהיסטוריה של מלחמות ישראל כבר היו לנו קרבות כושלים, כמו קרב מוטילה ואחרים. יתרה מזאת, הנה אנו יושבים כאן, לרגלי משטרת לטרון — האם צריך אני לומר לך שזה היה קרב שאין להתפאר בו אך שניהם, ורבים רבים אחרים, הם חלק ממורשת הקרב של צה"ל, בדיוק כמו מלחמת לבנון, ששם אגב, החטיבה הצליחה מאוד במשימותיה." עד כאן תא"ל עוזי.

איני יודע מי אחראי לאותה „פאשלה", אך אני רוצה להאמין, בכנות, שאם היא נעשתה — בשגגה נעשתה. אנחנו, אזרחי ישראל, יכולים לשלול את מלחמת לבנון, שלילה גדולה ומוחלטת, אך צה"ל אינו יכול להתעלם ממנה.

חטיבת „עקבות הברזל" איבדה במלחמות ישראל 289 חיילים. המשפחות השכולות ראויות שבניהן, הנצחתם, יוזכרו, ואין זה משנה באיזה קרב נפלו.

על הפרק

ראש דסק לעינייני היום: לוי מורב · עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אושר

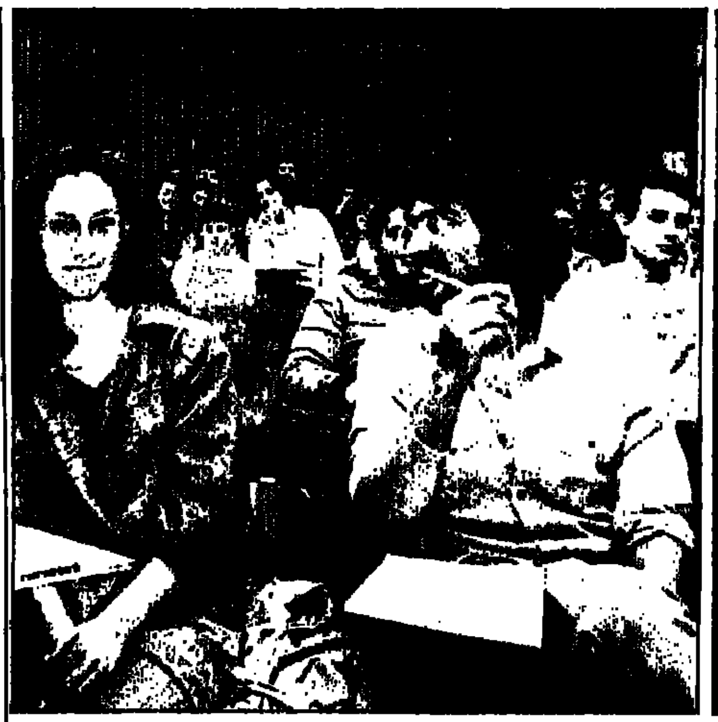

חוזרים אל הקתדרה ואל המשבר הבלתי פתור

מכללות לעם, מצויינים — לאוניברסיטה

בטווח הרחוק של 15־20 שנה, חייבת ישראל ליצור תהליך של הפרדה בין מכללות־לכל לבין אוניברסיטאות למצטיינים — סבור גדליהו יעקבי, ראש צוות במכון ון־ליר לטיפול בנושא ההשכלה הגבוהה

מאת יצחק שור

משבר ההשכלה הגבוהה נובע מתפישה מוטעית של מבנה האוניברסיטאות. כיום אלה מוסדות מחקר. ישראל צריכה ליצור תהליך של הפרדה בין מכללות לתואר ראשון לבין אוניברסיטאות לתארים מתקדמים. במכללות ילמדו מורים משכילים, שלא יעסקו במחקר ובהכשרת חוקרים. באוניברסיטאות ילמדו פרופסורים מקוריים ויצירתיים, שלא יימדדו על־פי מספר המאמרים שפירסמו, אלא על־פי איכותם. הללו יכשירו חוקרים וישמשו את המצטיינים.

הפרדה זאת תוזיל במידה ניכרת את ההוצאות ותאפשר למוסדות להתקיים.

הבוזר הוא גדליהו יעקבי, מרכז צוות חשיבה ותיכנון של מכון ון־ליר לטיפול בנושא ההשכלה הגבוהה. עשר שנים כיהן כמנכ"ל הוועדה לתיכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה. ועדה זו מקבלת את התקציב מן הממשלה, מחלקת אותו למוסדות, ומפקחת על עבודתן.

לדברי יעקבי, אין קשר הכרחי בין רמת המוסדות לבין המצב הכלכלי. גם בתקופה כורעת. גם ילידי הארץ יורדים. בשנים הראשונות של המנדט כמעט לא היו יהודים בארץ, אבל היישוב הקים את הטכניון ואת האוניברסיטה העברית. אקדמאים מעולים עמדו בתור כדי לקבל מקום עבודה במוסדות שלא היה להם מספר תלמידים. עכשיו מתלוננים על מחסור במשאבים, אבל מצד שני שופעים מוסדי האוניברסיטאות פרטים על מחקרים, פירסומים מדעיים ודברי הגות.

„מעצבי המדיניות בממשלה ובכנסת עושים דבר והיפוכו: מצד אחד, הם הודיעו שישראל זקוקה לארבעה בתי־ספר לרפואה כלבד. מצד שני לוחצים שרים וחלקים על האוניברסיטאות שיקבלו סטודנטים בעלי רמה לא מספקת, שהחלו ללמוד בבית־ספר לרפואה דרגה ג' באיטליה וברומניה. קשה לתכנן כהוראם. גם במדינות סוציאליסטיות לא הצלחנו לעשות זאת. נשיא הטכניון עמוס הורב התנבא לפני כמה שנים על מחסור ב־20,000 מהנדסים. עכשיו עומדים הבוגרים עם הלשון בחוץ.

„שכר לימוד גבוה מדי"

„מכאן אין להסיק שהאוניברסיטאות צריכות להפוך את חיי הסטודנטים לבלתי־אפשריים", אומר יעקבי. „העם היהודי הוא אקדמאי. הממשלה צריכה להבטיח מקום לימודים במוסד להשכלה גבוהה לכל צעיר ישראלי בעל תעודת בגרות. הסטודנט מתחיל אחרי ארבע שנים צבא. לומדים אלה ששירתו כקצינים. הם גם נשאים לשירות מילואים פעיל כל שנה. 20־30 אחוז מן הסטודנטים נשואים. אם נוסף לכל אלה יצטרכו גם לעבוד, לא יישאר להם מתי ללמוד.

„הסטודנטים אינם יכולים לשמש מקור לעזרה בגרעונות. גם שכר לימוד של 1350 דולר גבוה מדי, אבל האוניברסיטאות דרשו 2000 אוניברסיטת תל־אביב דיברה על 3000, זה בלתי־מציאותי. שכר הלימוד מהווה כ־20 אחוז מכלל הכנסות המוסדות. הממשלה נותנת כ־5 אחוז. התורמים נותנים כ־11 אחוז. ההכנסות ממחקרים ושירותים מהוות כ־4 אחוזים. חסרים כ־10 אחוז. רוב הגרעון לא נוצר על־ידי המוסדות, אלא על־ידי האוצר, שלא העביר בזמן תקציבים מאושרים.

הסגל הבכיר מנופח

„באוניברסיטאות לומדים כ־70,000 ומלמדים כ־18,000, מתוכם מונה הסגל הבכיר 5000. סקר שערך צוות חשיבה של מוסד ון־ליר העלה, כי מתוך הסגל הבכיר בכל המוסדות מצוים כ־400 מוכשרים ומקוריים במיוחד. היתר הם אנשים משכילים, שאין הצדקה להעניק להם את זכויות־היתר מהן נהנים כיום כל הפרופסורים: 6־8 שעות הוראה בתוך הרצאות מדי שבוע, משכורות גבוהות ושבתון מדי שנה שישית, בשווי של 35,000 דולר בערך. רוב הסטודנטים אינם זקוקים למרצה כה יקר. יש שעורים רבים שיכולים לתת בעלי תואר ד"ר בפני 200־300 סטודנטים".

„נסיגה מתוכננת"

יעקובי תומך בנסיגה מתוכננת מן הניפוח בסגל הבכיר, אך הממשלה יוצרת נסיגה פרועה. במקום להוסיף מדי שנה כ־3 אחוזים לתקציב, כדי שהאוניברסיטאות יוכלו להרחיב את קצב קליטת הסטודנטים הנוספים, מפחיתה הממשלה 5 אחוזים. זה מצב שאי־אפשר לחיות איתו. קבלת סטודנט לשנת לימודים ראשונה מהווה התחייבות מוסרית ומשפטית של האוניברסיטה להוביל אותו בדרך לקבלת תואר ראשון תוך שלוש־ארבע שנים. אבל הממשלה גם לא עמדה בהתחייבויות ברורות ומפורשות, והאינפלציה התפיחה את הגרעונות. האוניברסיטאות החלו לגלגל כספים ולהסתבך.

לא המשכורות נפגעו מכך, אלא הקצבות לספריות, ציוד לימודי והפעלת מעבדות. כיום מבוסס כל המחקר על תקציבי חוץ. תוכנית ההבראה שהכינו האוניברסיטאות, צריכה לייעד את רוב הכספים הנוספים של הממשלה לקרן מלגות. כיום פועלת קרן בין אוניברסיטאית לסטודנטים מצטיינים ליד האקדמיה הישראלית למדעים. יש להכפיל אותה פי־חמישה. הכספים לא יוקצבו למטרה מוגדרת במסגרת ההשכלה הגבוהה, הם ייהפכו לחלק מן המשכורות של הסגל הקיים.

תקציב כל המוסדות נאמר השנה ב־600 מיליון ש"ח. הגרעונות המאושרים נאמדים ב־100. מזה הממשלה אחראית ל־60. האוניברסיטאות יצטרכו לספוג את ה־40 הנותרים. זה פתרון לטווח קצר. לטווח ארוך של 15־20 שנה חייבת ישראל ליצור תהליך של הפרדה בין מכללות לכל האוניברסיטאות למצטיינים.

מערכת לבנטינית מזדקנת

הסטודנטים מגיעים לאוניברסיטה לא מוכנים ● הספרייה אינה רוכשת ספרים חדשים ● פיחות במעמדו של המרצה ● העדפת אומרי הן ובינוניים ● — זו דמותה של ההשכלה הגבוהה כפי שהיא מצטיירת בעיני פרופ' מנחם פרי

מאת רונית מורגנשטרן

שנת הלימודים האקדמית נפתחת היום. מיהו הסטודנט הנכנס בשערי האוניברסיטה של היום? מיהו המרצה? מה דמותה של האוניברסיטה בימינו לעומת 15־20 שנה לאחור?

פרופ' מנחם פרי, ראש החוג לתורת הספרות באוניברסיטת תל־אביב, מצייר את דמותה של ההשכלה הגבוהה בישראל בקווים עגומים.

— האם אתה רואה הבדל בין הסטודנט של היום לסטודנט שלפני 15־20 שנה?

הסטודנטים הם תוצר טיפוסי של בית־הספר התיכון הישראלי והם נראים היום כפי שנראה בית־הספר התיכון היום. כשהם מגיעים לאוניברסיטה אנחנו נוכחים לדעת שכל היקף האסוציאציות שלהם, מה שנעוץ בהיקף הקריאה שלהם, הוא מצומצם ועגום. לא אצל כולם, אמנם, אבל זו התמונה בדרך כלל.

— היום להוציא תואר ראשון זה בערך כמו שהיה להוציא פעם בגרות. התחושה היא שתואר אקדמי אינו נחשב היום כמו פעם.

בהמשך לדברי הקודם, מכיוון שהסטודנטים מגיעים אלינו לא מוכנים, חלק נכבד מהלימודים הוא בעצם השלמה ואספקה של חומר שהם היו צריכים ללמוד בתיכון, כך שיוצא שת־ב"י. אז היום הוא חצי תיכון והלימודים הרציניים מתחילים בתואר השני. אבל כולנו אשמים, אנשים לא מבינים שזו קטסטרופה. שספרייה באוניברסיטה לא רוכשת ספר חדש במשך כמה שנים. מבחינה זאת הרגשתי קשה לא כלפי הסטודנטים אלא כלפי עצמנו.

— אתה מתכוון לתקציב המדולדל של האוניברסיטאות?

בוודאי, וזה מתבטא גם בצורת העבודה ובקשרים עם הסטודנטים. היום הדרכות אישיות הן עם 20 סטודנטים בחדר. לפני 15 שנה היו 8 סטודנטים בהדרכה אישית. אז יכולתי להכיר את הסטודנטים שהדרכתי, היום הסטודנטים הם אנונימיים לגבי. אם אני מלמד בשיעור 260 סטודנטים, איך אני יכול להכיר את כולם? ואיך אני שולח 260 סטודנטים לספרייה כשיש שם עותק אחד או שניים של הספר אותו אני רוצה שיקראו?

— בין הסטודנטים של היום נמצאים המרצים של מחר ומחרתיים. אם זו דמותו של הסטודנט היום, איך ייראה המרצה מחר? ואיך נראה וייראה המחקר האקדמי?

אני לא חושב שמדובר במחר ומחרתיים. כבר היום יש פיחות ברמתו של המרצה בכל המדובר בשאר רוח ובמעוף מחקרי. אני לא אומר שאין עוד אנשים מצויינים, אבל יש פחות. יש הזדקנות של המערכת, של הציוד, וקשה מאד לגדל סגל צעיר שרוצה התחדשות, רעננות, ומריצה קדימה. היום קשה מאד להיות חוקר באוניברסיטה הישראלית. בהרבה מקרים המצב הוא כזה, שניתן להתעדכן רק אם יוצאים מן הארץ. במצב כזה. כשכל־כך מעט נכנסים בכלל למערכת, אז יש אפילו נטייה טבעית מצד המערכת להעדיף אומרי הן וביטוניים — אין מקום לתופעות יוצאות דופן. אנחנו הופכים לאוניברסיטה לבנטינית. חצי מזה המרצים של היום נאלצים כל הזמן לעסוק במאבקים ומגננות נגד קיצוצים ובשמירת על הקיים מפני סחף. אז אם כל השבוע אתה צריך לעמוד עם אצבע בחור של החומר, כדי שלא ישטוף התוצה, אז אתה נשאר תקוע עם האצבע בחור וקשה לך לזוז.

פרופ' מנחם פרי. כולנו אשמים

— בסך הכל יש פיחות במעמד ההשכלה הגבוהה בעיני האיש ברחוב. גם חוסר המעורבות שלה בחיים במדינה והסתגרות במה שמכונה מגדל השן תורמים לאותו פיחות במעמדה.

הפיחות במעמד ההשכלה הגבוהה הוא תוצאה טבעית של הפיחות שחל במשקלה הסגולי של ההשכלה הגבוהה עליו דיברתי קודם. לגבי המעורבות של האוניברסיטאות בחיים במדינה, איני חושב שאין מעורבות. אנשי האוניברסיטאות כבודדים השפיעו בהרבה תחומים. אפילו אם ניקח את התחום שלי, ספרות, הרי היום נשמעת טענה נגדנו שאנשי האקדמיה השתלטו על הספרות, על הביקורת הספרותית וכו'. אם מדובר באוניברסיטה, כמוסד, אז אני חושב שהאוניברסיטה צריכה לעסוק במחקר ובהוראה ותו לא. זה שהסטודנטים שלנו אינם מעורבים בחיים הפוליטיים, זה סיפור אחר. מבחינה זו הם שונים מהסטודנטים בפאריס, למשל. יכול להיות שהסיבה היא שהם מגיעים לאוניברסיטה בגיל מבוגר יחסית והם צריכים גם ללמוד וגם לעבוד ולא פעם גם לפרנס. אז יש להם פחות זמן מסטודנט בן 18, שבדרך כלל נתמך על־ידי הוריו. אז הם פחות עירניים פוליטית, אבל אני בכלל לא בטוח שזה רע כל־כך.

תרבות ואמנות
בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

סטריפטיז במזבלת הסמלים

עמוס לביא ואיילת מרגלית ב„צייד העכברושים" – שינוי כיוון אמנותי של „החאן"

מאת גיורא מנור

„צייד העכברושים", מחזה מאת סטר טוריני; עברית: ד"ר שמעון לוי; בימוי: דוריית ירושלמי; תפאורה ותלבושות: אלי סיני; תאורה: שולי רז — בתיאטרון „החאן", ירושלים, בביצוע השחקנים עמוס לביא ואיילת מרגלית.

העכברוש הוא ייצור, שחי אך ורק בסיפרות העברית. אצל הזואולוגים יש עכברים או חולדות. כנראה שהצליל או הדימוי של הנברן הדימוני העכברוש השלילי והדוחה — עושים אותו שימושי בסיפרות ובתיאטרון. גם במחזה של המחזאי האוסטרי טוריני, מהווים העכברושים, אותם צד גבר המבלה את זמנו הפנוי במיזבלה העירונית, במכונית שבנה מגרוטאות סמל. המחזה כולו אינו אלא שורה של מטאפורות. תחילה הגרוטאות הזרוקות, סמל לתרבות החומרית האבודה שלנו, אחר־כך הפגישה הכביכול סטריפאוסיפית בינו לבינה ושני גיבורינו נותרים ללא שימות עד הסוף, וגם זה, כמובן משמעותי, המשחק שהם ממציאים, במהלכו הם זורקים מעליהם את כל הזיופים הגופניים, הפיאה הנוכרית שלה, השיניים התותבות שלו, ומתחדרים מכל המטען, שאנו גוררים איתנו בכיסים, בתיקים, בארנקים. כך מצטיירת החשיפה הגופנית חסרת המחלצות, כמשהו טבעי והכרחי.

רק לעיתים רחוקות מורמן לך לראות, במרחק חודשים אחדים בלבד, מחזה אחד בשני ביצועים. הבמאית הצעירה כבר עסקה בתמר זה במיסגרת עבודתה באוניברסיטת תל־אביב. שם עמדו לרשותה שחקנים מנוסים הרבה פחות מעמוס לביא. האשה שם היתה בעלת־בשר והגבר שדוף, באמת זוג אפור ויומיומי עד להחריד, וזה היה בתיאום מלא עם כוונותיו של המחבר. עמוס לביא, הוא שחקן בעל נוכחות בימתית חזקה והרבה חן, ואלה דווקא מזיקים לתפקידו ב„צייד העכברושים". איילת מרגלית, שטרם ראיתי אותה משחקת, מתגלה כאשה בעלת גוף נאה מאוד. תכונות אלה עושות את הזוג, שאמור להיות המוני, לא כל־כך צעיר ודי לא יוצלח, לזוג יותר מדי זריז, אשר מסוגל להתמודד עם חייו.

עם זאת איני מתכוון להפחית מרמת־המישחק של השניים או מהבימוי, המנצל כל שלב חדש במסע הסימלי אל הסוף ההכרחי לבניה נכונה ונבונה של מיזנסצינות והתפקידים.

זהו מחזה קטן אבל החלטי, ברור, מבלי לגלוש לקלישאות, אלא בצורה אירונית, בקורתית.

קשה להבין, מדוע הבמאית, שעיבה בהצלחה את סצינת הסיום בהפקה האוניברסיטאית, קילקלה את הסוף בהפקה הנוכחית. הפעם היא השתמשה בהמצאה נאה אך חורגת ממיסגרת המחזה, שעיקרו ריאליזם (פיוטי, אם תרצה). הבמאית נעצרה בפלטפורמה מחוררת, המוארת מלמטה, לסצינת ההתעלסות העירומה. האורות המרצדים על גבי הגופות הם אספקט נאה, אבל לא כל כך שייך, ואז, מבלי שנשמע, כפי שהיה בהפקה הראשונה, זוג נוסף מגיע למיזבלה לבילוי בשניים, ומחליט שהרעשים הם של „עכברושים", ואקדח סמוי נשלף וידיותיו של הצייד השני מרגעות כזוג שעל הבימה. ההגיון הבימתי נפגם ביותר ממובן אחד. ראשית, זה אינו יוצר ספק, האם גם „העכברושים" שהשניים צדו, בתחילת ההצגה, לא היו אף הם אנושיים. שנית, אדם וחווה שלנו נורים כביכול בידי איזה כוח־עליון, כאילו זה „הצדק הפיוטי" בפעולה, מין אלוהים או המכונה.

לבד מסיום מוחמץ זה, הצגה מעניינת, עשויה היטב, צנועה אבל מרתקת, אולי דווקא בזכות התפתחות העלילה, שברור מיד לאן היא תתגלגל. הזוג האנונימי ומעשיו הסימליים, ערימות הגרוטאות המקיפות אותו, והמשחקים בין השניים מתקבלים על הדעת. הנפשות הפועלות אינן חשות בסמליות, וכך צריך להיות.

לעומת הגירסה הראשונה, המאבקים בין בני־הזוג היו הרבה יותר מצחיקים ב„חאן", הבחורה יותר אינטליגנטית ולבושה בטעם, ללא ההמוניות שהפגינה השחקנית באוניברסיטה. הגבר, שאמור היה להיות אחד המועמדים לאירגון ניאו־נאצי, הפך בידיו של עמוס לביא לילד־טוב ירושלים, קצת מיסכן, אבל בעצם בחור טוב. עולם הגרוטאות, שעיצב אלי סיני, היה מושלם במקריותו המתוכננת כיעור שבכל ואת יש בו ערכים אסתטיים. חבל שהעכברושים המפחידים הפכו לעכברים נחמדים, מחיות טורף של ביבים להיות מבויתות.

יש להניח, וזה משמח, שיש בבחירת המחזה משום אינדיקאציה לשינוי בכיוון האמנותי של „החאן" בניהולו של עמית גזית — הרחק מתיאטרון האוטיסטי, הסגור והרמטית של המנהל האמנותי הקודם, יוסי יזרעאלי — לעבר כיוון פתוח „נסיוני" והרבה יותר מהנה.

מופע

לצייר את המוסיקה

מאת אורה בן־דרור

תיאטרון התמונות על קנדינסקי, הפקה: פסטיבל ברלין, האקדמיה לאומנויות ברלין, בית־הספר הגבוה לאומנויות ברלין, מפיקים: מרטין רורכט והורסט ביר. בית־דני, שכונת התקווה תל־אביב, יום ג' 20.10.87.

קשה לתת איפיון מדויק למיכלול האומנותי שהומחש לקהל. בראשית נולדה יצירתו של מוסורגסקי (1874) „תמונות בתערוכה" — יצירה לפסנתר שהיוותה עולם שלם בפני עצמה ולא נזקקה לפרשנויות נוספות כדי להצדיק את קיומה. כ־50 שנה לאחר מכן, העלה קנדינסקי בדסאו את הצגת התיאטרון־תמונות שלו — „תמונות בתערוכה", על בסיס יצירתו המוסיקלית של מוסורגסקי. צורותיו הציוריות, של קנדינסקי והפיגורות הגיאומטריות שלו, עומדות בזכות עצמן, ואינן זקוקות לתמיכה מוסיקלית. בכל זאת, הנסיון של קנדינסקי לשלב את אומנות הצבע עם זו של הצליל והתנועה, התגלה כמוצלח ביותר. חבל דווקא שכל המגוות הללו כונסו למערכת שהיא יותר תיאטרלית, שכן אין במרכיבים הללו די כדי להפוך אותן לתיאטרון מלא.

היו אלה 45 דקות מרתקות, בהן הקהל עקב בדריכות אחר הצורות שנעו על הבימה. צורות כביכול פשוטות, אך עשויות היטב, בפרופורציות גאוניות של תפיסה מרחבית ובשילובים מרשימים של אור וצבע. הדרך בה צייר קנדינסקי את המוסיקה לא היתה שיטתית. לעתים נמר להדגיש הרמוניות מסויימות, לעתים את המלודיה ולעתים את האווירה. בגלל העיבוד או בגלל הפסנתרן שהיה למעלה מבינוני, לא ניתן היה להבחין שהכל בעצם נולד מהמוסיקה. ואולי בכך מעוגנת הצלחתו הממשית של קנדינסקי, שהביא את כל הפראמטרים למערכת קונטרפונקטית שלמה.

ליצירה קדם הביצוע של מחזור השירים — „ללא שמש", למוסורגסקי. גדולתם של „תמונות בתערוכה" בכך שהצליחו להשכיח מהקהל את אותם הרגעים הטראגיים ללא שמש, שהושרו בקול בריטון עמוק, ובדיקציה לא ברורה.

המופע היה רווי אופטימיות וילדותי כמעט במובן החיובי של המילה. הוא היה עשוי באסתטיות, השזורה בהומור דק ובטעם מעודן, ועם זאת דינמי ומסקרן.

תשואות גם לביצוע הטכני המרשים של האקדמיה לאומנויות ברלין.

קולנוע

צפור מתה בסתר

„אשה מסורה" בקולנוע „אורלי" בתל־אביב

„אשה מסורה" – כוונות טובות, רייצל וורד וסטיבן וידלר

מאת יעל ישראל

סרטים מוצלחים הופכים לעתים לסדרות טלוויזיה. אבל לעיתים רחוקות זה קורה להיפך, כשסדרת טלוויזיה פופולרית מקבלת וריאציה קולנועית. הסרט האוסטרלי „אשה מסורה" אינו ממש כזה, אבל הוא ניזון ממסורת הטלוויזיה „ציפורים מתות בסתר", שהוקרנה על מרקענו לפני כחצי שנה. עלילת המלודרמה הרומנטית דומה לסדרה זו, המקום הוא אוסטרליה הפראית והתקופה של שנות ה־30, וגם השחקנים „הועברו" לסרט ואפילו מגלמים תפקידים כמעט זהים. חובבי סדרות רומנטיות כמו „ציפורים מתות בסתר" או „הנסיכה דייזי" ימצאו ב„אשה מאוהבת" את המנה המוכרת של הרומן הרומנטי. מבחינה זו זה כמו לראות שידור חוזר ומוקטן של הסדרה ההיא. מי שעדיין זוכר את השחקנית רייצל וורד (והופיעה גם בסרט „כנגד כל הסיכויים") כמזווית שבירידית ורומנטית באוסטרליה השוביניסטית, מנסה לאהוב משהו, ולינה קמל בסתר בגופה הפורח מחוסר אהבה, ואת כל צרותיה עם בעלה הגברתן, הגס והאטום (אותו כמובן מגלם בריאן בראון, מי שהיה בעלה המאצ'ו גם בסדרה ההיא) — בוודאי ירגיש במו בכית. אף שכאן קשה להימנע משאלה בלתי נמנעת. מדוע צריך לעשות מעין שידור חוזר ומקוצר לסדרה, שכבר צפינו בה בנחת בכורסא הביתית?

צופי הטלוויזיה המכורים, לו יש להם עצמם לראות את הסרט, יזהו בצוות, גם את השחקן סם ניל, מי שביקר על מרקענו כקבינט ביטוי חמישי בסדרה „קיין והבל". ניל מגלם בסרט את דמותו של רון וואן חולק שבעצם הוא שונא נשים נרקיסיסט, שכיבושיו הכפייתיים הם צורה של נקמה ושנאה עמוקה למין הנשי כולו. הוא אוהב אותן בנשותיו ורבות ללילה ולמוחרת מבנה אותן בתחילה כלבות טמאות. רייצל וורד המגלמת את דמותה של אשה טובה ונאמנה, שבעלה הנכבד העצים אינו מספק את צרכיה הרומנטיים, משתעבדת לקסמו המקמק של הקזנובה הקרטוני, הם מצידו משפיל אותה קבל עם ועדה, כשהוא שוכב עם כל נשות העיירה היפות ומשאיר אותה לשעשועי המיטה המפוקפקים והנגינה של בעלה וניסה, שגם לו היא נותנת מחסורו מפני שבעלה רגיל לחלק עם אחיו את כל רכושו. כרגיל, כמו ברוב המלודרמות הרומנטיות, גם הכוונות הטובות להציג כתב אישום על מצבה האומלל של אשה מנוצלת בחברה פטריארכלית — נשארו רק כוונות טובות, כשם שהגרעין הטראגי ניטל מהסרט, ורייצל וורד יכולה מצידנו להמשיך לחמוד בסתר, אבל הרבה יותר נוח כשהיא עושה זאת על המרקע הביתי, ובכלל, המקום הרומנטי הכי טוב לראות כפוסטר, נוף של חלוקה או מכנסיים קצרים לפי עונת השנה, ולעיתים אפילו להכנע ללוקסוס של שינה מתוקה.

מוסיקה

„יום הדין" חביב בסינפונייטה

מאת יצחק שור

ב־1740, כאשר היה באך בן 55, פירסם עיתון גרמני את רשימת עשרת המוסיקאים הטובים ביותר בגרמניה באותה עת. טלמן תפס את המקום הראשון. באך תפס רק את המקום השביעי.

גם בקונצרט של הסינפונייטה ומקהלת מתמורדי מהמבורג, תפס טלמן את המקום הראשון, אך למען הדיוק, את המקום היחידי, כל הערב הוקדש לאורטוריה של טלמן, „יום הדין". הקונצרט נערך באולם הנרי קראון, ביום ה' שעבר 15.10.87 בניצוח המנהל המוסיקלי של המקהלה האורחת, יורגן יורגנס.

„יום הדין" של טלמן, היה חביב ופושר, דרך המלים המתארות קץ כל בשר. נגני הסינפונייטה נתנו את הטון וקבעו את אופיו ועצים של הערב. הם הפיקו צליל מבריק ותם. שלא כמו בקונצרט אקאפלה, שהגישה המקהלה ימים אחדים קודם לכן, היא ניצבה הפעם על קרקע בטוחה, שכן היא בשפה מוסיקלית בארוקית שבה היא מחזיקה שליטה מלאה. מבין הסולנים בלט זמר הבאס־בריטון הבלגי, ורנר ואן מיכלן.

פסטיבל עכו

יהירותם של סימני קריאה

הגיגים של צופה אחת בעקבות שעור בפילוסופיה של המוסר ופרקים בציונות נוסח עכו

מאת חנה רוזנטל

לא חדלה להפליא אותי המסקנות המהולטלות שבהן הוגדרו הרעים, המעוותים והאטומים על בימות עכו. אני יודעת שצריכה להודות על בהירות התמונה, על חשיפת הצדק, על פקיחת עיני העיורות על ידי המחזאים והבימאים שמאחזרי האמת — ולא יכולה.

בקומוניקט למחזה „הזונה הציונית" של תגית יערי, המבוסס על מחזהו של ז'אן פול סארטר, „הזונה המכובדת", ועל ניתוחו את דמות האנטישמי (השלכות לגזען) ב„בעיית היהודים", נאמר שזהו אדם חסר אותנטיות, המוצא מפלט מן ה„אני" שלו חסר הווראות בקהילה של בינוניים. ה„יתר" הזה מקנה להם תחושה של טובים מאחרים. ואו, שלא כטובכתי, עולה איזו אנלוגיה ליצירות הבינוניות ומטה, שמרכזיות כאן בסימני קריאה, בלי אף סימן שאלה אחד, נחשדים הקול האחיד, הידענות והוחתה של המחזאים הזורקים אזהרות מוסר, משדרים סיסמאות, מפגיזים אמיתות — לאומה. איך אפשר להסתפק בפחות... הופכים בעיות קיומיות לקונפליקט פשטני, שפתרונותיו פשטניים.

את הבשורה של עכו, אני מניחה לויכוח אם תיאטרון עכו הוא תיאטרון אחר, אם הוא תיאטרון בכלל. אני מנסה להבין איך מתבזבזת הזדמנות נפלאה, שנותן הפסטיבל לאנשים צעירים, לאמירה אישית לגילוי איזו יחודיות, לחשיפת רגישויות — אבל הם מעדיפים אמירה הרת אומר — בבחינת מחזה לך — מוכיח תהיה לנו.

אני קוראת את תגית יערי, אם אין לה איזו מצוקה, איזו מבוכה, משהו פנימי, אפילו קטן, שרוכב בכין את שהשה את שחושבת... אבל היא מאמינה בתיאטרון מגוייס, באומנות מגויסת. כך היא חושבת, לדבריה, היום, אולי בעוד שנתיים תצא עם ספור פשוט, קולח לא עוד אמירות. על פי אילו קריטריונים מוצגים כאמנות — מגוייסת או לא — הדיאלוגים, הדלעיצות, הדמויות, בספרות על לבטיה של זונה המתבקשת על ידי חבר כנסת מרושע וצבוע להפליל שני ערבים תמים מפשע באונס כדי להציל את בן אחותו שרצח אחד מהם ועוד — לצורך הגיוס — ישנו הבן הגזען, שיכול להגיע לזיקפה רק עם זונה ועוד שימוש אירוני באם לבנת השער והשיפה נוקבת של שחיתות. המשטרה והאליבי — שמו של סארטר, ינוח בשלום על משכבו.

אז יתכן שאמירה פוליטית היא האמירה הכי פנימית שאפשרית היום, אבל הנשק הדמוקרטי הזה בער וגער יכול להיות אפקטיבי רק אם לוריב ישנה איזו תבונה, יכולת ניתוח, לשכנע, להשתכנע. מה טעם אם כן להתריע על הדברים האיומים, שהכיבוש גורם למוסריותו, לאישיותו של הכובש אם איש השב"כ, כפי שמתאר סיני פתר במחזה „בקורת תצורת", הוא אדם קף, שרגישותו היחידה נמצאת באיזור המפשעה שלו, ורגשותיו הם פועל יוצא למהירות פישוק הרגלים של זוגתו. מה טעם להתקיף את התקשורת דרך אשתו, שהיא עתונאית מגוחכת, נבוכה ויומרנית. מה טעם להשחית מלים? תצא אש מעכו ותאכל את מחריבי ישראל.

הקול האחר של עכו — האם זו סיסמת הכניסה לפסטיבל? אני רוצה להאמין שישנם בו כנות ואיכפתיות, וכאב — אבל מה אני צריכה לעשות עם כל העובדות שניתכו ב„העוזיימיסי" של מוטי בהרב, נמרכוז ערבי עותי חסר אזרחות בישראל, ניצולו, השפעתו, בעיות האדמה שיוצר אביו הרוצה אשה נוספת, געגועיו שלו לאשה, יחסיו עם פועלים עותיים נוספים ספור אונס, רצח על כבוד משפחה, פעילות מחתרתית, נאמנות משפחתית, ידידות עם אשת המעסיק היהודי, נועליותו של המעסיק היהודי ועוד ועוד והכל בנשימה אחת ובאותה רמה של התייחסות. מחזה כל כך מקוטע ואין בו אלא גירוד פני השטח — דווקא כשעמד להתברר שהג'ינים שלהם מפחידים לא פחות מן השדים שלנו...

אני לא יודעת, איך מצטייר בעיני המחזאי קול היער שלו. האם הוא קצר ראיה, כבד שמיעה, יושב על הגדר או שצריך להורידו מן העצים. האם כבר חווה בתיאטרון בימיה. בהתחלה חשבתי שממפקפקים בהבנה שלי, ולכן מסמנים את הרעים בגדול ולכן חוזרים וחוזרים וחוזרים, אחר כך התחלתי לחשוד, שמה שהיה למחזאים אחרים לומר היה קצר ממלוי 55־75 הדקות, הנדרשות להצגה, ולכן הם חוזרו וחוזרו וחוזרו. כך חשתי בקשקשת של אוריאל ירמיה ב„יש בטיח" שלו עם הבלבלת הפילוסופית על דת ועל משיחיות של התמהוני, עם הגיגי הנפש הפסיכולוגיים של הבחורה, עם הסתובכותו עלומת הפשר של הערבי וטמירות רציחתו. — קורבן קורא לו המחזה. של מיו על מהו ב„מטובלימומים" של דניאל גלאי הפסקתי לחוש. רדידות הניתוחים החברתיים, פשטנותם של מאבקי הכוח חלפו מעל ראשי, אפילו לא צחקתי — קבלתי את הדין.

אבל היתה גם ההצגה „אז במטוח" מאת אנישי מילשטיין, מוסיקה ובימוי שוש רייזמן — היא לא קבלה את הפרס הראשון. היה בה הומור, די מקאברי, והיה בה מקצב מוסיקלי וריתמוס טקסטואלי, ובשבילי היא מקפלת את סיפורו של פסטיבל עכו — מעשה בשאול שבא לביתו של דוד, חברו מילדות, להרוג אותו על כי גזל ממנו לשעה חסרת משמעות את אביגיל אהובתו — זו שפעם אהבו שניהם, ודוד אפילו לא זכר... ובבית אחר מחכה אביגיל, אקדח בידה להרגו... לשאול יש אקדח טעון, אך יש לו נשק קטלני עוד יותר — הוא מדבר. ודיבורו עשוי תבניות חוזרות של מונולוג־דיאלוג, בו הוא השואל הוא המשיב, הוא הקובע, והוא המפריך. המטוטלת הרעיונית והלשונית מכה בקצב אחיד, ומטריפה את דעתו של זה שאיתו, לכאורה, הוא מנהל שיחה. כך הבריח את ג'זוי, נערתו העכשווית של דוד, אל היום ביום חורף סוער — מי יודע אם לא טבעה. כך המית את דוד עוד טרם ירה בו יריה, כך חיסל את אביגיל אפילו אקדחה בידה. ואם היא לא התאבדה, היא מתה עד היום הזה. ושאול תוך דיבור לבש פיזמה, ובא לקרר קירה.

חברה חדשה
מאת גדי יציב

שובתים צודקים וכושלים

התביעה של עיתונאי רשות השידור שבגינה הכריזו על שביתתם, היא תביעה צודקת מאוד. זו נקודת המוצא לכל שאר הדברים שלהלן. בעצם, צריך לומר שהתביעה צודקת לכל הפחות, או שזו התביעה המינימלית שהם היו רשאים לנסח. העיקרון שביסוד התביעה — המתייחס לחברותם המלאה, שוות־הזכויות והחובות של עיתונאי רשות השידור באגודת העיתונאים — איננו ניתן כלל לערעור, אבל לא ברור לי מדוע תובעים השובתים לתרגם אותו למונחים של משכורת. ראשית דבר, שכר העיתונאים בארץ הוא שכר עלוב למדי, ואינני מבין מה הטעם, מבחינתם, להיצמד אל סולם שכר זה. שנית, מנקודת הראות של סולידריות בין העובדים, שנודעת לה חשיבות עליונה במקום עבודה זה, היו נבונים יותר עיתונאי הרשות אילו תבעו, לכונן סולם־שכר מיוחד לכל עובדי רשות השידור, עיתונאים ואחרים, ובתוך סולם אחיד זה לקבוע להם דרגות מיוחדות. קביעת זיקה הדוקה בין העיתונאי לבין חבריו בצוות, יגבירו את שיתוף הפעולה ביניהם, יגשרו על פער האינטרסים, ויחזקו את מעמדם בפני ההנהלה. שלישית, ניתוק שכרם של עובדי רשות השידור מכל סולם־שכר אחר, עשוי היה להדגיש עוד היבט אחד על עצמאות הרשות, ולחזק את גישתם הבלתי־תלויה של עיתונאי הרשות לכל מאבקי השכר בארץ — אשר הם המדווחים הראשיים עליהם. רביעית, בעבודתם היומיומית מבצעים עיתונאי רשות השידור, או לפחות הם מצופים לבצע, כמעט כל מה שמבצע עיתונאי אחר, ובנוסף לכך עליהם לבצע עוד כמה דברים נוספים ולמצוא כישורים נוספים הנובעים מן המדיום המיוחד שלהם. מכל הסיבות הללו, נראה בעיניהם שביסוד השביתה, היא תביעה כל־כך הגיונית, כל־כך מוצדקת וכל־כך מינימלית — עד שאין בעצם שום אפשרות להתנגד לה בתום־לב ומטעמים של היגיון. אף־על־פי־כן, אני מעריך שסיכויי העיתונאים לנצח במאבק זה קלושים מאוד, ואילו הייתי צריך לייעץ להם — לא הייתי תומך בניהול מאבקם באמצעות שביתה.

אבנים על בית זכוכית

להשבית את העבודה זה לזרוק אבנים על הבית, ומי שיושב בבית זכוכית, כידוע, אסור לו לזרוק אבנים. עובדי הרשות כולם, עתונאים ואחרים, יושבים בבית זכוכית במלוא מובן המושג. כל עם ישראל רואה יום־יום, וקורא יום־יום מה קורה בבית רשות־השידור — וכל העם יודע שיש שם תעסוקת־יתר, ויש עובדים שאינם עובדים אבל מקבלים שכר, וגם יש ציוד יקר שמעלה חלודה במחסנים משום שמישהו, לא ברור מי, איננו מסכים עם מישהו אחר על משהו שהציבור איננו מבין בדיוק. בשבועיים האחרונים דיברתי עם מספר לא־קטן של אנשים על השביתה הזאת, מהם מקורבים מאוד לעניין ומהם אזרחים משלמי־אגרה שאינם מקורבים, ולא היה בהם אפילו אחד שלא התייחס לעניין הזה. „שישליטו שם סדר סוף־סוף", „שייגמר כבר הבלגאן הזה" — ועוד אמירות כאלה. הציבור רואה, הציבור יודע — וניסיון העיתונאים לנתק את תביעותיהם המקצועיות־הצודקות ממצבה של הרשות הוא בלתי־יעיל, בלתי־נבון, חסר סיכויי הצלחה. זו הטעות האסטרטגית העיקרית של השובתים, וכל הטעויות הטאקטיות נובעות ממנה.

הציבור לא התפוצץ

הטעות הטאקטית הגדולה קשורה לניסיון ללחוץ על הציבור כדי שילחץ על ההנהלה או משרד האוצר. ציבור המאזינים והצופים היה אמור להתפוצץ מרוב חוסר־אפשרות לצפייה והאזנה, ולתבוע בקול גדול מהאחראים לכך להכנע לדרישות השובתים. זו היתה טעות. הציבור, כידוע, איננו מתפוצץ. בתחילה נקבע מצב רוחו של הציבור על־ידי הצער והמוזר של הכרזת השביתה בדיוק ערב חג הסוכות. זוהי שגיאה בלתי־נסלחת שהציגה את מרבית הציבור בעמדה עוינת מאוד כלפי מה שנראה לו כשחצנות חסרת־לב מצד השובתים. גם ההנחה שניתן להשאיר את המדינה לפרק זמן ארוך בלי מהדורות־חדשות איננה רק חסרת־אחריות אלא גם תמימה מאוד. מדינה מודרנית פשוט איננה יכולה להתקיים בלי הדשות המועברות לאזרחיה באמצעים אלקטרוניים — ומלכתחילה צריך היה להיות ברור שיווצרו אלטרנטיבות אלה או אחרות. מעבר לכל אלה, לא העריכו השובתים כהלכה את העובדה שניתן להציב להם היום תחליפים לא מעטים: הערוץ השני, הטלוויזיות הערביות, סרטי וידיאו, גלי צה"ל ו„קול השלום". הרדיו והטלוויזיה שוב אינם מהווים מונופול. הם פועלים במערכת שהכלכלנים קוראים לה „תחרות מונופוליסטית": אמנם אף יצרן איננו משווק מוצר המהווה תחליף מושלם לזולתו (כמו במצב של תחרות) — אבל בכל זאת, יש מספר יצרנים שמשווקים מוצרים דומים מאוד זה לזה, וקרובים מאוד זה לזה לפי טעמי הצרכנים. אני בטוח שאילו היו מעריכים כהלכה השובתים את מצב העניינים הזה, היו בוחרים להם דרכי מאבק אחרות.

להיאבק נגד ההנהלה

האם יש דרך מאבק אחרת? יש ויש. את המאבק היה על העיתונאים לנהל לא נגד הציבור — כדי שהציבור ילחץ על ההנהלה — אלא נגד ההנהלה — כדי שזו תפתור את בעיית השכר שלהם תוך־כדי עשיית סדר בביתה, ולא במנותק מן הסדר הזה. העיתונאים השובתים היו צריכים להתחבר אל עמיתיהם הלא־עיתונאים ברשות, ויחדיו היו צריכים לנסח שורת תביעות הגיוניות וחד־משמעיות שמתייחסות גם לתנאי השכר שלהם, אבל גם לעקרונות שעל פיהם ייעשה סדר ברשות השידור. את התביעות הללו היה עליהם לפרסם — ברבים, בכינוס בהיר ולפרק זמן ארוך לפני שהם נוקטים אמצעים כלשהם. רק לאחר פרק זמן היה עליהם לנקוט עיצומים שאינם פוגעים בציבור, אלא בהנהלה בלבד. הם היו צריכים לדאוג להפסקת גביית האגרה, להפסקת הפירסומת ברדיו ולשידורי החסות ותשדירי השירות בטלוויזיה, ואולי גם למנוע מתן שירותים לאנשי הנהלת רשות השידור. אם יש למאבק שלהם סיכוי כלשהו — רק בדרך מעין זו מצוי הסיכוי.

השובתים יכולים להגיד, כמובן: אנחנו דואגים רק לאינטרסים של העובדים, ושיטות הניהול הן עניין להנהלה בלבד. אם אמנם כך הם אומרים, פירוש הדבר, שגם הם, כמו רבים מוועדי העובדים בארץ, עדיין שבויים בקונספציה עתיקת־יומין של איגוד מקצועי, קונספציה מיושנת שהיא בלתי־יעילה היום לחלוטין, ובעצם חסרת כל סיכוי. הסתיימה לה התקופה בה ניתן היה להתבצר בטענות על קיפוח בשכר ובתנאים. התקופה הזאת נגמרה לא רק לגבי ועד העובדים קטן במפעל נידח בקצה הכרך, לגבי ועדי עובדים רבים וחזקים, לגבי ההסתדרות, וגם לגבי כל מפלגת־עובדים וכל מפלגות השמאל. זהו חלק מתהליך חברתי כולל, שעובר על כל חברות המערב, ובהקשר רחב יותר כבר ניסיתי לתאר אותו, ולהצביע בעקבותיו על מה שבחרתי לכנות בשם „סוציאליזם־של־הוויה" ו„קונסטרוקטיביזם", שיבוא במקום ה„סוציאליזם־של־חלוקה" וה„דיסטריבוטיביזם". אינני כאן, חשוב לציין שאין זה רק נסיון תיאורטי — אלא הוא כאשר צריך להיות ידוע לכל פעיל בכל איגוד מקצועי. פועלי „אתא" נפלו והובסו לא מעט ממעמדם האחרון של המפעל שלהם — אלא כאשר לא התערבו במחדלי הניהול של „אתא" בתקופת המניפולאציה הגדולה במניות החברה. עובדי רשות השידור ינצחו במאבק רק כאשר יתייחסו סוף־סוף למחדלי הניהול, ויסתלקו מן הגישה הצרה של מקצוענים כלפני שלושים שנה. רשות השידור היא ביתם השני. שם הם מתפרנסים וגם מבלים את מרבית שעותיהם. יש להם זכות מלאה להתערב בניהול — ומוטלת עליהם חובה להתערב בניהול. אם אין הם בוחרים בדרך זו — ישכבו גם הם לשלם קנסות כבדים על עבירות שנעברים מנהליהם המחדלפים.

התנסות בחוויה המרגיזה

מעבר לכל השיקולים הללו, כבר ציינו רבים לפניי, שהתועלת האחת שעשוי הציבור להפיק מן השביתה הזאת היא, שעיתונאי הרשות יתנסו סוף־סוף בחוויה המרגיזה והמתסכלת שעליה הם מרבים לדווח בשנים האחרונות, כנראה בלי להבין אותה כהלכה. זו החוויה של השביתה־המוצדקת־חסרת־סיכוי־להצליח. כל־כך הרבה שביתות צודקות־בהחלט היו בשנים האחרונות בארץ, צודקות בדיוק כמו זו של עיתונאי הרשות, ומעולם לא היה הדיווח עליהן הוגן. הדיווח מעולם לא היה הוגן לא משום שעיתונאי הרשות לא גילו מדי פעם גם סימפטיה כלפי השובתים. העיתונאים הללו הם אחרי הכל אנשים ליבראלים ברובם, משכילים, רחבי־אופק ונבונים — וגם ליבם נצבט כאשר הם רואים פועלים מושלכים לרחוב או עובדים שמשכורתם איננה משולמת להם במועדה או כאלה ששכרם נמוך מן הראוי. מבחינת הרחמנות וההשתתפות־בצער־עיתונאי הטלוויזיה הם כמובן כאחד האדם. לא כן כאשר הדברים מתייחסים להבנת הטענות של השובתים ולהתייחסות הוגנת, ולפחות נייטראלית, לתוקף הטענות. בדרך־כלל הם מביאים לכבוד כל שביתה „מומחה ליחסי עבודה" שמתאר מי־מסדר־את־מי־ולמה, ואיך ההוא יכופף לזה את היד, ואחר־כך מביאים מישהו מכובד מאוד, שלעולם אין הוא נזקק לשביתה כדי להמשיך ולנהל את רמת חייו הגבוהה, והוא מטיף מוסר לעובדים על

זעם ציבורי, באחת השביתות הקודמות. עכשיו יש אלטרנטיבות

פגיעתם החמורה בכלכלת ישראל, ולסיום — שתי דמעות־תנין על גורלם המר־אך־ההכרחי של העובדים. אין שום התמודדות שקולה, רצינית, עניינית עם תוכן הטענות של השובתים: אולי בכל זאת הם צודקים? אפשרות כזאת לא עלתה על דעתם של עיתונאי הטלוויזיה בשנים האחרונות. עכשיו, אולי, מי יודע, האפשרות הזאת בכל זאת תעלה סוף־סוף.

השורשים האמיתיים

אין לי תקווה מרחיקת־לכת יותר מזו לגבי עיתונאי הרשות, אבל הטענה שלי כלפיהם, בתחום זה, היא בהחלט יותר מרחיקת־לכת. אני טוען שבשלוש השנים האחרונות בעיקר, אבל גם קודם לכך במידה מסוימת, לא ניתן במהדורות החדשות ובתוכניות המלל, שום ביטוי רציני לביקורת חברתית וכלכלית מצד שמאל, מבחינה זו, אם יש „מאפיה" בטלוויזיה, הרי היא ימנית מובהקת. בכל מהלך סיקור התוכנית הכלכלית של פרס־מודעי התייחסו אליה הכתבים הכלכליים כאילו היא היתה לחם תורתם הקדושה. כל ביקורת שמשמאל לגבולות המערך וראשי ההסתדרות, הן ברמה העקרונית והתיאורטית והן ברמה המעשית, לא זכתה לביטוי כלשהו.

היום כבר יודעים הכל כי לתוכנית הזאת יש שני מאפיינים ברורים: ראשית, התוכנית בלמה את האינפלציה, והורידה אותה מרמה גבוהה־באופן־מטורף לרמה גבוהה־מאוד; שנית, היא זרעה סבל וצער בשיעורים גבוהים מאוד בקרב שכבות אוכלוסיה רבות, וגרמה לסידרה של התמוטטויות במפעלי יצור רבים, וגם לסידרה לא־קטנה של סכסוכי עבודה. מעבר לשתי עובדות אלה — עדיין יש חילוקי־דעות לגבי סיכויי הצלחתה, הן בתחום מאזן התשלומים והן בתחום שינוי מבנה המשק וסיכויי הצמיחה, וגם לגבי השאלה האם אפשר היה אחרת, טוב יותר. לתוכנית הזאת נודעות גם השפעות מרחיקות־לכת על דמותה של החברה שלנו, וגם על דמות זו ועל השפעות אלה חלוקות מאוד הדעות. חילוקי דעות אלה מעולם לא זכו לדיון כלשהו, או להתייחסות כלשהי בטלוויזיה. מי שבאמת מבקש להבין את שורשיה האמיתיים של שביתת עיתונאי הרשות — כמו זו של האחיות או של פועלי מספנות ישראל — צריך שתהיה לו עמדה כלשהי או תפיסה כלשהי לגבי הנושאים הנתונים לחילוקי הדעות האמורים. האם ניתן להניח שהעיתונאים שמעולם לא ביקשו אפילו להתייחס לחילוקי דעות אלה, מבינים בכלל את התופעות שעל אודותן הדעות חלוקות, לרבות התופעה הזאת המתגלמת בשביתה שלהם?

כלום לא ישתנה

מעבר לחוסר העניין הבולט שמגלים עיתונאי הרשות בשאלות עקרוניות בתחום החברה והמשק — קיימת בקרבם הערצה בלתי־אופיינית להם בתחומים אחרים, ל„קברניטי המשק". אמנם, מבחינת עמדותיהם של הכתבים הכלכליים לנושאי הדיווח שלהם נדמה כאילו כולם גודלו על ברכיו של מילטון פרידמן, אבל מבחינת אופי הצגת הדברים שלהם הם כולם כאילו חניכי הטלוויזיה הסובייטית בתקופת סטאלין. בניגוד גמור לעמדתם בכל שאר התחומים, הרי כאשר מדובר בענייני כלכלה וחברה, נשמעת הטלוויזיה הממלכתית כאגף ליחסי־ציבור של מי שהכוח, העושר והשלטון בידו. מאז פרש מתפקידו הכתב הכלכלי המצוין אלישע שפיגלמן, אין יותר כתבים כלכליים בעלי גישה ספקנית וביקורתית כלפי ראשי המשק. צריך רק לראות את הבעת פניו של הכתב הכלכלי הראשי כאשר הוא הוגה על דל־שפתיו את השם המפורש „פרופסור ברונו", כדי לדעת שבזה הרגע החסיר ליבו של הכתב שתי פעימות מרוב יראת־קודש. כל פעם שהוא מתקרב אל שר האוצר, נדמה לי שהנה־הנה הוא כורע ברך ומקרב את שפתיו אל קצה האצבעות בידו המושטת־קדימה של מר ניסים.

אני סקרן עכשיו לדעת אם יחול שינוי כלשהו במצב דברים זה. אולי מישהו מבין עיתונאי הרשות יעשה בכל זאת תרגיל אינטלקטואלי לא־מסובך וינסה להכליל את ההתנסות שלו מן השביתה הזאת. אולי מישהו שם יעלה בדעתו כי מצב דברים זה — שביתה מוצדקת היא חסרת סיכוי מלכתחילה — הוא מצב דברים בלתי־צודק, בלתי־נסבל, מסוכן מאוד לחברה שלנו. אם מצבים בלתי־נסבלים ובלתי־צודקים רבים קיימים כאן — אולי יחשוב כך מישהו — צריך לנסות לתקן אותם. לא לתקן רק פה, ולא לתקן רק שם — אלא לדאוג לתיקון הכללי — צריך גם לחפש ולשאול מה גרם לתקלה, ומי גרם לתקלה, ואיך אפשר אחרת. אני סקרן לדעת אם אמנם יהיה בקירבם מישהו שיניח לעצמו, להיסחף למהלך מחשבתי, לכאורה מובן מאליו, כזה — אבל יש לי אומדנים רידיאליים לגבי הסיכוי שיש לכל אחד מן האופנים השונים שבהם עשויה סקרנותי לבוא לידי סיפוקה. קרוב לוודאי שכלום לא ישתנה. אולי רק היקף ההרשאה לשובתים לעשות עוד כמה תלונות — אבל בינתיים, כל עוד יש שביתה, אפשר להשתעשע באשליות.

רשות הקורא

קדיש עם חלילים

ברצוני להעיר הערה היסטורית לגבי הוויכוח המתנהל מעל דפי „על המשמר", בעניין אמירת קדיש בזמן הלוויה, על־ידי אריה סלגי (5.10) ומנחם אשי (20.10).

כל עיקרה של אמירת „קדיש־יתום" (כפי שהוא נקרא) הוא מינהג חדש במושג הזמן של היהדות ההיסטורית, עד כדי כך שהוא לא כלל נזכר אפילו בשולחן ערוך ומפרשיו הראשונים (עד אמצע המאה השבע־עשרה בערך).

מקורו וסיבתו הם קבליים, (ולא כפי שמצטטים ספרים אפולוגטיים ומטעים, המכוונים „להסביר". לחילונים את היהדות כביכול), ותכליתו היא להקל על יסורי גיהנום ול„העלות" את נשמת המת מהר יותר לגן־עדן, מאשר היה 'מגיע לה' לפי חשבון המעשים הטובים והרעים של הנפטרת. אגב, עצם ההשקפה הזאת, המתבטאת גם בתפילת „הזכרת נשמות", שבה תורמים כסף ואומרים ש„בעבור זה" אלוהים יעלה את הנשמה לגן־עדן, היא מינהג — או אמונה טפלה — שמוצאם מהקבלה, והם חדשים ביחס.

כמובן, שתפילת „קדיש" עצמה היא עתיקה, אבל השימוש בה על־ידי יתומים הוא קבלי.

ידוע לנו הרבה על מינהגי קבורה יהודיים במשנה ותלמוד, והם חילוניים לחלוטין: עיקרם נגינה בחלילים ושירת קינות (כנראה לפי אילתור) על־ידי מקוננות מקצועיות. משנה מפורשת קובעת, שהעני בישראל לא יפחתו לו משלושה חלילים וארבע מקוננות! שום תפילה או טכס דתי לא נזכרים אפילו ברמז, וכך הוא המצב האמור עד לפני כ־350 שנה.

מסקנה אחת חשובה עולה מכאן: מה שמציגים לפנינו כ„יהדות היסטורית" איננה כזאת, אפילו אם אבותינו או סבינו היו קשורים לה ריגשית והאמינו — בטעות — שהיא כזאת.

לכן, כפי שיהודים חדלו, בגלל השפעות וסיבות שונות, להשתמש בנגינה בחלילים ובשירת נשים בזמן הלוויה, (ואתם מתארים לעצמכם בלי ספק, מה היו אומרים החרדים אם היה מנסה מישהו לנגן מוסיקה אבל בהלוויה, והרי זה מינהג תרבותי והגיוני מאין כמוהו), כך יכולים יהודים אחרים — אנחנו — לשכוח את מינהגי אבותינו, לפי רצוננו החופשי, ולנהוג, על־פי שיקול־דעת, כפי שייראה לנו לנכון.

פרופ' ישראל שחק
ירושלים

אין תמורה אין אגרה

אינני מביע דעה אם צודקים השובתים, אבל הדממה הזאת ברדיו ובטלוויזיה, השביתה הממושכת, זהו זלזול באזרחי ישראל.

לא משתדלים לסיים את הסכסוך, אבל תשלום אגרה דורשים. במצב זה מתבקשים המוסדות הממונים על כך להודיע על פטור של חודש אחד מתשלום האגרה. יהיה זה פיצוי קטן על הצער שנגרם לאזרחים.

ברכות לגלי צה"ל, השוברים קצת את הדומיה.

יעקב צמרי, נהריה

כפפות של ברזל

ריח בחירות עלה באפו. כותרת קידוש לבנה, כמו „חוסר טעם של מפלגה קטנה", כותרת משנה כמו „פירפורי גסיסה", „הקיבוץ הארצי בצרות" וכו' וכו'.

הניסיון החלשלוש מלפני זמן לתקוף את מפ"ם, שאינה פועלת למען התנועה הקיבוצית, היה לו עדיין מקום צנוע בתוכו, ולאחר תגובתה העניינית של ח. גרוסמן על הפתיחות ואדישות הציבור, אין תימה שבא ניסיון נוסף בגדול.

„קיבוץ" הסיר את כפפותיו וגילה את מטרתו העיקרית למענו נוצר במתכונתו הנוכחית: להילחם בקיבוץ הארצי השומר הצעיר ובמפ"ם.

יש חלוקת עבודה במדינה: הימין נלחם ב„עבודה" וכוחות השמאל והמעיזים עדיין להרים ראש, ומאחר ומקרב הקבה"א ומפ"ם גברה לאחרונה התבונה ולא מרבים לתקוף את תנועתם, יש „סכנה" שמגמת האיכות של „השומר־הצעיר" תגבר. יש איפוא צורך דחוף להכות בברזל החם. ומי אם לא „קיבוץ" שיתייצב בראש מאבק זה?

דוד אמיר — קיבוץ דן

תעסה קומי!

באוטובוסים יושבים ילדים בכל הגילים, ביניהם חובשי כיפות עם אמהותיהם, ולא מציעים לזקנים לשבת. ואני שואל את עצמי הזהו עם התנ"ך הזה?!

אבל ברור לי מי האשמים: אלה הם הגורואים למיניהם, עדי יהוה והמסיונרים, המשחיתים את נפשות ילדינו. ימוגרו עוכרי ישראל!

גלזר־תעסה, קומי התעוררי להצלת העם!

ירחמיאל שוטהם, חולון

רבינזון כבש צמד להפועל פ"ת ושלח את בית"ר ירושלים עם הפסד 1:2

זהירות נתניה — הפועל ת"א, בהפרש נקודה

★ חולון הפתיעה את המוליכה במגרשה 1:1 ★ הפועל ת"א שנייה – ניצחה את בית"ר ת"א 0:1
★ מכבי חיפה חייכה סוף־סוף – 1:1 עם מכבי ת"א ★ כפר־סבא – מכבי פ"ת 0:1 בדקה ה־90
★ נצחון ראשון לקבוצת בני־יהודה – 0:2 נגד הפועל לוד ★ הפועל באר־שבע – שמשון 0:0

טבלה לאומית

1. מכבי נתניה	7	5	1	1	7־15	16
2. הפועל ת"א	7	4	3	—	2־7	15
3. מכבי ת"א	7	3	4	—	8־15	13
4. בית"ר ת"א	7	3	3	1	5־10	12
5. הפועל כפר־סבא	7	3	2	2	5־7	11
6. הפועל פ"ת	7	3	2	2	7־8	11
7. הפועל באר־שבע	7	2	3	2	4־4	9
8. בית"ר ירושלים	7	2	2	3	12־12	8
9. בני־יהודה ת"א	7	1	4	2	6־6	7
10. הפועל חולון	7	1	4	2	6־5	7
—. שמשון ת"א	7	1	4	2	6־5	7
12. מכבי פ"ת	7	1	3	3	9־5	6
13. מכבי חיפה	7	—	3	4	7־3	3
14. הפועל לוד	7	—	2	5	21־3	2

שער הנצחון של הפועל ת"א: אלי כהן מכניע את שוער בית"ר ת"א, אבי ליהרגון (0:1) (תצלום: אריה קנפר)

שים לב

החורף לא יהיה משעמם

ארבע קבוצות ישראליות יככבו בחודשים הקרובים בשלבים הגבוהים בגביע־אירופה בכדורסל. מחצית מהקבוצות הישראליות הצליחו להגיע לשלב בו מתקיימים המשחקים בבתים. צפוי לנו, איפוא, חורף לוהט. הרבה כדורסל עם קבוצות צמרת מאירופה.

ההגרלה שתיערך ב־7 בנובמבר במינכן תקבע את היריבות לארבע הקבוצות שנותרו במעגל האירופי: מכבי ת"א בגביע־האלופות; הפועל הגליל־העליון בגביע למחזיקות־גביע; הפועל ת"א ואליצור נתניה בקוראץ'.

מכבי ת"א כבר תקעה יתד איתנה בגביע־אירופה, כאשר זכתה פעמיים בגביע ושלוש פעמים נוצחה בגמר; הפועל ת"א הגיעה לחצי־הגמר בקוראץ', ואילו להפועל הגליל־העליון, בהופעת הבכורה שלה בגביע, ולאליצור נתניה, בפעם השנייה בקוראץ', יהיה אתגר מיוחד להצליח. אגב, כל הקבוצות הישראליות שעלו עשו זאת עם מאזן של 100 אחוזי־הצלחה. אף אחת מהן לא מעדה — גם במשחקי־החוץ.

האם יצליחו הקבוצות הישראליות לחלוף גם על פני השלב הקשה יותר? עדיין הדרך ארוכה. הרבה ערבים חורפיים נקדיש לכדורסל, שכן מספר כה גדול של משחקים בבתי רבע הגמר עדיין לא היו לנו.

אילו היתה גם נבחרת הכדורסל שלנו עולה לדרג א', כי אז היתה ההצלחה רבה, אבל מה לעשות כאשר נשאר רק האילו. נבחרתנו הלאומית תצטרך להצטנע מול הישגי הקבוצות.

שלום למיקי ולמוטי

נבחרת ישראל בכדורסל תיפרד הערב במשחק בין־ארצי עם יוון ביד־אליהו מהשיאן הכטול שלה: מיקי ברקוביץ, שילבש את מדי הנבחרת בפעם ה־185, ואחרונה. מיקי הוא גם מלך־הסלים הבין־ארצי שלנו. הוא קלע מאז הופעת־הבכורה שלו בנבחרת ב־1973 — 2811 נקודות.

יחד עמו תיפרד הנבחרת גם ממוטי ארואסטי, שיופיע הערב בפעם ה־84 במדיה.

נוהג יפה שכדאי לאמץ אותו ודרך־קבע. כך נפרדים מכדורסלנים שתרמו רבות לנבחרת הלאומית, במשחקם בדרך ספורטיבית. זה הרבה יותר נאה מאשר להעניק גביע, או פרס אחר.

מיקי כבר פרש השנה לפני אליפות אירופה בפיראוס. לדעתי שגה אז, שכן אילו הופיע במשחקים אלה ותורם מנסיונו בטוחני שלא היינו כיום בדרג ב'. מיקי ניסה להציל כשסב אליה אחרי הכשלון ביוון, אולם זה היה מאוחר מדי. הנבחרת מעדה בבולגריה, וכפי שהכדורסלן עצמו אמר שכיום — ללא אתגרים אירופיים קרובים — מוטב להריץ נבחרת צעירה.

כואב להיפרד מספורטאים שהעניקו לנו נחת־רוח במשך שנים רבות. אל נשכח, גם מיקי וגם מוטי השתתפו באליפות ההיסטורית, באיטליה ב־1979, כשישראל נטלה את המקום השני באירופה. זה היה הישג־ההישגים. אין מה לעשות. פרישה היא חלק מהחיים. צריך רק לקוות שיבואו ממלאי־מקום מתאימים.

אימת האוהדים

מה שקרה בשבוע שעבר, ובשבועות קודמים, ראוי לא רק לגנאי, אלא מוכיח עד כמה חודרת האלימות עמוק בין אוהדי הספורט, אם בכלל ניתן לכנות את אותם בריונים „אוהדים". ראשית, טקס הסיום במירוץ הרחובות בחיפה פוצץ ע"י קהל. שנית, כדורגלני מכבי חיפה הוכו, איימו עליהם ואחד רוצים אפילו לשלוח ל...ארגנטינה. „קליטת־עליה", נוסח חיפה.

האם זו תופעה מקרית בעיר־הכרמל? לדעתי, זו הצטברות של בריונות במשך שנתיים לפחות, מאז איבדה קבוצת הכדורגל של מכבי חיפה את כתר האליפות. אותם אוהדים, שפונקו בכפשנות ובהישגים, שכחו שספורט זה דבר גמיש. אפשר גם להפסיד, ואין זה אסון. כאשר אי־ההצלחות החלו לפקוד את הקבוצה החל גם מתולשים בין האוהדים, שהתחלקו לחבורות, ביניהן אלימות.

רו"ח המבקר על שנעשה במכבי חיפה הוסיף שמן־למדורה. האוהדים סברו לפתע שיש האפוטרופסים על האגודה. פרצו לישיבות, פוצצו אותן, ואפילו כיבדו בנחת־זרועם כמה מכובדים.

אלימות ישנה, לדאבוננו, בכדורגל כמעט בכל מדינות תבל, אבל חיפה מתקרבת לשיאים חדשים. אולי תיכנס לספר־השיאים של „גיניס"... אין זו בעייה חיפנית בלבד. התופעות שהיו בעיר־הכרמל עלולות לסחוף אלמנטים שליליים, שישנם לרוב בכדורגל שלנו בכל הארץ.

ראשי הספורט חייבים לתת את הדעת על כך. אגב, היכן ועדת הספורט של הכנסת? דווקא בחקירות ציבוריות מעין אלה היא חייבת להתייצב בראש המערכה. מדוע היא שותקת כאשר מכים כדורגלנים בראש־חוצות?

לאומית

הסיטגה מותלקת. רק נקודת־יתרון למכבי נתניה, בתום המחזור ה־7 בליגה הלאומית בכדורגל על הפועל ת"א. מכבי נתניה לא יכלה אתמול במגרשה להפועל צפרירים חולון — 1:1. הפועל ת"א הנחילה הפסד ראשון לבית"ר ת"א כשניצחה בדרבי־זוטא — 0:1. זאת ערב הדרבי התל־אביבי הגדול בשבת בין מכבי ת"א והפועל ת"א ברמת־גן.

הפועל ת"א זינקה מהמקום ה־4 ל־2 בעוד שבית"ר ת"א נסוגה מהמקום ה־3 ל־4.

מכבי ת"א לא הצליחה לפצח באיצטדיון ברמת־גן את הקבוצה מרת־הנפש של מכבי חיפה — 1:1 מכבי ת"א ירדה מהמקום ה־2 ל־3 ומכבי חיפה נותרה במקום ה־13, הלפני־אחרון.

האלופה, בית"ר ירושלים, ספגה אתמול בפ"ת הפסד שלישי העונה כשנוצחה ע"י הפועל פ"ת — 1:2, מצמד שערים של שחקן התיגבור הפתח־תקוואי דורון רבינזון. הפועל פ"ת טיפסה מהמקום ה־7 ל־6 ובית"ר ירושלים החליקה מהמקום ה־5 ל־8.

מכבי פ"ת בצרות. היא ספגה אתמול שער בדקה ה־90 בכפר־סבא ונוצחה — 1:0. הפועל כפר־סבא טיפסה מהמקום ה־6 ל־5 ומכבי פ"ת ירדה מהמקום ה־11 לה־12.

נצחון ראשון לסגנית האלופה, בני־יהודה ת"א, בקרב־תחתית על סוגרת הטבלה, הפועל לוד — 0:2. בני־יהודה עלתה מהמקום ה־12 ל־9.

תיקו 0:0 היה במשחק בבאר־שבע, בין הפועל באר־שבע ושמשון ת"א, הפועל באר־שבע נותרה במקום ה־7 ושמשון ת"א, שהיתה במקום ה־9, מחלקת את המקום ה־10־11 עם הפועל חולון.

רק 11 שערים הובקעו אתמול.

מלך השערים

1. תקווה (מכבי נתניה) 7
2. בראל (מכבי ת"א) 5
—. טבק (מכבי ת"א) 5
4. רפי כהן (מכבי פ"ת) 4
—. מלמיליאן (בית"ר ירושלים) 4
6. בן־ברוך (הפועל חולון) 3
—. יאני (הפועל כפ"ס) 3
—. נסים כהן (בית"ר ת"א) 3
—. לוין (הפועל פ"ת) 3
—. לם (מכבי נתניה) 3

הניחוש הנכון

1. מכבי ת"א—מכבי חיפה x
2. הפועל ת"א—בית"ר ת"א 1
3. הפ. כפר־סבא—מכבי פ"ת 1
4. מכבי נתניה—הפועל חולון x
5. בני־יהודה—הפועל לוד 1
6. הפועל פ"ת—בית"ר י־ם 1
7. הפ. באר־שבע—שמשון ת"א x
8. מכבי יבנה—בית"ר נתניה 1
9. הפועל י־ם—הכח ר"ג 1
10. מכבי עמידר—הפועל טבריה 2
11. הפועל חיפה—הפועל חדרה x
12. הפועל בת־ים—הפועל עכו 1
13. הפועל יהוד—מכבי יפו 1
14. הפועל ר"ג—מכבי שעריים 1

במחזור הבא

ליגה לאומית
מכבי חיפה — שמשון ת"א; בית"ר ירושלים — הפועל באר־שבע; הפועל לוד — הפועל פ"ת; הפועל צפרירים חולון — בני־יהודה ת"א; מכבי פ"ת — מכבי נתניה; בית"ר ת"א — הפועל כפר־סבא; מכבי ת"א — הפועל ת"א.

ליגה ארצית
בית"ר נתניה — מכבי שעריים; מכבי יפו — הפועל רמת־גן; הפועל עכו — הפועל יהוד; הפועל חדרה — הפועל בת־ים; הפועל טבריה — הפועל חיפה; הכח רמת־גן — מכבי רמת־עמידר; מכבי יבנה — הפועל ירושלים.

ליגה א', צפון
בית"ר חיפה — הפועל טירה; מכבי עפולה — הפועל טירת־הכרמל; הפועל רעננה — הפועל טייבה; מכבי טמרה — מכבי אח"י נצרת; הפועל קרית־אתא — מכבי חדרה; הפועל בני־נצרת — הפועל בני־טמרה; הפועל בית־שאן — בית"ר נהריה; מכבי עוספיה — הפועל קרית־שמונה.

ליגה א', דרום
הפועל קרית־אונו — הפועל ראשל"צ; הפועל אור־יהודה — הפועל דימונה; הפועל בית־שמש — הפועל רמת־השרון; הפועל רמלה — הפועל אשקלון; הפועל קרית־מלאכי — לזרוס חולון; הפועל אזור — בית"ר רמלה; מכבי הרצליה — הפועל אשדוד; הפועל מרמורק — מכבי קרית־גת.

רבינזון התחיל להבקיע

הפועל פ"ת — בית"ר ירושלים 1:2 (0:1)
● איצטדיון הפועל פ"ת. 4000 צופים. שופט: יאיר טילינגר.
● שערים להפועל פ"ת: דורון רבינזון (13, 62). לבית"ר ירושלים: רונן רוקמן (59).
● השחקן המצטיין: ניר לוין.
● הפועל פ"ת: רוני גלדק, גיא לוי, בורדניק, אלון, קוושווילי, אליה, מרקוס, חן (דור לוי), שושני, לוין, רבינזון.
● בית"ר ירושלים: יוסי מורחי, אבי כהן, חנן אוולאי, שמואלי וונדרסלין, שוש, שוורץ, רידו, סמי מלכה, מלמיליאן, סלקטר (שירזי), רוקמן.

מאת משה רוזנברג

צמד שערים של דורון רבינזון העניקו להפועל פ"ת נצחון צודק ומלהיב — 1:2 על האלופה, בית"ר ירושלים.

רבינזון, שנכלל העונה בפעם הראשונה בהרכב הפותח של הפועל פ"ת, הוכיח כי הוא עדיין לא „גמר את הסוס". לבד משני שעריו הניע כדור במשקוף שער בית"ר ירושלים ולא אחת הטריד את ההגנה הירושלמית, שהיתה הפעם חלשה. אבל השחקן מספר 1 במגרש היה ניר לוין, שפרץ כסופה מבעד להגנת בית"ר, עשה צרות רבות להגנת היריב, שנאלצה לבלמו רק ע"י עבירות.

בהפועל פ"ת ראויים לציון גם המגן־תוקף גיא לוי; הבלם האחורי, איתן בורדניק, והקשרים יוסי שושני וגבע מרקוס.

מה קרה לבית"ר ירושלים? אורי מלמיליאן יעדיף לשכוח במהירות את משחקו הגרוע. בהגנה היו פירצות רבות וביחוד בין המגינים אבי כהן ומאיר קודש. גם סמי מלכה ודידו נעלמו. ביותר איכזב משה סלקטר, שלא ביצע אף פעולה מוצלחת, ואילו רונן רוקמן לבדו לא יכול היה להושיע.

שלמה שירזי, שנכנס לשחק רק במחצית השנייה, עשה „קונצרטים", אבל כעבור דקות מעטות שוב חזרו שחקני בית"ר לסורם.

דקות הפתיחה התנהלו ביתרון פתח־תקואי, ולאחר כדור משקוף של רבינזון (9) הובקע השער הראשון: גיא לוי הגביה מימין בדקה ה־13, הגנת בית"ר קפאה ורבינזון נגח אל בין החיבורים — 0:1.

עד להפסקה המשיכו שחקני הפועל פ"ת להכתיב את הקצב, ובדקה ה־42 הציל מאיר קודש כדור נגיחה של רבינזון מהקו.

הזדמנות בודדת ניתנה לבית"ר ירושלים דקותיים להפסקה, אלא שחנן אוולאי נכשל ממרכז הרחבה.

שילובו של שלמה שירזי הפיח רוח חיים בשורות האלופה ובדקה ה־59 השוותה התוצאה: אבי כהן הסיט כדור למרכז הרחבה, לרונן רוקמן, וזה בבעיטה שטוחה מעשרה מ' קבע — 1:1.

שמחת הירושלמים ארכה רק שלוש דקות. ניר לוין המצטיין פרץ באגף שמאל, חדר לרחבה ושלח כדור מדוייק לרבינזון, שמול מורחי בעט חלש ושטוח לרשת וקבע — 1:2.

הירושלמים נשברו והפועל פ"ת המשיכה ללחוץ על הרשת, והוציאה בדקות הסיום שני שערים מרגלי אלון חן ודור לוי.

השופט, טילינגר, נטל בסיום המשחק את כרטיסיהם של עוז אליה מהפועל פ"ת וירון מבית"ר ירושלים, שהתקוטטו ביניהם.

בראיילובסקי חולל מפנה

מאת עמי רוזנברג

לחץ רצוף של מכבי תל־אביב ב־45 הדקות הראשונות הניב רק שער אחד — שער שהסתבר בתום המשחק כי לא הספיק הפעם לנצחון על מכבי חיפה — 1:1. זאהי ארמלי, חלוץ מכבי חיפה, הצליח בדקה ה־76 להשוות.

מכבי חיפה המדורגת בתחתית הצדיקה במחצית הראשונה את מיקומה. שחקניה הסתגרו בהגנה, הירבו בשמירה אישית על חלוצי מכבי ת"א וכמעט שלא סיכנו את שערו של משה מרכוס. גם היעדרו של דניאל בראיילובסקי במחצית זו היתה סיבה למשחק האפור ונטול הברק של מכבי חיפה.

מכבי ת"א השתלטה על מרכז המגרש, בניצוחם של משה גריאני ואלון נתן שבלטו שוב־ושוב את החלוצים שחר בראל ובני טבק כשמאחור הגיח גם המגן איתן לוי לסייע להתקפה. החמצות חלוצי מכבי ת"א ויום מוצלח של השוער החיפאי כוני גינצבורג מנעו מהתל־אביבים לזכות ביתרון משמעותי עד להפסקה.

בדקה ה־31 נשא לחץ מכבי ת"א פרי: חיים גולדברג הכניע בבעיטה אלכסונית את גינצבורג — 0:1.

במחצית השנייה חל שינוי קיצוני ביחסי הכוחות. מכבי חיפה שילבה בהרכבה את דניאל בראיילובסקי, והוא בעזרת מסרון הקבוצה, יעקב שחר, שדיבר על לִבו של הכוכב החיפאי שיחזור בו מסירובו לאחר שנעלב שלא נכלל בהרכב. ואכן, עם צירופו של הכדורגלן המצטיין במחצית השנייה, במקום שחקן הנבחרת, ניר קלינגר, הסתערה מכבי חיפה ובמשך 20 הדקות הראשונות היו החיפנים במיטבם. משחקם שקף; חילופי המקומות בין השחקנים היה מרוויח ורק יכולת טובה של שוער מכבי ת"א, משה מרכוס, מנעה שוויון עד לדקה ה־76: שילוב בין צדוק מלכה וזאהי ארמלי, איפשר לארמלי להשוות ל־1:1 בבעיטה מדוייקת מעל מרכוס.

המשחק המרכזי

אלי כהן הבקיע והאפיל על החמצות בן־שיטרית

מאת יצחק ויסהוף

אלי כהן, קשרה הנמרץ של הפועל ת"א, הציל אתמול את חברו, מיקי בן־שיטרית, מזעם אוהדי הקבוצה לאחר שכבש שער־נצחון לזכות „האדומים" בדרבי הבלתי־מנוצחות (עד אתמול) — 0:1 על בית"ר ת"א.

אלי כהן כבש את שערו ארבע דקות מהסיום: רפי שמואל הגביה כדור־עונשין מרוחק, ואלי כהן בעט בקשת לרשתו של אבי ליברמן — 0:1.

קודם להבקעת שער־הנצחון חזו 5000 הצופים בהחמצות מסמרות־שיער של מיקי בן־שיטרית. חלוץ הפועל ת"א החל בהחמצותיו כבר בדקה ה־13, כשנגח סמוך לעמוד שער בית"ר. בדקה ה־43 שוב בעט בן־שיטרית לחוץ. בדקה ה־49 היה „השיא" מבחינתו של בן־שיטרית:

הפועל ת"א — בית"ר ת"א 0:1 (0:0)
● איצטדיון בלומפילד. 5000 צופים. שופט: יעקב שיינר.
● להפועל ת"א הבקיע: אלי כהן (86).
● שחקן מצטיין: יעקב אקהויז.
● הפועל ת"א: אלטר, יהודה עמר, סגל, זאנה, אקהויז, אלי כהן, ארמה, ז'אנו, שמואל, בן־שיטרית (לנדאו), דוכין (לינהרט).
● בית"ר ת"א: ליברמן, טורס, שלומי עמר, יעקב כהן, אבן־צור, נסים כהן, יחזקאל (ירון כהן) צמח, עמרן, תגר, לביא.

אלי כהן השאיר את החלוץ לבד מול השוער ליברמן, כשרק ארבעה מטר הפרידו בין השניים אבל בן־שיטרית בעט גבוה מעל למשקוף; בדקה ה־70 הגביה רפי שמואל ובן־שיטרית נגח לרשת, אך השופט יעקב שיינר פסל את השער בטענה שהכדורגלן נגע בכדור בידו („מקרה מאראדונה"). בן־שיטרית לא התייאש, ובדקה ה־76 קיבל כדור מהמחליף, תמיר לינהרט שישה מטר מאבי ליברמן, והשוער הדף את הכדור החלש. בדקה ה־89 לא יכול היה המאמן יצחק שניאור לשאת את החמצות חניכו, והחליפו בגיל לנדאו, שבנגיעה הראשונה שלו בכדור כמעט שכבש שער.

בן־שיטרית לא היה המחמיץ היחידי בשורות הפועל ת"א. גם יתר חבריו לא הצליחו להכניע את אבי ליברמן, כשלא היו מרוכזים בבעיטותיהם לשער.

הפועל ת"א זכתה בנצחון צודק. הקבוצה שלטה במגרש, בזכות משחקם הבלתי־מתפשר של קשריה ומגיניה. יעקב אקהויז ומוריס ז'אנו שבו להרכב קבוצתם לאחר היעדרות. אקהויז הוכיח את חיוניותו כמשקם הבטוח בהגנה. כושרו המצויין איפשר לו לעזור לחבריו בהתקפה, ואין ספק כי היה המצטיין במשחק.

בית"ר ת"א חסרה את ניסן כהן, יוסי אדרי, וגם ירון כהן נכנס רק במחצית השנייה. עובדה זו לא יכולה להסביר את חולשת הקבוצה, שמיעטה לסכן את שערו של אריה אלטר. בדקה ה־17 נגח רוני צמח מצויין סמוך למשקוף; גם דוד לביא סיכן את שערו של אלטר כשנגח בדקה ה־33 והשוער הרחיק לקרן. במחצית השנייה כמעט שבית"ר לא תקפה את שער הפועל.

השופט יעקב שיינר שלף במהלך המשחק כרטיסים צהובים לאבן־צור, נסים כהן ואלי תגר (בית"ר ת"א) וליוסי זאנה (הפועל ת"א).

לוד אושה בני־יהודה

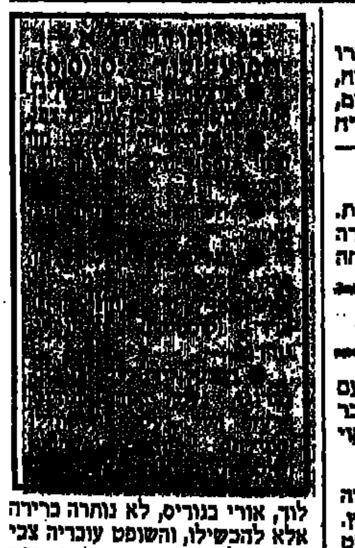

מאת נפתלי כהן

חוי שירזי וצחי קוסטיקה ייזכרו לטוב אצל כדורגלני בני־יהודה, המאמן גם אצל האוהדים, כשהביאו סוף־סוף נצחון־בכורה העונה לקבוצתם על הפועל לוד — 0:2.

פתיחת המשחק היתה מאכזבת. שחקני שתי הקבוצות שיחקו בצורה מאופקת. הפועל לוד, שפתחה במערך הגנתי מתוגבר, התגוננה עם 9 שחקנים. עד מהרה הסתבר שהכושר הגופני של הלודאים לקוי וזה הפקירו את מרכז השדה.

מנגד היו שחקני בני־יהודה טכלנלים. נראה שנמצאו בלחץ. הכוכבים „ברחו" מרגליהם. אט־אט השתחררו שחקני בני־יהודה מעכבותיהם והעלו במיוחד במחצית השנייה.

השינוי הגדול במשחק בני־יהודה חל בדקה ה־56, כאשר המאמן דוד שווייצר הכניס את חוי שירזי לחוד ואת צחי קוסטיקה לקישור. המארחים השתלטו על המגרש, בעיקר של רוני מאיר. הזדמנות עדינות היתה לבני־יהודה בדקה ה־62 כאשר יוסי מדר בעט כדור מלולע מ־18 מ' שפגע לקורה. רק עירנותו של שוער לוד, יעקב בנודיס שחור לבין הקורות, אורי פציעה, מנעה שער בטוח.

במחצית השנייה שלטה בני־יהודה, ובדקה ה־66 נקבע כדור־עונשין לזכותה כ־20 מ' אלכסונית נגד לוד: דוד סלמן הגביה כחצי לחוי שירזי, שניצב עם הגב לשער, קיבל את הכדור והסתובב בעט עניפה — 0:1 לבני יהודה.

„החוגלים" תקפו בלי־גלים. הכוכב רוני מאיר שלח בדקה ה־82 את כדור קוסטיקה ממרכז המגרש, וזה חדר במהירות לרחבה ה־16: למגן לוד, אורי בנודיס, לא נותרה ברירה אלא להכשילו, והשופט עובדיה צבי הורה על בעיטת־11. הקפטן דוד סלמן לא נכשל והעלה את קבוצתו ל־0:2.

בני־יהודה יכלה להגדיל את הפער ורק עירנותו הטובה של שוער לוד, יעקב בנודיס, מנעה כיבוש שערים נוספים.

ציון מרילי, מגן מכבי חיפה, מנסה לבלום את חלוץ מכבי ת"א, בני טבק (1:1) (תצלום: אריה קנפר)

חולון החמיצה נצחון

מכבי נתניה – הפועל צפרירים חולון 1:1 (1:0)
● איצטדיון מכבי נתניה. 5000 צופים. שופט: יוסף ריאמנט.
● להפועל חולון הבקיע: מרקו בן־ברוך (19). למכבי נתניה: יגאל מנחם (58).
● השחקן המצטיין: מרקו בן־ברוך.
● מכבי נתניה: בלדב (חביב), שמעון מנחם, חלפון, חסן, קורן, עציוני, לם, גבאי (עודד מכנס), רוני לוי, תקוה, יגאל מנחם.
● הפועל צפרירים חולון: ביטון, פרחון, יעקבי, אלי כהן, מחלוף, מאיר, בן־ברוך, פס, בני רמתי, שקרוקה (מנסו), רונן הלל (טליאס).

מאת דוד בכר

הפועל צפרירים חולון הגיעה אתמול לנתניה למשחק עם מוליכת הטבלה, מכבי נתניה, בחשש. כל שקיוותה היה לסיים את המשחק בתיקו. בסיום היו החולונים מאוכזבים מתוצאת התיקו — 1:1, מאחר שהיו טובים יותר, ואף הוליכו במחצית — 0:1.

מכבי נתניה של אתמול היתה צל־של־עצמה. שחקניה גילו עצבנות בלתי־מובנת, שיחקו ברשלנות, הירבו לאבד כדורים וניכר היה שהקבוצה שרויה בלחץ.

חולון שיחקה בתנופתיות, תקפה והביכה לא אחת את הגנת מכבי נתניה, שסבלה מהיעדרו של הבלם חיים בר מהרחק. אילו העזו יותר יכלו החולונים לנצח.

הצעיר אבי פס נוטרל לחלוטין את שלום תקוה, ומאיר יעקבי שמר היטב על יגאל מנחם, וכך לא הועמד שער חולון בפני מצבים מסוכנים. בדקה ה־13 החמיץ יגאל מנחם כשניצב חופשי מול השוער יעקב ביטון.

בדקה ה־19 הובקע השער לזכות חולון: רונן הלל הסיט כדור לאבי פס באגף ימין; זה מיהר להגביה ומרקו בן־ברוך המצטיין נגח משבעה מטר אל בין החיבורים, שער נהדר — 0:1.

בדקה ה־22 נפצע שוער מכבי נתניה, יעקב בלדב, בזינוק לרגליו של ארז שקרוקה מחולון. בלדב נאלץ לנטוש את המשחק, והוותיק אריה חביב תפס את מקומו בין הקורות.

במחצית השנייה נכנס עודד מכנס, במקומו של רונן גבאי, במטרה להגביר את המחץ בהתקפה. בדקה ה־57 שגה שוער חולון, ביטון, כאשר יצא משערו לעבר כדור־עונשין של יגאל מנחם: בני לם נגח מול שער חשוף לקורה, ומגיני חולון הרחיקו. דקה מאוחר יותר נקבעה בעיטת־עונשין לזכות מכבי נתניה ברחבה: לם הסיט ליגאל מנחם, שמ־12 מטר בעט שטוח לרשת — 1:1.

בדקה ה־88 היתה הזדמנות לחולוני ליאון פנסו להכריע את גורל המשחק, אך בעט לחוץ.

צהובים נשלפו לעציוני ממכבי נתניה ולאלי כהן ואריה מאיר מחולון.

מוחרר הבקיע בדקה ה־90

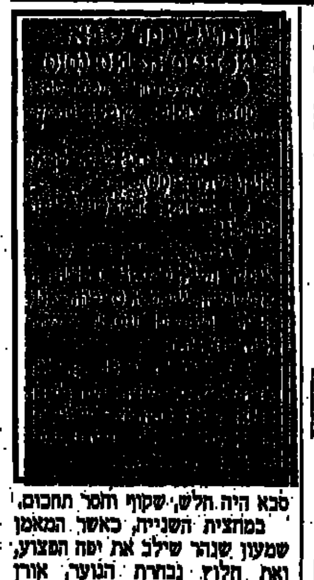

מאת חיים לוי

1500 הצופים באיצטדיון בכפר־סבא כבר עשו את דרכם אל מחוץ לתחומי המגרש. הפועל כפר־סבא, בנסיון נואש, ביצעה התקפה אחרונה: יצחק מימוני נבלם לקרן; נח אינשטיין הגביה את הכדור שנהדף אל מחוץ לרחבת ה־16; על הכדור החוזר השתלט הצעיר אורן מוחריר, שנכנס לשחק רק בדקה ה־75 וממרחק של 20 מטר בעטו לרשת — 0:1 לכפר־סבא.

הפועל כפר־סבא שפתחה את המשחק ללא איתן רביבו ומייקל יפה, נראתה כעדר־ללא־רועה.

במחצית הראשונה גילתה אמנם עדיפות־מה על פני יריבתה מפ"ת, אך לא הגיעה, ולו גם פעם אחת, לעמדת כיבוש. משחקה של כפר־סבא היה חלש, שקוף וחסר תחכום.

במחצית השנייה, כאשר המאמן שמעון שנהר שילב את יפה הפצוע, ואת חלוץ נבחרת הנוער, אורן מוחריר, בן ה־17, החלה כפר־סבא לגלות עדיפות. משחקה היה מסוכן יותר, והתקפותיה הפכו מסוכנות. כל מאמצי כפר־סבא לכבוש שער עד לדקת הסיום עלו בתוהו, נוכח היכולת הטובה שגילו בלמי מכבי פ"ת והשוער עופר סביאן.

למרות העובדה שמכבי פ"ת לא גילתה יכולת טובה יתרה במהלך המשחק, לחוות תלכיד מגובש ולהצר את צעדיהם של חלוצי כפר־סבא.

עם סיום המשחק נראו שחקני מכבי פ"ת כאילו חרב עולמם.

● משחק השלמה בליגה הלאומית בכדורסל בין קבוצות הפועל ראשל"צ ומכבי נתניה ייערך הערב ב־8.30 בהיכל־הספורט בראשון־לציון.

אז'ובל ידה אבנים, ניסה לתקוף השופט, נעצר ושוחרר

מאת חיים לוי

יעקב אזובל, מגן מכבי פ"ת, נלקח אתמול [illegible] בתום משחק ההפסד של קבוצתו — 0:1 בכפר־סבא [illegible] פ"ת [illegible] השופט רחמים [illegible] הוסיף דקות שבמהלכן הובקע שער־הנצחון [illegible] השוער עופר סביאן ויעקב אזובל [illegible] החל לידות אבנים לעבר הקהל [illegible] [illegible]

באר־שבע: צרור־החמצות

הפועל באר־שבע – שמשון ת"א 0:0
● האיצטדיון בבאר־שבע. 3500 צופים. שופט: צבי שריר.
● השחקן המצטיין: אבי חרד.
● הפועל באר־שבע: אנטמן, כן־חמו, אילוז, דוידי, גונן, צרפתי, דהאן (וייצמן), חיון, עורן, ביטון, יובל אוחנה.
● שמשון ת"א: חרד, זכרוני, ברדה, אורי כהן, יפתח הלוי, אפרים שמעונוב, יגאל הלל, שלמה מזרחי, עובדיה, גדעון דמתי, שוקרון (אדרי).

מאת אברהם בר־לב

יותר מחמש פעמים החמיצו שחקני הפועל באר־שבע — במצבי־הבקעה קורצים, אך אלילת־המזל ועמידה אמיצה של אבי חרד, שוער שמשון ת"א, מנעו משחקני בירת הנגב נצחון — 0:0.

שחקני הפועל באר־שבע התקשו להתמודד במערך הגנה צפוף, כפי שהציבה שמשון. הגבהת הכדורים למרכז רחבת שער שמשון לא היה בה כדי להביא להכנעתו של השוער חרד המצויין.

המחצית הראשונה היתה בשליטה מוחלטת של המארחים. עורן, ביטון וחיון הירבו לתקוף את שערו של אבי חרד. בדקה ה־6 נרשמה ההחמצה הגדולה של המשחק: מאיר עורן הגביה כדור לתיבת החמש, שמעון ביטון ניצב מול חרד במרחק של שני מטר, אך הכדור שהגיע לראשו נגנח בצורה רשלנית לידי השוער, שהדף לקרן. שחקני באר־שבע ביצעו בהמשך מספר התקפות נאות, שנבלמו ע"י הבלמים נסים ברדה ואורי כהן והשוער חרד.

במחצית השנייה התאזן המשחק. המארחים שגו שוב־ושוב כשהגביהו כדורי־סרק למרכז הרחבה, שם לא התקשו בלמי שמשון להדפם. בדקה ה־64 רשם צרפתי החמצה מרגיזה, כשמקרוב שלח למרכז השער, שם ניצב חרד, שהדף. בדקה ה־74 נפסקה בעיטת־עונשין לזכות באר־שבע במרחק של 20 מטר מהשער: עורן שיגר את הכדור לצרפתי, שמסר לשלמה אילוז וזה בעט לעבר השער; הכל כבר ראו את הכדור חודר לרשת, אך חרד התעופף ומנע הבקעה בטוחה.

השופט צבי שריר שלף, ארבע פעמים את הכרטיס הצהוב, לעברם של מנשה שמעונוב (שמשון), דהאן, אילוז ואוחנה (באר־שבע).

בסיום ניסה הקהל לשפוך זעמו על שחקני באר־שבע ובעיקר על חברי ההנהלה והמאמן נסים בכר.

הטבלה הצפונית
(לאחר המחזור השלישי)

1. הפועל טירה	0־5	6
2. הפועל בית־שאן	1־5	6
3. מכבי חדרה	2־3	4
—. מכבי טמרה	2־3	4
—. בית"ר נהריה	2־3	4
6. הפועל רעננה	1־2	4
7. הפועל טייבה	3־3	4
8. הפועל קרית־אתא	3־4	3
9. מכבי עפולה	3־3	3
10. הפועל קרית־שמונה	3־2	3
11. מכבי עוספיה*	1־1	2
12. הפועל בני־נצרת	2־0	1
13. בית"ר חיפה**	1־0	0
14. הפועל טירת־הכרמל	3־0	0
—. מכבי נצרת	3־0	0
16. הפועל בני־טמרה	6־2	0

* משחק חסר
** שני משחקים חסרים.

הטבלה הדרומית
(לאחר המחזור השלישי)

1. הפועל אשדוד	3־8	6
2. מכבי קרית־גת	2־5	5
3. הפועל קרית־אונו	1־4	5
4. הפועל ראשון־לציון	1־3	5
5. בית"ר רמלה	1־2	4
6. הפועל אור־יהודה	3־3	4
7. הפועל מרמורק	3־6	3
8. לזרוס חולון*	2־0	3
9. הפועל רמת־השרון	3־3	3
10. הפועל רמלה	3־4	2
11. הפועל אשקלון	1־2	2
12. מכבי הרצליה	2־5	2
13. הפועל בית־שמש	1־2	1
14. הפועל אזור	1־7	1
15. הפועל דימונה	0־3	0
16. הפועל קרית־מלאכי	1־5	0

* משחק חסר.

ליגה א'

צפון

● קרית־שמונה: הפועל בית־שאן — הפועל קרית־שמונה 1:3 (0:2). שערים לבית־שאן: נמרוד אלכו (1) גבי דנינו (3) ומאיר אלמקייס (68). לקרית־שמונה: סימון אוולאי (89 בבעיטת־11). שפט שמעון דנן, לעיני 700 צופים.

● נהריה: בית"ר נהריה — הפועל בני־נצרת 0:1 (0:0). שער־הנצחון: אלי דואק (68 בבעיטת־11). שפט ישראל ביבי, לעיני 700 צופים.

● נצרת: הפועל רעננה — מכבי אח"י נצרת (0:1). נסים פרגון כבש את שער־הנצחון לרעננה (28). שפט גבי מלכה, לעיני 1000 צופים.

● חדרה: מכבי חדרה — מכבי טמרה 1:1 (0:1). לחדרה הבקיע: פררי בנישתי (40). לטמרה: עומר שחדה (85). שפט יעקב שמש, לעיני 1000 צופים.

● טייבה: הפועל טייבה — מכבי עפולה 1:2 (0:0). לטייבה כבשו: מוחמד מוסא (60) ודהאן (עצמי, 88). לעפולה: משה גבאי (80). שפט מאיר בנישתי, לעיני 2000 צופים.

● טירת־הכרמל: הפועל טירה — הפועל טירת־הכרמל 0:2 (0:2). שערים לטירה: חמדן (27 בבעיטת־11) וקוסייה (28). שפט איתן מועלם, לעיני 400 צופים.

● עוספיה: מכבי עוספיה — בית"ר חיפה 1:2. המשחק פוצץ בדקה ה־85, לאחר שאבן נזרקה על השופט יעקב לוי, שהחליט להפסיק מייד את המשחק.

● טמרה: הפועל קרית־אתא — הפועל בני־טמרה 1:3 (1:2). אריה ברמי (30), רחמים סלע (40), ואיברהים חורי (62) הבקיעו לקרית־אתא. חלד קבבו (8) כבש לטמרה. שפט ארז ויטלמן.

דרום

● אשדוד: הפועל אשדוד — הפועל אזור 0:2 (0:1). כבשו לאשדוד: אבי מלול (35) ויגאל כהן (48). שפט עודד אכלם, לעיני 2500 צופים.

● דימונה: הפועל ראשון־לציון — הפועל דימונה 0:1 (0:0). שער־הנצחון: נצח מוסבי (85). שפט שמעון פרוים, לעיני 250 צופים.

● אשקלון: הפועל אשקלון — הפועל בית־שמש 0:1 (0:0). עמרם טיבי (67) כבש את שער־הנצחון. שפט יוסף קרדו, לעיני 300 צופים.

● רמת־עמידר: הפועל אור־יהודה — הפועל רמת־השרון 1:2 (0:1). לאור יהודה הבקיעו: בדיע הריווש (31) ורפי נפתלי (86). לרמת־השרון: אבי כהן (55, עצמי). שפט מועין אבו־זולף, לעיני 250 צופים.

● קרית־גת: מכבי קרית־גת — מכבי הרצליה 0:2 (0:1). ראובן סולטן כבש צמד (3, 85). שפט דוד מלכה, לעיני 800 צופים.

● רמלה: בית"ר רמלה — הפועל קרית־מלאכי 0:1 (0:0). משה סיני (55 בבעיטת־11) הבקיע את שער־הנצחון לרמלה. שפט יצחק יחבס, לעיני 400 צופים.

● רחובות: הפועל מרמורק — הפועל קרית־אונו 1:1 (1:0). לקרית־אונו הבקיע: ישראל פוגל (41 בבעיטת־11). למרמורק: משה יחיאל (68). שפט רני קרוצ'י, לעיני 200 צופים.

● חולון: מכבי לזרוס חולון — הפועל רמלה 0:0. שפט מטקל זועבי, לעיני 200 צופים.

נוער

מכבי נתניה מפגיזה

חלוצי הנוער של מכבי נתניה הדליקו אתמול בדרבי העירוני את התותחים של בית"ר נתניה במטח של 8 שערים ללא מענה. נצחון זה שהושג במחזור השביעי בליגה לנוער בכדורגל ביסס את מקומה של מכבי נתניה בראש הטבלה, בזכות יחס שערים עדיף על מכבי ת"א.

מכבי ת"א גברה ברוחק — 0:1 על מכבי חיפה.

יתר התוצאות: הפועל ת"א — הפועל אשדוד 2:4; הפועל כפר־סבא — מכבי פ"ת 1:0; הפועל חיפה — הפועל ירושלים 1:1; בני־יהודה — בית"ר ירושלים 0:2; הפועל באר־שבע — מכבי יפו 0:2; הפועל פ"ת — נווה־יוסף חיפה 0:4.

צמרת הטבלה
(לאחר שמונה מחזורים)

1. מכבי נתניה	2־31	13
2. מכבי ת"א	4־23	13
3. הפועל באר־שבע	6־10	11
4. הפועל ירושלים	9־14	10
5. הפועל כפר־סבא	7־13	9

טבריה שנייה — ניצחה ברמת־עמידר 1:3

הפועל ירושלים בפיסגה — גברה על הכח 1:3

קבוצת הפועל ירושלים התבססה אתמול, בתום משחקי המחזור ה־7 בליגה הארצית בכדורגל, במקום הראשון, לאחר שגברה בימק"א על המובילה, הכח רמת־גן — 1:3.

כדורגלני הפועל טבריה עלו למקום ה־2 כשניצחו בחוץ את מכבי רמת־עמידר — 1:3.

בקרב בין הא יית מהלאומית גברה מכבי יבנה בדק' ה־90 על בית"ר נתניה — 1:2.

הפועל יהוד קצרה נצחון ביתי נאה על מכבי יפו — 0:2. הפועל רמת־גן גברה בגבעתיים על מכבי שעריים — 0:1. הפועל בת־ים ניצחה בבלומפילד את הפועל עכו — 1:2; ביום שישי נפרדו קבוצות הפועל חיפה והפועל חדרה בתיקו 1:1.

הפועל ירושלים — הכח רמת־גן 1:3 (0:1)

שלושער של יעקב (שוקו) נומרו, חלוץ הפועל ירושלים, היקנו לקבוצתו נצחון גדול — 1:3 על הכח רמת־גן, בקרב הפיסגה בליגה הארצית.

2000 צופים חזו בימק"א ביתרון ברור של הירושלמים, שיכלו להגדיל את התוצאה בשלושה שערים נוספים.

נומרו היעיל פתח את מסכת השערים כבר בדקה ה־14, לאחר בעיטה מקרוב — 0:1. ארבע דקות לאחר ההפסקה הוסיף נומרו את שערו השני לאחר עירבוביה — 0:2.

אבי שם־טוב, קשר הכח, צימק בהתקפה בודדה בדקה ה־62, לאחר טעות בהגנת ירושלים — 1:2.

נומרו חתם את תוצאת המשחק בשער היפה במשחק דקה לסיום: הוא קיבל כדור כ־12 מטר משער הכח ושיגרו בבעיטה אדירה אל בין החיבורים — 1:3.

שפט יהושע לויה, בימק"א.

מכבי יבנה — בית"ר נתניה 1:2 (1:1)

שער בדקת הסיום היקנה למכבי יבנה נצחון ביתי — 1:2 על בית"ר נתניה.

שחקני יבנה, על־אף נצחונם, גילו משחק ירוד. נאור גלילי במבצע אישי מרשים, קבע 0:1 ליבנה כבר לאחר עשר דקות. מחמור מלחם מנתניה השווה מקרוב, בדקה ה־24 — 1:1.

כשנראה היה ל־700 הצופים כי המשחק לא יוכרע ניצל מנשה עלואה טעות בהגנת בית"ר וקבע בנגיחה מעשרה מטר נצחון למכבי יבנה — 1:2.

שפט סמי אלנקווה, ביבנה.

הפועל טבריה — מכבי רמת־עמידר 1:3 (0:0)

נצחון־חוץ נאה קצרה קבוצת הפועל טבריה אתמול ברמת־גן בשגברה על קבוצת מכבי רמת־עמידר — 1:3. כל השערים הובקעו במחצית השנייה.

כתבנו יוסף חכם מדווח כי לאחר מחצית ראשונה חלשה מצד שתי הקבוצות, נכבש השער הראשון לטבריה בדקה ה־52, מרגלי יוסף שמריה, ממסירה של משה אוולאי — 0:1.

כחלוף שמונה דקות היה זה שוב אוולאי המצויין, שמסר כדור לנסים עשור, שהבקיע את אשר סימנטוב וקבע — 0:2.

המארחים הצליחו להקטין את התוצאה בדקה ה־7 בבעיטת־11 מטר מרגלי רחמים שלום, לאחר שעופר ערוסי הוכשל ברחבה ע"י שבתאי שינו — 1:2.

שתי דקות לסיום בעט אורון גרץ מהכח כדור אדיר, ואייל דן הרחיקו מקו השער.

את תוצאת המשחק קבע עופר דן, כשבעט כדור חזק מ־20 מטר והבקיע את סימנטוב החלש — 1:3.

שפט היטב דני קורן, לעיני 600 צופים, במגרש מכבי ברמת־עמידר.

הפועל חיפה — הפועל חדרה 1:1 (1:1)

כדורגלני הפועל חיפה שבו ביום שישי לאחר הפוגה ממושכת לאיצטדיון קרית־חיים ונפרדו בתיקו 1:1 עם הפועל חדרה.

כתבנו יוסף גלזר מסר כי שחקני הפועל חיפה נראו מאוכזבים מחלוקת הנקודות, שכן עדיפותם בשדה היתה ללא־עוררין.

שחקני חדרה כבשו שער ראשון כבר בדקה ה־7 מרגלי יגאל אלחדד מקרוב, למרות מחאות החיפנים שטענו כי הכדור כלל לא עבר את קו השער.

הפועל חיפה בניצוחם של שלומי שטייקר המצויין, יוסי קרמר ויעקב לוי הצעיר, הגיבה בהתקפות־נגד ובאחת מהן (35) הצליח המגן גיא ברק, שהופקד כחלוץ מרכזי, ל"גנוב" כדור ברחבת הפועל חדרה, ולהכניע מקרוב את ירון שיטרית — 1:1.

שחקני הפועל חיפה החמיצו שער בטוח דקותיים לסיום כשיעקב לוי נגח משלושה מטר מעל לשער.

השופט יוסף גרוסמן הרחיק בדקה ה־83 את שמעון ענר מהפועל חיפה שפגע ברונן שפירא. 2000 צופים חזו במשחק.

הפועל רמת־גן — מכבי שעריים 0:1 (0:0)

שער שהבקיע חלוץ הפועל רמת־גן, עוזי צדקה, היקנה לקבוצתו נצחון ביתי על מכבי שעריים — 0:1.

שער־הנצחון הובקע בדקה ה־62 לאחר כדור־עונשין של גיל גילוביץ. הכדור פגע בגבו של אהוד עידן, הוסט לצדקה שמקרוב קבע את תוצאת המשחק.

המשחק היה נטול אירועים בגלל ההגנות הצפופות של שתי הקבוצות.

שפט יעקב בן־חמו, לעיני 400 צופים, בגבעתיים.

הפועל יהוד — מכבי יפו 0:2 (0:0)

צמד שעריים של יורם אורן היקנו להפועל יהוד נצחון 0:2 על היורדת מהליגה הלאומית, מכבי יפו.

יפו גילתה חולשה רבה. לאור סגנון משחק הנראה כי באה לסחוט נקודת־ליגה מיהוד. יורם אורן המצויין, בשני מבצעים אישיים, שיבש ליפואים את תכניותיהם. בדקות ה־59 וה־89 הבקיע פעמיים, וקבע נצחון צודק ליהוד.

שפט שלמה שחר, לעיני 600 צופים, ביהוד.

● ארצית

(לאחר שבעה מחזורים)

1.	הפועל ירושלים	8־13	16
2.	הפועל טבריה	12־13	15
3.	מכבי יבנה	6־10	14
4.	הכח רמת־גן	6־10	13
5.	הפועל רמת־גן	8־9	12
6.	הפועל חיפה	6־7	12
7.	הפועל יהוד	10־12	10
8.	הפועל חדרה	11־13	9
9.	הפועל בת־ים	7־5	8
10.	מכבי יפו	4־3	7
11.	מכבי רמת־עמידר	11־8	6
12.	מכבי שעריים	10־8	5
13.	בית"ר נתניה	11־6	4
14.	הפועל עכו	12־5	2

הפועל בת־ים — הפועל עכו 1:2 (0:1)

הפועל בת־ים, שערכה אתמול את משחקה הביתי הראשון באיצטדיון בלומפילד, ואתה ברכה בשינוי האכסניה כשזכתה בנצחון על הפועל עכו — 1:2.

שחקני בת־ים גילו עדיפות קלה בפתיחת המשחק וכבר בדקה ה־14 עלו ליתרון בזכות שער עצמי, אותו כבש מגן עכו, יוסי עסוס.

יעקב חן הגדיל בדקה ה־47 את יתרון בת־ים ל־0:2.

רק ברבע השעה האחרונה התעוררו שחקני עכו, יזמו מספר התקפות על שערו של משה מרבקוביץ ו־14 דקות לסיום הצליח דוד חלפון, הטוב בשורות עכו, לצמק את התוצאה לאחר הגבהה של דור גנון — 1:2.

שפט ראובן זיני, לעיני 1000 צופים.

מנסדורף בגמר בוינה ניצח את יאריד ומוסטר

● טניס

מאת יצחק ויסחוף

"לעמוס היתה הרגשה טובה לפני שיצא לטורניר באוסטריה. לפני שנפרדנו אמר לי: אני מנצח וחוזר הביתה. אני רואה שנבואתו מתחילה להתגשם, אם, כמובן, ינצח היום במשחק־הגמר את השבדי מונסון" — כך אמר אמש יעקב מנסדורף, אביו של עמוס, לאחר נצחון בנו על האוסטרי מוסטר בחצי־הגמר — 6:2, 4:6, 2:6.

כתבנו בגרמניה חיים שר ציין כי במשחק זה התמודד עמוס נגד 7000 אוהדים אוסטרים, שניסו להוציאו מהריכוז בצעקות רמות, אולם עמוס גילה בגרות רבה במשחקו ובקור־רוח. מחק יתרון אוסטרי במערכה הראשונה, בנצחון בשתי המערכות הראשונות. הטלוויזיה האוסטרית העבירה את המשחק במלואו בשידור ישיר.

"לאחר משחק רבע־הגמר שבו ניצח מוסטר את הוגו מאנשה סיפר לי עמוס בשיחה טלפונית כי האוהדים האוסטרים שיגעו את סאנשו והוא די חושש מהם. לשמחתי, התגבר גם על מוסטר וגם על אוהדיו הרבים" — סיפר יעקב מנסדורף.

ביום שישי ניצח עמוס מנסדורף את השבדי אנדרס יאריד (17 בעולם) — 6:4, 5:7, 2:6. "היה משחק לא קל. הייתי קרוב להפסד במערכה השנייה לאחר שכבר נוצחתי בראשונה — 6:4, אך הצלחתי לשבור את חבטות־ההגשה של יאריד; לקחת שלושה גיימים רצופים ולנצח — 5:7. במערכה השלישית יאריד נשבר" — סיפר עמוס לאביו יעקב.

בקר השתולל ופרש
אדברג ולנדל בגמר בטוקיו

בגמר טורניר הטניס בטוקיו ישחקו בגמר השבדי סטפן אדברג והצ'כי איוואן לנדל.

בחצי־הגמר ניצח אדברג את היוגוסלבי סלובודאן זיבוינוביץ' — 6:7, 6:4, 2:6, ואילו לנדל הכניע את השבדי מיכאל פרנפורש — 0:6, 2:6.

ברבע־הגמר פרש הגרמני בוריס בקר במשחקו עם היוגוסלבי, חברו למשחק הזוגות, לאחר שהפסיד את המערכה הראשונה 6:4, ניצח בשנייה 3:6, וכשהתוצאה היתה 0:3 לטובתו במערכה השלישית הודיע שהוא פורש בגלל פציעה. קודם לכן היו מספר תקריות עם הגרמני ועל־כך ספג גם נקודות־עונשין בגלל התנהגותו הבלתי־ספורטיבית. בין "שגעונותיו": באמצע התחרות הלך לשתות מים...

בן־חיים זכה בארד בתחרות בין־לאומית בפינלנד

● איגרוף

המתאגרף יהודה בן־חיים, במשקל עד 48 ק"ג, זכה במדליית־ארד בתחרות בין־לאומית באיגרוף, שנערכה בטמפרה, פינלנד, שבה השתתפו כ־130 מתאגרפים מ־15 מדינות.

בן־חיים גבר על אלוף טייוואן, ונוצח לאחר־מכן בנקודות ע"י אלוף דרום־קוריאה. על־אף הפסדו זכה בן־חיים במדליית־הארד, כאשר הקוריאני התמודד על מדליית־הזהב.

יעקב שמואל, במשקל עד 57 ק"ג, נוצח ע"י אלוף מזרח־גרמניה. איער חטיב נוצח ע"י אלוף דרום־קוריאה במשקל עד 60 ק"ג; אורון יעקבשוילי הפסיד בקרב דרמטי לקגדי אגרטון, בעל מדליית־הכסף בתחרויות הגביע העולמי. הקרב היה במשקל עד 75 ק"ג.

מיקי (מימין) ומוטי במדי מכבי תל־אביב, הערב הם ילבשו את מדי הנבחרת בפעם האחרונה בקאריירה שלהם.

ברקוביץ, ארואסטי, ג'מצ'י, מרסר ולאסוף יפתחו הערב

יוון, אלופת אירופה, תכבד את מיקי ומוטי בפרידה ביד־אליהו

● כדורסל

מאת יצחק ויסחוף

"מיקי ברקוביץ הוא אחד הכדורסלנים הטובים שהיו באירופה. אהבתי מאד את סגנון משחקו, ואני גאה להשתתף במשחק־הפרידה לכבודו, ולכבוד מוטי ארואסטי מנבחרת ישראל" — כך ניקי גאליס, כוכב נבחרת יוון, שבמו ידיו העניק לנבחרתו את אליפות אירופה לנבחרות ביוני השנה. נבחרות ישראל ויוון יתמודדו הערב ב־8.30 בהיכל־הספורט ביד־אליהו במשחק ידידותי.

גאליס, יחד עם כל חבריו לנבחרת שזכתה באליפות, במשחק גמר בלתי־נשכח נגד בריה"מ, הגיעו לישראל בליל־שבת.

לאחר ארוחת־ערב חגיגית במלון דן־פנורמה אמר נשיא איגוד הכדורסל היווני, זכריאס אלכסנדרו, לו זה ביקור ראשון בישראל: "ביקור זה מסמן את היחסים המיוחדים בין הכדורסל היווני והישראלי. נציג כדורסל טוב ונשרת את המטרה למענה באנו — להיפרד משני שחקנים גדולים".

יו"ר האיגוד הישראלי, יורם אוברקוביץ, השיב: "אני רק יכול לקוות כי בעתיד יוכל הכדורסל הישראלי להתמודד שוב בצמרת האירופית, כמו יוון. בשלב זה אנו גאים לארח אתכם".

נבחרת יוון תקיים בישראל שלושה משחקים. הראשון היה אמש נגד נבחרת חיפה (ראה ידיעה נפרדת); השני הערב נגד נבחרת ישראל במשחק־פרידה לברקוביץ וארואסטי, וכן ערב בחירת ספורטאי־השנה של העתון "מעריב" (עמוס מנסדורף); מחר ישחקו היוונים ברמלה נגד אליצור נהריה. אתמול בבוקר קיימו היוונים אימון באולם בחולון.

מאמן נבחרת ישראל, משה וינקרניץ, יכנס הבוקר את שחקני נבחרת ישראל להרצאה טקטית לפני המשחק: "שחקני מכבי ת"א שבו לארץ מפורטוגל רק לפנות בוקר, כך שלא ניתן היה לקיים אימון. נפתח בחמישייה שתכלול את ארואסטי, ברקוביץ, ג'מצ'י, לאסוף ומרסר. נשתדל להציג משחק יעיל ונקווה להעניק "פיניש" טוב ליוונים".

מכבי ראשל"צ — קרית־אונו 69:83

בקרב־הצמרת בליגה הארצית בכדורסל, שהוקדם ונערך אמש, גברה מכבי ראשון־לציון על אליצור קרית־אונו, בראשל"צ — 69:83 (29:35).

ראשל"צ ניצלה חולשה של שחקני קרית־אונו, ובשורותיה בלט הוותיק סטיב קפלן במחצית השנייה.

שפטו ראובן וירובניק ומשה פשיגורה, לעיני 500 צופים.

קלעו למכבי ראשל"צ: יואל מכן 20; נלסון 19; בוסני 14; קצרין 13; קפלן 9; ויליס 4; אורן 2 ונאורי 2.

● קלעו לאליצור קרית־אונו: רייס 22; אגמי 21; לבנובסקי 14; מרקוביץ 5; רוזנפרב 3; יהודה לוי 2 ושטיין 2.

יוון הלהיבה בנצחונה על חיפה ברוממה 103:124

מאת יוסף גלזר

מי שסבר כי כדורסל מציגים רק שחומי־עור ממולדת הכדורסל, ארה"ב, נוכח אמש כי פני הדברים הם שונים בתכלית. את הכדורסל הסוחף, האטרקטיבי, הפגינו דווקא הכדורסלנים היוונים שהתעמידו בצל נבחרת חיפנית תוססת, שכללה לא פחות מחמישה שחומי־עור. נבחרת גאליס־יוון ניצחה — 103:124.

ניקוס גאליס ניצח על הסירטקי היווני. 44 נקודות, מהן 28 במחצית הראשונה, הותירו את 2000 הצופים וכדורסלני חיפה פעורי־פה. כל מי שניסה לשתק את גאליס נכשל.

לא רק גאליס הבריק בנבחרת יוון. זהו תלכיד לוחם, שאינו מרפה גם במשחק־ידידותי ומשחק כצוות, כיחידה יעילה ולוחמת.

נבחרת חיפה, שניצחה לפני כחודשיים את נבחרת ישראל, סברה מן הסתם כי מלאכתה תהיה קלה, אך חיש הועמדה על טעותה. מאמן חיפה, יריב ורשיצקי, הירבה בחילופים. דקות טובות היו לביניון, וולס וברנע, אך לא היה די בכך.

חיפה הוליכה רק בפתיחה — 2:6 ו־12:15, אך גאליס קבע 19:20 ו־37:43. חיפה השוותה ל־49:49 וגאליס ניצח על ה"בריחה" — 56:62 בהפסקה.

במחצית השנייה נמשך ה"אשו" היווני בכל עוזו — 61:80, 89:101 ו־110:118, כשנותרה דקה ו־51 שניות לסיום. כאן הוחלף גאליס לראשונה, לכל תשואות הקהל. עד לסיום הגדילו מחליפי יוון ל־103:124.

המשחק נערך במסגרת ערב הכתרת ספורטאי־השנה של העתון החיפני כל־בו. בפרסים זכו הסייף אודי, אודי כרמי (ספורטאי השנה), ניר קלינגר, כדורגלן־השנה, וולנר יוסטון, כדורסלן־השנה.

שפטו: מגוס ואנוריס (יוון) ואברהם זגול (ישראל).

● קלעו ליוון: גאליס 44; יאנאקים 22; סטארגקוס 18; פאסולאס 14; אנדריטסיס 11; קאמבוריס 4; יאנוס 4; סטאברופולוס 2; פאטבוקאס 2; רומניריס 2 ופיליפאו 2.

● קלעו לחיפה: ביניון 20; פלאוארס 18; שפע 14; יוסטון 14; ברנע 11; וולס 11; קסקי 10; גורס 3 וגורדון 2.

מכבי ת"א פיגרה ב־11 בליסבון וניצחה 79:81

— אלה הן שמונה הקבוצות שתעפלנה לשלב הבא בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל (ראה גם "שום־שלב"): טרסר מילאנו, מכבי ת"א, ברצלונה, אוריס צרסת, מאטורן קלן, דו־בנום חולנד, אריס סלוניקי ופרטיזן בלגראד.

מכבי ת"א נאלצה להתאמץ אור ליום שישי כדי לגבור בליסבון, בסיבוב השני, על בנפיקה הפורטוגלית — 79:81, לאחר יתרון גדול יותר במחצית — 32:37.

האלופה הישראלית, שהכניעה את יריבתה במשחק הראשון ביד־אליהו 86:111, היתה רחוקה מיכולתה הטובה. במיוחד בלטה מחוסר יציבות. התהפוכות כמעט שגרמו להפסדה.

במחצית הראשונה הכתיבה מכבי ת"א קצב איטי. יתרונה בהפסקה (32:37) נמחק בגלל חולשה בפתיחת המחצית השנייה. הפורטוגלים שהבחינו בחולשת יריבתם הסתערו על הסל הישראלי, ניצלו הגנה פרוצה ועלו ליתרון מבטיח — 50:59 ו־53:64.

המאמן רלף קליין הורה לחניכיו לעבור לשמירה אזורית לחוצה, שהוציאה את הפורטוגלים משווי משקלם. מכבי ת"א בהתקפות מתפרצות, הקטינה ל־69:70 ואחר־כך חל מהפך במשחק, בעיקר בזכות התעוררותו של דורון ג'מצ'י, שקלע שלושה סלי 3 נקודות. מכבי ת"א עלתה ליתרון 73:79, שצומצם בסיום ע"י הפורטוגלים ל־79:81.

● למכבי ת"א קלעו: מאגי 25; בארלו 20; ג'מצ'י 14; סימס 13; דניאל 7 וברקוביץ 2. לבנפיקה הירבה לקלוע סאנטוס — 32 נקודות. שפטו: ריצ'ארדסון (אנגליה) ופיליפ (צרפת).

ישראל־יוון: 19 נצחונות, 9 הפסדים ו... תיקו

מאת ישראל פז

ישראל קיימה את מספר המשחקים הגדול ביותר בזירה הבין־ארצית בכדורסל עם יוון. מתוך 410 משחקים (218 נצחונות; 191 הפסדים ותיקו אחד) התמודדנו עם יוון ב־29 מיפגשים במסגרות שונות. המאזן: 19 נצחונות לישראל לעומת 9 הפסדים ו... תיקו אחד.

באירוע הבין־לאומי הראשון של נבחרת ישראל, במשחקים הקדם־אולימפיים בהלסינקי ב־1952, נוצחה ישראל ע"י יוון — 54:52, לאחר 27:25 במחצית. זאת אחרי שנבחרתנו נותרה בסיום עם ארבעה שחקנים בלבד (שמעון שלח, עמוס לין, זכריה עופרי, וראובן פכר), שמונה שחקנים הוצאו ע"י השופטים פארו (ארה"ב) ורוגרבו (איטליה) בעבירות.

המשחק האחרון בין שתי הנבחרות היה בינואר השנה, בטורניר חג־המולד בשטוטגרט, כאשר שתי הנבחרות הופיעו בהרכבים חסרים.

ישראל ניצחה — 87:101 באליפות העולם בברצלונה, ספרד, ביוני 1986, גברה ישראל בקרב דרמטי על יוון, כמעט באותו הרכב שזכה שנה לאחר־מכן באליפות אירופה בפיראוס — 79:82, זאת על־אף שהיוונים הוליכו בפתיחה 3:21.

התיקו היחיד בין שתי הנבחרות היה ב־30 באוגוסט 1973 בהיכל־הספורט ביד־אליהו. כאשר נשמעה שריקת הסיום למשחק הידידותי הורתה התוצאה על 86:86. היוונים, ובראשם הקפטן שלהם גיאוס (קלע במשחק זה 29 נקודות), שלכבודו נערך בחודש יוני השנה משחק פרידה בהשתתפות נבחרת אירופה, עם מיקי ברקוביץ ודורון ג'מצ'י, טענו כי השופטים הישראלים, ישראל מירונסקי ואברהם זגול, מקפחים אותם וסירבו לקיים את ההארכה.

היה זה המשחק האחרון בין שתי הנבחרות בהיכל־הספורט ביד־אליהו.

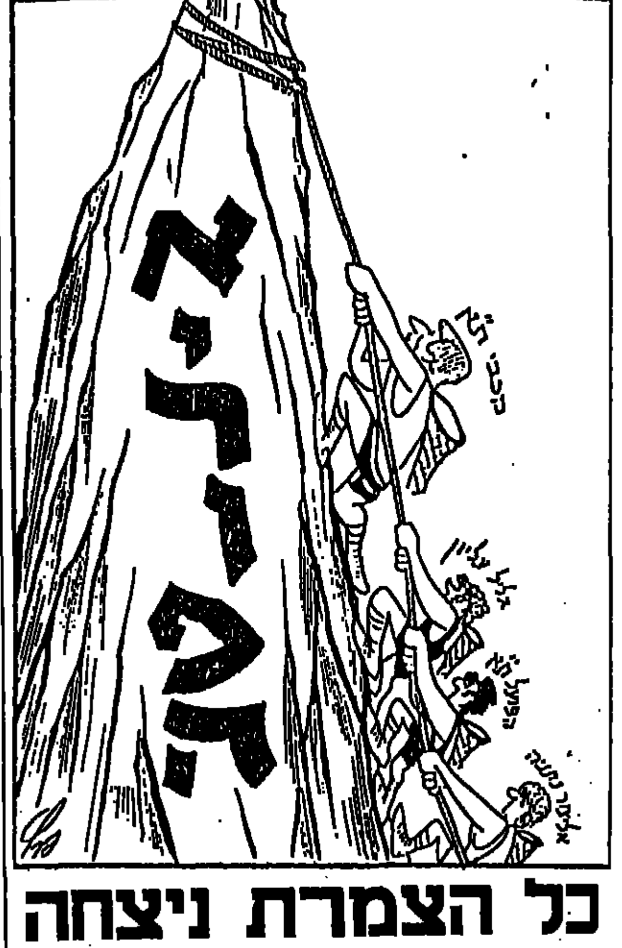

כל הצמרת ניצחה

בריה"מ ורומניה — אלופי ההתעמלות

נבחרת ההתעמלות של בריה"מ (גברים) זכתה באליפות העולם בהתעמלות־על־מכשירים כשהקדימה ב־6 נקודות את סין. מזרח־גרמניה נטלה את מדליית הארד.

רומניה זכתה באליפות העולם לנשים כשהקדימה את בריה"מ.

אלוף העולם לשעבר, הסובייטי דימיטרי בילוזרצ'ב, בן ה־20 שחזר לפעילות לאחר תקופה ארוכה בגלל פציעה, נטל פעם נוספת את התואר העולמי בקרב־רב. הוא צבר 118.375 נקודות, לפני שניים מבני ארצו יורי קורולב — 118.350 וולאדימיר ארטמוב — 118.125.

בין הנשים ניצחה אאורליה דוברה מרומניה — 79.650, לפני אלנה שושאונובה מבריה"מ — 79.487.

אזולאי ניצח במירוץ־בורנשטיין

20 שנה לאתלטיקה בעמק חפר צויינו אתמול במירוץ השדה המסורתי ע"ש יעקב בורנשטיין ז"ל, ובחלוקת מילגות לאתלטים מצטיינים ובחירת אתלטי השנה של הפועל עמק חפר.

יעקב בורנשטיין ז"ל הקים את סקציית האתלטיקה בהפועל עמק חפר והיה מאמנה הראשון. במירוץ על שמו ל־10 ק"מ השתתפו 180 רצים. עד גיל 19 ניצח איתן קומר (הפועל עמק־חפר); במקצה הוותיקים הגיע ראשון ציון חצרוני (מועדון איילות), ובין הבוגרים ניצח שלמה אזולאי (הפועל עמק־חפר). במקצה לנשים הגיעה ראשונה רחל אלינסון (מועדון איילות). כן נערך מירוץ עממי למרחק של ק"מ וחצי, בו השתתפו 50 רצים.

● במשחק השלמה בגביע־אופ"א בכדורגל הכניעה אתמול במוסקבה קבוצת ספרטק מוסקבה את וורדר ברמן הגרמנית — 1:4 (0:2), לעיני 60 אלף צופים.

● ליגה אנגלית

כל ארבע הראשונות בטבלת הליגה האנגלית בכדורגל ניצחו בשבת. ליברפול השיגה נצחון־חוץ על לוטון 0:1, משערו של המגן הסקוטי גרי גילספי. יש לציין שליברפול נוצחה באחרונה בלוטון, והפעם הצליחה להסתדר עם משטח־הדשא הסינטטי.

השנייה בטבלה, קווינס־פארק־ריינג'רס, ניצחה במגרשה את פורטסמות — 1:2, כשבלמה האנגלי הבין־לאומי, גארי פניק, כבש את שער־הנצחון בדקות הסיום.

גם ארסנל ניצחה את דרבי — 1:2, כשריצ'רדסון כבש את השער הראשון, 17 שניות מהפתיחה. תומאס הבקיע את השער השני ל"תותחנים", ואילו את שער הכבוד למארחים הבקיע אנדי גרגר.

את הנצחון הגבוה והמרשים נשכה וקפה לזכותה קבוצת נוטינגהם שהביסה את טוטנהם 0:3. את השערים הבקיעו: קאר, הוב וניג'ל קלאף (שערו השמיני העונה).

ניוקאסל השיגה נצחון־חוץ על קובנטרי — 1:3. היה זה הפסדה השני של קובנטרי תוך שבוע במגרשה.

האלופה, אברטון, גברה על ווטפורד — 0:2, משעריהם של אדריאן היית וגראהם שארפ.

נצחון גבוה השיגה גם סאותהמפטון על צ'לסי — 0:3, כשכל שלושת השערים הובקעו תוך שש דקות במחצית השנייה ע"י גרהם בייקר, קווין קלארק ודני וואלאס.

שערו של נייג'ל פירסון העניק נצחון לשפילד וונסדיי (השני העונה) על נוריץ' 0:1. במשחק נוסף גברה אוקספורד על צ'רלטון 1:2.

משחק השלמה יהיה היום כאשר ווסטהאם תארח את מנצ'סטר יונייטד.

מנהל טוטנהאם התפטר בחשד לעבירות מין

אחד ממנהלי הכדורגל הידועים ביותר בספורט הבריטי התפטר ביום שישי לאחר ידיעות שפורסמו עליו בעתונות כי הוא ניסה לקיים קשרים עם פרוצות. מועדון הכדורגל הלונדוני טוטנהאם, מסר על התפטרותו של דיוויד פליט. הוא ניהל את קבוצת טוטנהאם 18 חודשים.

לפי ידיעות בעתונות הבריטית, נעצר פליט, בן ה־42, ונחקר, על־ידי המשטרה, בקשר לשוטטות. לא הוגשו נגדו האשמות פליליות.

הידיעות אלה הגיעו לאחר שלפני ארבעה חודשים אירעו שני מקרים דומים בעת שפליט היה מנהל קבוצת לוטון.

קבוצת חובבים הדיחה את קלן

גבעת־חיים תתמודד על המקום השלישי

● כדורמים

קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת־חיים תתמודד היום אחה"צ על המקום השלישי בטורניר גביע משחקי הים־התיכון, שהחל בסוף השבוע במכון־וינגייט.

במשחק ראשון, ביום שישי, רשמה גבעת־חיים נצחון נאה על ניס מצרפת — 10:12 (3:4; 4:3; 2:3; 1:2). גבעת־חיים הוליכה ברוב שלבי המשחק ביתרון שער, אך ניס הצליחה להשוות. ניס אף הוליכה — 7:8, אך יתרון זה נמחק עד מהרה — 8:10 ו־10:12 בסיום. שערים: לגבעת־חיים: טל סגנית 6; אייל קניץ 2; ארנון פלג, רמי פריור, עוזי הדר ובני לנג — 1 כל־אחד. לניס הירבו להבקיע: צ'רלוס ולפרט — 3 שערים כל־אחד.

אתמול נוצחה הפועל גבעת־חיים ע"י בוסק מיוגוסלביה — 10:5 (2:1, 2:1, 4:1, 2:2). בין היוגוסלבים הצטיין לוסיץ', שחקן נבחרת יוגוסלביה. לגבעת־חיים הבקיעה טל סגנית 2; אייל קניץ, ארנון פלג ורמי פריור — 1 כל־אחד. בוסק זכתה באליפות בשנה שעברה.

יתר התוצאות: מגרסה (ספרד) — אתינאיקוס (יוון) 8:11; סולריס (יוגוסלביה) — אתינאיקוס 11:12; וולטורנו (איטליה) — מגרסה 11:12; סולריס — וולטורנו 11:16; בוסק — ניס 6:13.

משחקי הדירוג היום: 8.30: בוסק יוגוסלביה — סולריס יוגוסלביה (1־2); 4: מגרסה ספרד — ניס (5־6); 6.15: הפועל גבעת־חיים — אתינאיקוס אתונה (3־4).

מקצועני האן.בי.איי ניצחו בקלות את טרסר 111:123

37 נקודות של מקאדו לא מנעו נצחון מילווקי

מאת שלמה מלחי, מיוחד ל"על המשמר"

קבוצת מילווקי־באקס, ללא ארבעת שחקני־החיזוק שלה (מונקריף, ריקי פירס, חארביס והיין לוקאס), גברה ללא מאמץ מיוחד על אלופת אירופה, טרסר מילאנו — 111:123.

ברבע הראשון אחזה התרגשות בשחקני מילאנו. מילווקי הוליכה — 4:16, תוך הגנה חזקה וניצול חולשה כללית של כל שחקני מילאנו. בסיום הרבע היתה התוצאה — 15:37 לטובת שחקני האן.בי.איי.

ברבע השני שותפו במילווקי מספר שחקנים המנסים להתקבל לקבוצה, אולם עובדה זו לא הפריעה להפרש לצמוח — 17:44. בסיום הרבע התעוררו, מקאדו ובראון, שחקני אלופת אירופה, וצימקו — 44:64.

ברבע השלישי התעלה רנסוני, רכזו של טרסר, שקלע מספר סלי 3 נקודות והתוצאה צומקה — 77:92.

מילווקי פתחה את הרבע האחרון בשני סלים, אך האיטלקים צימקו בהדרגה ל־88:101, 97:107, 100:109, ובסיום נצחון למקצוענים — 111:123.

הירבו לקלוע למילווקי: פרסי 21 ודייוויס 19. לטרסר: מקאדו, שהיה המצטיין במשחק והזכיר את ימיו הגדולים — 37. בראון הוסיף 26 נקודות ורנסוני 16 (4 סלי 3).

לפנות־בוקר עמדו להתמודד נבחרת ברית־המועצות נגד טרסר מילאנו, במשחק השני בטורניר.

שחקן טרסר מילאנו, מאוטיו ברנה (5) מול כדורסלן מילווקי, פאול מקלוסקי, במשחק במילווקי. האמריקנים ניצחו — 111:123 (תצלום: אי־פי)

מאחורי הקלעים

מוסקבה ביקשה תמונות מר"ג

במכבי חיפה מצטערים על שנתנו לדידו ללכת לבית"ר ירושלים ● אוחנה לא יפגוש באבי כהן ● בוני גינצבורג: אף מילה! ● ארז חזן — דוגמן ● מדוע לא נסע מנקין לשבדיה! ● אחרי גניבת המשקולות — גנבו גם ציוד בטניס־שולחן במכבי חיפה ● כדורעפניות בעיקבות אמהות

*** במכבי חיפה מכים־על־חטא על כך שלא התייחסו ברצינות לפני שנה לכדורגלן הברזילאי דידו, המצטיין העונה בבית"ר ירושלים. יוסף גלזר מציין שבחדרי־חדרים מאשימים בכך את המאמן לשעבר, שלמה שרף, שהתייחס בזלזול לדידו. מסתבר שהלקח לא נלמד גם העונה. למכבי חיפה הוצעו שרותיו של הקשר הדרום־אפריקני נתן זקס, ששיחק בארה"ב, אבל בינתיים כבר הצטרף לבני־יהודה *** מאמן מכבי חיפה, דרור קשטן, סירב להופיע בשבוע שעבר בישיבת הנהלת מחלקת הכדורגל של מכבי חיפה ולנתח את סיבות הפתיחה הכושלת בליגה. קשטן נימק זאת באי־יכולתו לדבר על כדורגל עם אנשים שאינם מתמצאים בענף. הוא ציין שמוכן למסור דו"ח ליו"ר, יצחק אביעד, שהוא מעסיקו *** מכבי חיפה העשירה את קופתה במשחק עם הפועל באר־שבע בכ־1000 כרטיסים.

ארמלי

וזאת בזכות המשחק המוקדם, הדרבי של טמרה בליגה א', בו גברה מכבי על הפועל — 1:2. פנים מוכרות נראו בשתי הקבוצות כמו יחזקאל שירזי, אלי חיימן ויונה מוסקוביץ במכבי טמרה; והשוער יהודה כהן והמיכאל גרמנקל בהפועל בני־טמרה. המאמנים הם אלברט אורי במכבי ואהרון כהן בהפועל. טמרה, מסתבר, פופולארית בין הכדורגלנים היהודים מאחר שמשלמים שם בעין יפה *** בעקבות זאהי ארמלי, שעבר ממכבי שפרעם למכבי חיפה, מבקש ללכת כוכב מכבי שפרעם כיום, אחמד אבו־לשול, המבוקש ע"י הפועל חיפה, בשורותיה כבר התאמן. מכבי שפרעם, שירדה בינתיים לליגה ב', מקשה על שחרורו *** כדורגלני הפועל ת"א קיבלו בתדהמה את הכנסתו של המגן דוד הרשליקוביץ לכלא צבאי. הרשליקוביץ, האהוד על שחקני הקבוצה, ידוע כבחור שקט שכמעט שאינו פוצה פה. "כלא, גם צבאי, אינו בשביל בחור טוב כמו הרשליקוביץ" — אומרים שחקני הפועל ת"א, המרבים לבקרו *** אלי אוחנה יופיע בשבוע הבא עם קבוצתו הבלגית מכלן בסקוטלנד במשחק־הגומלין בשמינית־גמר גביע־אירופה למחזיקות־גביע (בראשון — 0:0). אוחנה קיווה לפגוש בסקוטלנד את אבי כהן, אולם זה יהיה באותו זמן בפולין שם תשחק קבוצתו, גלאזגו ריינג'רס, בגומלין בגביע־האלופות (בראשון ניצחה ריינג'רס 1:3) ***

ה"פיספוס" של וייצמן

*** מוטי תל־אביב מביא סיפור מהגעשה מאחורי הקלעים בטוטו: הכדורגלן שלמה וייצמן, שהגיע מטבריה לכרך התל־אביבי הגדול לפני כשבע שנים והספיק לשחק בקבוצות הפועל כפר־סבא (עמה זכה באליפות המדינה), הפועל רמת־גן, הפועל רמת־השרון וגם בהפועל ירושלים, כבר "גיפץ" בעבר כמה פעמים את טופס־הטוטו. לאחרונה זכה ב־125 אלף שקל כאשר בטופס היו משחקי הליגה האיטלקית. הוא היה גם שותף בטופס של מיקי בן־שיטרית, בעת הזכייה בסך של 120 אלף דולאר. מתברר שחוש הניחושים של וייצמן בגד בו לפני כשבועיים כאשר קבלן כפר־סבאי פנה אליו והציע לו להיכנס כשותף בטופס־הטוטו. וייצמן בחן את הטופס ודחה את ההצעה. הכפר־סבאי נשאר איתן בדעתו, ניחש יחיד את כל 14 המשחקים וזכה בפרס של כ־700 אלף דולאר. כך "הלכו" לוייצמן 350 אלף דולאר, אבל השבריינים המתגורר בגבעתיים לא התרגשו: "אני עוד אזכה" *** לשוער הבין־לאומי של מכבי חיפה, בוני גינצבורג, נעשו בשבוע שעבר ארבע פניות מארבעה עתונים כדי להתראיין לקראת משחק־הליגה אתמול מול מכבי ת"א. גינצבורג דחה את כולן באדיבות. השוער שהושאל לעונה אחת ממכבי ת"א למכבי חיפה סבר שבמקרה עדין כזה מוטב לא להסתבך *** בשבוע שעבר פגש מוטי תל־אביב בעוזר־מאמן בני־יהודה ת"א, אורי בן־טובים, כשהוא לבוש מכף רגל עד ראש בצבע ירוק. בתשובה לשאלה אמר בן־טובים: "אני פשוט מודה עם ברוך ממן עד שחלים". כידוע הגיע ממן ממכבי חיפה הירוקה לבני־יהודה הצהובה, אבל שבר רגלו במשחק הליגה השני נגד... מכבי חיפה, ומאז לא חזר לשחק *** ותיקי קבוצת מכבי יפו הגיעו ביום שישי, לפני תשעה ימים, למשחק הליגה של הקבוצה נגד הפועל בת־ים (0:2). ישבו שם שלמה ניניו, אלברט לוי, משולם וולברשטיין, רפי זובר, צדוק יעקבי ואחרים, כשראו את יעקב זיתוני, בן ה־39 וחצי, משחק במדי הפועל בת־ים אמרו: "כשאנחנו עלינו מקבוצת הנוער לקבוצה הבוגרת כבר נחשב קובי לוותיק בהפועל חולון. אנחנו פרשנו והוא עדיין משחק. באמת, כל הכבוד" *** מספר התינוקות הנושאים את שמו של השוער המנוח אבי רן עלה לעשרה. יוסף גלזר מספר שבשבוע שעבר שימש האב משה רן סנדק לשניים נוספים. האחד במשפחת אשכנזי מנחשון־יעקב, והשני במשפחת ונונו בקרית־גת. בשבוע שעבר ביקרו בבית משפחת רן, ובחדרו של השוער, ילדי קבוצת גרנ"ע, שבין שחקניה רבים שהם בנים לכדורגלני־עבר נודעים *** בין חניכי קורס מאמני הכדורגל שנפתח בשבוע שעבר בבית־הספר למאמנים במכון־וינגייט בלטו שני המגינים הבין־לאומיים לשעבר: נח אינשטיין מהפועל כפר־סבא וגדי מכנס ממכבי נתניה (כיום בהפועל חדרה) ***

אופיר הפסיד נסיעה

*** בחוזהו של הכדורסלן הצעיר של הפועל חיפה, גיא גורס, יש סעיף סודי — מגלה יוסף גלזר. לפי הסעיף ייהנה משחרור אם הקבוצה תרד בסוף העונה מהליגה הלאומית. החיפנים לא חששו להכניס סעיף לא מקובל זה מאחר שהם מכירים את אופיו של גורס, ושהדבר לא ישפיע על צורת משחקו *** כדורסלן צעיר אחר מהפועל חיפה, יובל אופיר, הושעה ע"י ועדת משמעת פנימית של האגודה למשך שבוע. זאת כשהופיע לאימון בנבחרת הנוער על־אף שהדבר נאסר עליו ע"י האגודה. חברו לנבחרת הנוער, גיא גורס, מילא אחרי ההוראה ונשאר בחיפה. יובל היה בישראל, שכן בשבוע שהושעה נסעה הקבוצה לאיטליה, לגומלין בגביע־קוראץ' נגד קאורטה, והוא נשאר בבית. יובל הוא אחיו של אלון אופיר, שעבר בתחילת העונה למכבי חיפה *** גם הפעם זכה קפטן כדורסלני מכבי חיפה, ארי רוזנברג, ללווי משפחתי צמוד בצרפת, במשחק עם וילרבאן בקוראץ': הוריו ישראל ודבורה הצטרפו באופן פרטי למשלחת *** שמואל זיסמן אינו עורך־הדין היחידי במגרשי הכדורסל. יוסף גלזר מצא כזה גם בליגה ב', שהוא אפילו מאמן־שחקן. זהו עו"ד אלכסנדר בנר מאליצור נוה־שאנן בליגה ב', העושה עבודתו בהתנדבות. יו"ר אגודה זו הוא חיים קופלמן, סגן הממונה על מחוז חיפה במשרד הפנים, ששיחק כדורסל באליצור חיפה לצידו של שר הדתות, זבולון המר *** הכדורסלן ארז חזן, המשחק העונה בשורות הפועל ירושלים, החל לדגמן בשבוע שעבר עבור בית־האופנה "טופר" — מספר יצחק ויסחוף. ארז מגיע פעם בשבוע לת"א, לחנות המפעל, בוחר בחליפות ובתמורה מתחייב להציגן בציבור. במשחק הפועל הגליל־העליון נגד אולויק השבדית הופיע חזן בכפר־גלעדי לבוש לתפארת *** אגב, ספורטאים לא מעטים שימשו ומשמשים כדוגמנים: מנחם וולוך, כדורסלן הפועל רמת־גן בעונה שעברה, הוא אחד המבוקשים ביותר; גם הכדורעפן אמיר אקרמן מהפועל כפר־סבא עוסק בשעות הפנאי בדוגמנות: מבין הכדורגלנים שימשו דוגמנים משה סיני, שבתאי לוי, נמרוד דרייפוס ואלי אוחנה *** אריק מנקין, עוזרו של מולי קצורין באימון הפועל הגליל־העליון, לא יצא עם הקבוצה לשבדיה למשחק הראשון בגביע־אירופה. מדוע? יצחק ויסחוף מגלה שהסיבה הרשמית היתה: "סיבות אישיות". מקומון בגליל־העליון ידע לספר כי למנקין הובטחה נסיעה, יחד עם רעייתו מנינה. הזוג תיכנן את החופשה על סמך הבטחה זו. להפתעתם נמסר להם כי מסיבות תקציביות לא תצא מנינה לשבדיה. אריק כעס מאוד וגם הוא לא נסע. בימים אלה נעשים מאמצים ליישר את ההדורים ***

הכדורסלנית שימשה כמאמנת

*** הפתעה בהפועל רמת־גן, כאשר בני קמינר, מנהל קבוצת הכדוריד, קיבל שיחת טלפון מ...מוסקבה. על הקו היתה אוליה ואסילוב, מנהל קבוצת הכדוריד של מאי מוסקבה שהתמודדה עם הרמת־גנים בשני משחקים בגביע־אירופה בגרמניה. המנהל הסובייטי ביקש לשלוח לו תמונות מהמשחקים. קמינר הודיע לואסילוב שאכן ישלח אותן *** דיווחו של יוסף חכם: *** באלופת הנשים של ישראל בכדורסל, אליצור ת"א, את אימוני סוף השבוע העבירה הכדורסלנית ענת וייסגר, לאחר פרישתו של המאמן יצחק (חוקי) יעקובוביץ *** לפני כמה שבועות סיפרנו במדור זה על גניבת המשקולות ממועדון מכבי חיפה. בשבוע שעבר — מציין יוסף גלזר — נפרץ גם אולם טניס־השולחן של האגודה בבית־ספר עירוני ה' ונגנבו כ־200 כדורים, רשתות וכמה מחבטי רונקוט־האימונים *** זוכרים את תקרית המשקולאי דוד לוסקי, שקרא למאמן פיקולסקי "נאצי" וכמה ביטויים חמורים? בשבוע שעבר הועמד לוסקי בפני ועדת המשמעת של ההתאחדות לספורט וספג עונש־הרחקה לשתי תחרויות מתוך שלוש בעונה *** על מה שוחחו הטניסאי שלמה גליקשטיין והכדורגלן עודד מכנס שישבו ביציע־הכבוד ברמת־השרון? ובכן, הם שוחחו על ילדים. שלמה, כבעל נסיון עדיף, נתן לעודד כמה "עצות טובות" *** הצמד הנודע ב־470, שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר, טרם נטש את השיט. אך מתרכז יותר באימון, באליפות האחרונה זכו חניכיהם הצעירים בהישגים, שמשון מאמן בשדות־ים ואיתן בבת־ים *** ד"ר אייל אורין, רופא שניים, בנו של מנהל רשות־הספורט יריב אורין, בלט בשבוע שעבר בטורניר קבוצות מכבי בכדורעף. אייל משחק בשורות מכבי הוד־השרון; מקום מגוריו *** לפני שנים כאשר התמודדו קבוצות הכדורעף של עין־החורש ועין־שמר בלטו השחקניות מנינה בר ורותי בן־פורת. כאשר התחרו הקבוצות בשבוע שעבר הצטיינו רוני בר, בתה של מנינה, ומרדן בר־צור, בתה של רותי ***

מסכלים את הכלוסטרול

לאחר 4 שנות ניסוי קליני אושרה תרופה המורידה את רמת הכלוסטרול בדם, ובדרך אגב גם מיטיבה עם חולי טרשת העורקים ■ עם זאת גלידה מוקצפת (בכמויות) עדיין אסורה, כיוון שהתרופה מותרת רק במקום בו הדיאטה נכשלה

לא די בספורט. השומן מסכן את הלב, אך התרופה החדשה 'לובוסטטין' אינה מאפשרת לזלול

תרופה חדשה המורידה את רמת הכולסטרול בדם אושרה בימים אלה ממש על־ידי מנהל המזון והתרופות האמריקני, לאחר ארבע שנות ניסויים קליניים בתרופה שעלו למרק שארפ ו„דום", חברת התרופות המייצרת תרופה זו, מאה מיליון דולר. נראה, שהתרופה עומדת לחולל מהפכה בתחום הטיפול בכולסטרול, שהוא כידוע הגורם העיקרי להתפתחותה של טרשת העורקים.

הקשר בין רמות גבוהות של שומנים בדם וטרשת העורקים הוכר לפני כ־20 שנה, כאשר מחקרים אפידמיולוגיים הראו שלאוכלוסיות הצורכות כמויות קטנות של שומנים, רמת שומני דם נמוכה וכך גם התמותה ממחלות לב. הדבר בלט במיוחד אצל היפאנים, המרבים באכילת דגים וממעטים באכילת בשר. אותם יפאנים אשר הגרו לארה"ב וסיגלו לעצמם מנהגי אכילה אמריקנים, החלו עד מהרה לסבול מטרשת העורקים באותם מיספרים כמו האוכלוסיה המקומית.

אך הקשר הישיר בין רמת שומני הדם וטרשת העורקים נמצא רק בעקבות מחקר מקיף, שנערך על־ידי האגודה האמריקנית למחלות לב ריאה ודם, ואשר השתתפו בו 3806 גברים בעלי רמה גבוהה של כולסטרול בדמם. כל החולים נכנסו למשטר דיאטתי חמור אשר הגביל את צריכת השומנים בדיאטה היומית. מחצית ממשתתפי המחקר קיבלו גם תרופות העוזרות בסילוק הכולסטרול מהדם. לאחר מעקב ממושך של שבע שנים התברר בצורה חד־משמעית, שבאותה קבוצה, אשר קיבלה גם תרופות, היתה התמותה ממחלות לב נמוכה ב־19%, מאשר בקבוצה שלא נעזרה בתרופות.

אפידמיולוגים מצאו, שבארצות־הברית ובמדינות המערביות המתועשות וכך גם בישראל, כמחצית מכל מקרי המוות מקורם בטרשת העורקים. במחלה זו מצטבר הכולסטרול על־פני העורקים בכל הגוף וגם בעורקים המובילים דם מהלב. המשקעים גורמים להצרותם של כלי הדם המעכבים את זרימת הדם. בסופו של דבר סתימה מוחלטת (על־ידי קריש דם) גורמת לאוטם בשריר הלב או בכל מקום אחר בגוף.

הכולסטרול, הגורם לטרשת העורקים, איננו מסתובב חופשי בדם, אלא הוא ארוז בחלקיק המכונה LDL. ככל שיש יותר חלקיקים מסוג זה הסיכון למשקעים בעורקים עולה.

להוריד רמה

ממחקרים אחרונים מתברר, שמה שנחשב בעבר לרמה בטוחה של שומנים בדם, נחשב כיום לגבוה. גבול 200 מ"ג כולסטרול, ירד כיום ל־180 ומומלץ אף לשמור על רמה של 50 מ"ג. יש רופאים המדברים גם על 100 מ"ג כולסטרול. ישנן עדויות, שברמה של 230 מ"ג כולסטרול הסיכון לאוטם שריר הלב כפול מאשר ברמה של 80 מ"ג, ברמה של 300 מ"ג הסיכון עולה לפי ארבעה. במכון הלאומי לסטטיסטיקה רפואית בארה"ב מצאו שלכ־35% מהאוכלוסיה רמת כולסטרול מכניסה אותם לדרגת סיכון בינונית עד גבוהה ללקות בהתקפי לב. המיספרים בישראל דומים.

לכולסטרול בדם שני מקורות. יצירה פנימית בעיקר על־ידי הכבד, ואספקה חיצונית מאכילה. הכולסטרול חשוב מאוד ומהווה אבן בניין בממברנות של תאים שונים בעטיפת תאי העצב ובחלק מהורמוני הגוף. זו גם הסיבה, שתרופות שונות שפותחו בעבר ואשר שיבשו את תהליך יצירת הכולסטרול בגוף התגלו לאחר מכן כמסוכנות והוצאו מהר מאוד מתפריט התרופות.

התרופה החדשה לובוסטטין (LOVASTATIN) מתבססת על תגליתם של ד"ר מיכאל בראון וג'וזף גולדסטיין מהאוניברסיטה של דאלאס, אשר זיכתה את החוקרים בפרס נובל. התגלית מדברת על קולטנים יחודיים לכולסטרול הממוקמים על־פני העטיפה החיצונית של התאים. בדם ישנה תערובת של שומנים שונים, והקולטנים הללו מזהים וקושרים אליהם אך ורק את השומנים מהסוג LDL, אשר בתוכם טמון הכולסטרול.

אך החלק המפתיע ביותר בתגליתם של גולדסטיין ובראון היה, שכמות הקולטנים על־פני התא איננה קבועה. המיספר משתנה בהתאם לצרכים הספציפיים של התא. כאשר רמת הכולסטרול בדם גבוהה, והתא סופג את כמות השומן לה הוא נצרך, יורד מיספרם של הקולטנים שעל־פני הממברנה. כאשר האכילו ארנבות וכלבים בדיאטה עתירת כולסטרול נמצאה אצלם ירידה של עד 90% במיספר הקולטנים לכולסטרול. הירידה במיספר הקולטנים מפחיתה את ספיגת הכולסטרול מהדם אל תוך התא, והתוצאה: עליה ברמתם של השומנים המשייטים להם בכלי הדם, ואם עכשיו אותו אדם יאכל עוד מנה של סטייק עסיסי עתיר שומנים, הרי לא יהיה לשומנים מפלט מלבד השתקעות בדפנות כלי הדם. ועל כך מתבססת הלובוסטטין. התרופה מעכבת את פעילותו של אנזים יחיד בשרשרת יצירת הכולסטרול, עיכוב המשבש את יצירת הכולסטרול בכבד.

פתח תקווה

התרופה מהווה פריצת דרך בטיפול בטרשת נפוצה אומר ד"ר פסח סגל, מנהל יחידה לסוכרת ומטבוליזם של שומנים בתל־השומר. לדבריו, יש הטוענים, שהלובוסטטין הוא למחלות הלב מה שהפניצילין הוא למחלות הזהומיות. אין כיום תרופה במגוון התרופות העומדות לרשות הרופאים המשתווה ביעילותה ללובוסטטין. הלובוסטטין יכול להוריד את רמת הכולסטרול בדם ב־30% עד 40% ובשיתוף עם תרופות נוספות הירידה יכולה להגיע אף ל־50%. למעשה, התרופה הזו היא פתח התקווה הראשון לאנשים הסובלים מרמות גבוהות מאוד של שומנים בדם, כתוצאה ממחלות תורשתיות.

ד"ר סגל מסביר שלתרופה החדשה אין אומנם את הכושר להמיס שומנים ועל־ידי כך להפטר ממשקעים הנמצאים כבר על פני העורקים, אך מכיוון שהתרופה מצליחה לדכא את יצירת השומן בתוך התא, התא הרעב לכולסטרול מייצר קולטנים ו„זולל" את הכולסטרול הנקרא בדרכו, גם אם הוא נמצא על הדפנות, כך שבצורה עקיפה גורמת התרופה גם להטבה בטרשת הקיימת בעורקים.

גדולתה של התרופה נובעת גם מהעובדה, שלאחר ארבע שנות ניסוי כמעט ולא התגלו תוצאות לוואי במשתמשים בה.

התרופה נמצאת בשלבי רישום בארץ. בתל־השומר החלו לאחרונה לטפל בצורה נסיונית בקבוצה נבחרת של 15 חולים. ובזמן הקרוב עומד להיפתח ניסוי קליני רב מרכזי בו יטופלו כ־150 חולים נוספים, כולם בעלי רמת כולסטרול מעל 275 מ"ג.

להקפיד על אכילה

אי־אפשר כמובן, להימנע מהשאלה: האם סוף סוף אפשר יהיה לאכול במצפון שקט גלידת שמנת עם הררי קצפת? תשובתו של ד"ר סגל היא לאו חד־משמעי. התרופה באה רק במקום בו הדיאטה נכשלה, אך תמיד יש להקפיד על מה שאנו אוכלים. התפריט המערבי המקובל מתבסס על כ־40% שומנים, 45% פחמימות, רובם פשוטות, כלומר, סוכרים וכ־15% חלבון. אם רוצים להוריד את רמת השומנים בדם יש צורך לשנות את הפרופורציות. מהשומנים יש צורך להוריד ל־20% בלבד, החלבון יכול להישאר ברמתו הקודמת ומקורם של שאר הקלוריות (70% הנותרים) צריך לבוא מפחמימות מורכבות כסיבים, כמו למשל חיטה מלאה, אורז מלא וכו'. ד"ר סגל מאמין, שיש להתחיל בחינוך לתזונה נכונה כבר בגיל צעיר ביותר.

הכיוון הוא — כחוש

מה מותר ומה אסור באכילה

האגודה האמריקנית למחלות לב ממליצה לצרוך כיום פחות מ־300 מיליגרם כולסטרול כלומר, קצת יותר מכמות הכולסטרול שמכילה ביצה אחת.

הדיאטנית תמי אשר, סיפקה לנו כמה קווים מנחים על תכולת הכולסטרול והשומנים שבמוצרי מזון. לדבריה, מוצרים מהצומח אינם מכילים כולסטרול. במוצרי חלב, ככל שהם יותר כחושים, כמות הכולסטרול שבהם יותר נמוכה. הדבר נכון לגבי גבינות, חלב, ומוצרים כמו יוגורטים למיניהם. רוב הכולסטרול בבשר מתרכז באיברים פנימיים, כמו טחול וכבד. כשאוכלים בשר כדאי להעדיף את העוף ובשר הודו וגם הם רק לאחר שהורד מהם העור.

ביצים מכילות כמות גדולה של כולסטרול, אך הכולסטרול כולו מרוכז בחלמון ואילו החלבון נקי ממנו.

שמנים צמחיים, כמו שמן תירס וחמניות, אינם מכילים כולסטרול והם עשירים בשמנים בלתי רוויים, אשר להם השפעה חיובית בכיוון של הורדת הכולסטרול. (יוצא מכלל זה הוא שמן הקוקוס), לכן אפשר להשתמש בהם, אף יש לקחת בחשבון שהם מכילים כמות גדולה של קלוריות.

המרגרינה מיוצרת אמנם משמנים צמחיים, אך כדי לתת לה יציבות עוברים השמנים תהליך של הידרוגנציה, כלומר הופכים אותם לשומנים רוויים, שכידוע תורמים לעליה ברמת שומני הדם.

דגים מומלצים מאוד, מכיוון שהם אינם מכילים כולסטרול. תחת זאת הם מכילים חומצות שומניות ספציפיות, אשר להן השפעה חיובית על שומני הדם ועל מרכיבים האחראים על קרישת הדם. למי שאינו אוהב דגים משווקת חברת „אגיס" כמוסות בשם „אפגיס", העשירות באותן חומצות, העוזרות בהורדה של השומנים בדם.

איך להישמר מטרשת

ההסתדרות האמריקנית למחלות לב הכינה תוכנית פעולה כיצד להישמר מטרשת העורקים. ד"ר סקוט גרונדי, יו"ר ההסתדרות, מאמין, ששמירה על רמת כולסטרול של 150 מ"ג ולחץ דם של 110 על 70 יכולים להוריד את שיעור התחלואה מטרשת העורקים ב־80%־90% אחוז.

ההמלצות קוראות לבדיקה כוללת לכל אדם מעל גיל 20, כדי להעלות על קיומם של גורמי סיכון להופעת טרשת עורקים. לאחר מכן בדיקה חוזרת, כל חמש שנים, עד לגיל 60 ומגיל 60 ומעלה כל שנתיים וחצי. הבדיקה חייבת לכלול נתונים על שומני הדם וסוכרים בדם. את לחץ הדם יש צורך לבדוק אותו לשנתיים וחצי. בתוכנית מומלץ לערוך בדיקות הלב באלקטרוקרדיוגרם בגיל 40, 20, ו־60. צילום ריאות בגיל 40. לגבי מעשנים כבדים יש צורך לבצע צילום ריאות אחת ל־5 שנים וצילום חזה ובדיקות לב לעיתים תכופות יותר.

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם

בעריכת נחום דוניצה

כנס אהבה בדואי

כפר כעביה, שבת אחר־הצהריים ● חולצות פתוחות מתמזגות בלבוש מסורתי של בדואים ודרוזים ● כנס אזורי

כנס כעביה – אווירה יוצאת דופן

הקולות שבקעו ממערכת ההגברה שמוקמה ברחבה שבמרכז כפר כעביה, בשעות אחר הצהריים של השבת שעברה, נשמעו מעט חריגים בסביבה הכפרית, השקטה בדרך כלל. גם האווירה נשאה גוון מיוחד, חגיגי ויוצא דופן. 250 האנשים שישבו במקום, מוזמנים ותושבים, חשבו בכך. העילה הרישמית למפגש הוגדרה כ„כנס אזורי של נציגי מפ"ם בישובים הבדואים".

מה שהיה במקום היה הרבה מעבר להגדרתו היבשה. שיח'ים בדואים ישבו לצד שיח'ים דרוזים והתלבושות המסורתיות הדתיות השתלבו היטב בחולצות פתוחות הכפתור והסנדלים של הפעילים מהעיר והקיבוץ.

מהנגב הגיעה משלחת בדואים בראשותו של השיח' מוסא אל־עטאונה, מחברי מפ"ם הראשונים בנגב. משלחת נוספת של שיח'ים דרוזים הגיעה מכפר בית־ג'אן וכפרי האיזור ראגו אף הם לנציגות רבת מכובדים.

ג'אמל כנעאן, רכז הפעילות במגזר הערבי שנכח בכנס, ידע לספר, כי מפ"מניקים בדואים היו מאז ומתמיד, אך בשנתיים האחרונות, ובעיקר מאז פרשת ערב אל־תואלד, עת עמדה כל המפלגה כגוף אחד מאחורי מאבק הבדואים, קיבל השם „מפ"ם" משמעות מיוחדת בקרבם.

שיח' מוסא, שנשא נאום בהמשך, חיזק את הדברים. הוא הדגיש כי מפ"ם עמדה לצידם של הבדואים בשעת צרה וכי זו מפלגה בה קיים שוויון אמיתי בין יהודים וערבים תוך פעולה למען השלום.

אברהים כעביה, איש הכפר ורכז תא מפ"ם, סיפר כיצד נוצרו הקשרים הראשונים עם מפ"ם דרך קשרי ידידותו עם משפחת סלאלחה, משפחה דרוזית מבית־ג'אן, וחבר הכנסת מוחמד וותד העלה את הדברים לרבדים פוליטיים יותר כשהתייחס לבעיה הפלשתינית ולמאבק למען השלום.

בהמשך, בין לגימה מהקפה ונגיסה מהעוגות שאיפיינו את קבלת הפנים החמה, חולקו לנכבדים רגלונים שהוכנו במיוחד לאירוע והכינוס נפתח לשאלות שהופנו אל מזכיר מרכז מפ"ם, חנן ארז.

בתשובותיו התייחס ארז לנושאים החברתיים־כלכליים ולמאבק על העבודה והדגיש, כי מפ"ם אינה מפלגה של אופוזיציה ביסודה וכי הוא מקווה שבעתיד אף תצטרף כשותפה לנשיאה בשלטון.

בסיום הודה לנאספים שהגיעו למפגש, לבני משפחת כעביה שארחוהו ולחברים מופארג' סלאלחה ופעילי העמק בראשות מחמוד ריחיים ומאיר יצחקי שעזרו בארגון וציין, כי הקשר שחודש בין מפ"ם לציבור הבדואי בארץ יילך ויתחזק.

להציל את החינוך

חנן ארז, מזכיר מרכז מפ"ם, יצא בקריאה אל מזכירי סניפי המפלגה, הנציגים במישור המוניציפלי, בהסתדרות המורים ובוועדי ההורים, ואל רכזי סיעות מפ"ם במועצות הפועלים ובנעמ"ת, לעודד את השתתפותם של ההורים בפעולות השונות במוסדות החנוך.

„שנת הלימוד תשמ"ח אמנם נפתחה ללא זעזועים קיצוניים", אומר ארז בפנייתו, „אך את מערכת החינוך פוקד משבר כבד, בעקר בגלל הקיצוץ הדרסטי בתקציב החינוך והפחתת אלפי שעות הוראה וחינוך מילדי ישראל בכל הרמות והשלבים. יש לעודד את השתתפות ההורים, חברי מפ"ם ואוהדים, בפעולות של הורים במוסדות החינוך, באסיפות הביתתיות ובוועדי ההורים. לצורך זה רצוי לכתור ועדת חינוך בכל סניף וסניף שתהיה מורכבת מ־5 חברים לפחות: הורה פעיל בישוב (או שניים), מורה, נציג בוועד סניף הסתדרות המורים, נציג הדור הצעיר והורה לילדים • באחד ממוסדות החינוך בישוב".

ארז הדגיש, כי פעילותם של ההורים הינה בעלת חשיבות עליונה ויכולה למנוע את הידרדרותה של מערכת החינוך.

כיתן נצרת — לעבודה

מזכיר מרכז מפ"ם חנן ארז, שלקח חלק באסיפת עובדי כיתן נצרת השובתים מזה 4 שבועות, קרא להסתדרות להתייצב בראש מאבקם של 650 עובדי המפעל על החזרתם לעבודה ללא כל תנאים ולפתוח במו"מ לתיקון שכרם והסדרת תביעותיהם.

באסיפה בשערי המפעל, בה השתתפו מאות עובדים, נפגשו ארז, דב אלקנתי, רכז המחלקה לאגוד מקצועי במפ"ם, מונקס זועבי, נציג מפ"ם במועצת הפועלים, ופעילים מקומיים עם העובדים שהתכנסו למקום ושמעו מהם במשך שעה ארוכה על הרקע לשביתה המקיפה את כל עובדי המפעל.

העובדים הציגו בפני נציג מפ"ם את מצוקתם הקשה והתלוננו על יחסי העבודה המעורערים השוררים במקום, תוך שהם מרגישים כי ועד העובדים הקיים אינו מייצגם כראוי.

„עובדים בעלי ותק של 27 שנים הציגו בפני תלושי שכר רעב של 400 ד־500 שקל, בעבודת משמרות עם שעות נוספות", אמר ארז והוסיף, כי הם הגיעו עד פת לחם, וכי מכישה העובדה שאינם מסוגלים לחיות מכבוד מעבודתם.

העובדים אף מסרו לארז, שמועצת הפועלים סירבה להכיר בשביתתם ותבעה מהם לחזור לעבודה ללא תנאים בלי להבטיח את עניינם של העובדים שפוטרו על־ידי ההנהלה באופן שרירותי.

„למרבה הצער" אמר ארז, „מתברר שנציגי מועצת פועלי נצרת לא היססו לפורר את אחדות העובדים ולהפריד בין היהודים והערבים, אך העובדים עצמם הודיעו כי המאבק הינו אחד לכולם, למבוגרים ולצעירים, לגברים ולנשים, לערבים וליהודים."

בסיום האסיפה, הזמין מזכיר מרכז מפ"ם משלחת של העובדים להיפגש במרכז המפלגה עם נציגי מפ"ם בוועדה המרכזת ובכנסת, כדי ללבן במשותף את אופן הטיפול בעניינם.

בקצרה

● ביום א' שעבר התקיימה ישיבת מזכירות איזור הצפון בנהריה בהשתתפותם הפעילה של נציגי כל הסניפים — יהודים וערבים. ממרכז מפ"ם לקחו חלק, חנן ארז, מזכיר המרכז, ולדי מורג, רכז המחלקה לארגון, ואבי שיין, שהציגו את תכנית העבודה של המפלגה לקראת הבחירות. בהמשך דנה המזכירות בנושאים הסתדרותיים וקיבלה נתונים והסברים מפי שושנה רון, מרכזת סיעת מפ"ם במועצת הפועלים. אחד הנושאים שזכה לתהודה והביא בעקבותיו לדיון ער וממושך היה בעיות המפוטרים במפעלים האזוריים כשהמזכירות תובעת את מעורבותם של מוסדות המפלגה והקיבוץ הארצי לפתרון הבעיה. את הישיבה ניהל רכז האזור, אלי סמרג, וקדמה לה פגישת פעילים במגזר הערבי בהשתתפות ג'מאל כנעאן, אמטיר מארו, וולדי מורג, שבה נדונו בעיות בנושאי תעסוקה ופיטורי עובדים וסוכם על הקמת ועד פעולה בגליל.

● ישיבת מזכירות אזור הנגב והערבה התקיימה בסניף אופקים. לפי מיטב המסורת הדרומית היה האירוח כיד המלך, ונציגי כל סניפי האזור זכו לבד ממטעמים גם להשתתף בדיון שכלל שני נושאים מרכזיים: תוצאות הצפויה (בהצגת חנן ארז וולדי מורג) והפעילות המפ"מית בהסתדרות (בהצגת דוד בראשר).

● בשבת שעברה, ה־17.10, התקיים סמינר לפעילי סניף מפ"ם חולון שבו נושא היערכות המפלגה לבחירות הקרובות. במסגרת הסמינר, אותו ארגנה רכזת מחלקת ההדרכה, נעמי ריפתין, נשא דברים מזכיר המרכז, חנן ארז. המשתתפים, כ־100 במספר, חולקו לסדנאות בנושאים שונים. את סדנת „הנושא הארגוני" הינחה ולדי מורג, את הסדנה השנייה בתחום הפעילות המוניציפלית הינחה אפרים קורן, סגן ראש עיריית חולון, ואת השלישית, שעסקה בפעילות קהילתית, הינחו זהבה ארזי וחנה קפלניקוב. לאחר הסדנאות התקיימה מליאה ובה התקבלו החלטות אופרטיביות בנושאים שנידונו בסדנאות. את הסמינר ריכז השליח בסניף חולון, שאול קארה.

● ממחלקת ההדרכה נמסר, כי ב־31־30 באוקטובר יתקיים סמינר ל־100 אנשי נוער עובדים מלוד והסביבה וב־7־6 לנובמבר יתקיים סמינר לנשים ממדור העקרות השכירות בסניף ת"א.

● סמינר סטודנטים נערך בימים שישי ושבת, 16־17.10, בגבעת חביבה. שמואל בן־נפתלי, המרכז את פעילות הסטודנטים, ציין, כי לסמינר היו מספר מטרות: להדגיש את הגרעין הקשה של הסטודנטים על מנת לייצור אחדות של „בוחר", לייצור גוף קבוע שינהיג את הפעילות הסטודנטיאלית, לגבש משרות ותבנית פעולה לשנת הפעילות תשמ"ח וכן לבנות תוכנית פעולה לשנת הבחירות באוניברסיטאות ובארץ. במסגרת הסמינר שהוגדר ע"י מארגנו כ„מוצלח ביותר", נפגשו הסטודנטים עם ח"כ יאיר צבן, קיימו דיונים בנושא הכאוב של שכר הלימוד וקיבלו הסברים על פרויקט „סטודנטים לקבוץ".

● פעילים ומזכירי סניפים באיזור העמקים והצפון קיימו בקיבוץ גזית מסיבת הפתעה למשה רותם, שסיים פעילותו כרכז איזור העמקים במשך 3 השנים האחרונות.

פסק דין

מאת א. אבישר

דיין כעסקן פוליטי

העובדות התפרסמו כבר בעבר: הרב עובדיה יוסף, דיין בבית־הדין הרבני הגדול וחבר „מועצת חכמי התורה", פעל, לטענת חבר הכנסת יאיר צבן, בפעילות פוליטית עניפה במסגרת תפקידו ב„מועצת חכמי התורה". כך, למשל, הוא שקבע אם „מפלגת שומרי התורה (ש"ס)" תשתתף בקואליציה אם לאו, או אם תתמיד בקואליציה או תפרוש ממנה. לשם כך אף נפגש עם ראש־הממשלה.

צבן פנה בנדון לראש־הממשלה, הגיש הצעה לסדר־היום בכנסת, שהוסרה, ופנה לרב יוסף עצמו. על פנייה זו קיבל תשובה מהרב אהרן, מנהל בתי הדין הרבניים, הקובע, כי אין זה מדוייק לומר שמעורבותו של דיין בפעילותה של מפלגה ובהנהגתה אינה עולה בקנה אחד עם חוקי המדינה.

בעקבות תשובה זו פנה צבן לבית־המשפט הגבוה לצדק למתן צו־על־תנאי המופנה לשר הדתות ולרב יוסף והדורש מהם לבוא וליתן טעם, מדוע לא ייקבע כי פעילותו הפוליטית־מפלגתית של הרב עומדת בניגוד לדין והינה בגדר התנהגות שאינה הולמת את מעמדו כדיין בישראל.

הרב יוסף טען, כי כל שעשה היה „בשל היותו כמנהיג דתי בעל השפעה אשר אנשי שם רבים נועצים בדעתו...". תפקידו של רב גם להיות מעורב בחיי הקהילה, לייעץ ולעזור לכל הפונים אליו.

טיעונו של צבן, עורך־הדין חשין, גרס, כי לרב יוסף יש מפלגה משלו, בכנסת ובממשלה, הוא עוסק בענייני מדינה ומושך בחוטים. נכון שדיין חייב להיות רב, אך משנתמנה לדיין, דינו כדין שופט ואסורה עליו כל פעילות פוליטית.

השופט ברק ממקד את הפלוגתא בשאלה — האם מתן עצה והדרכה לפונים אליו בסוגיות פוליטיות, יש בה משום פעילות שאינה עולה בקנה אחד עם מעמדו של הרב יוסף כדיין?

קיומה של רשות שופטת עצמאית היא מעקרונות היסוד של משטרנו. תנאי לקיומה הוא אמון הציבור בכך שהיא עושה צדק על־פי דין, באופן הוגן ונייטראלי. שופט הנותן עצה בבעיה פוליטית המוצגת לו על־ידי אנשים או גופים פוליטיים, פוגע עמוקות באמון הציבור במערכת השיפוט. אמת, לשופט דעות פוליטיות משלו, אך המקום היחיד שמותר לו לתת להן ביטוי הוא בקלפי ביום הבחירות. אסור לו לתת כל ביטוי חיצוני להערכותיו הפוליטיות. לא יעלה על הדעת, כי שופט ייענה לפנייתה של מפלגה פוליטית ויתן לה עצה פוליטית. אנו חברה פלורליסטית. יש בנו בעלי דעות שונות ומגוונות. יש בנו רמת פעילות פוליטית גבוהה. קיימת חשדנות מסויימת בין הזרמים הפוליטיים השונים. כל אלה מחייבים כי השופט יהא „מורם מעם", כלומר מנותק מהפעילות הפוליטית־מפלגתית במדינה.

לדעת השופט ברק, עקרונות היסוד החלים לעניין שופטים הם החלים גם לעניין דיינים. כשם ששופט אסור בפעילות פוליטית בכלל ובמתן עצות פוליטיות לגופים פוליטיים בפרט, כך גם דיין אסור בכך. פעילות פוליטית של דיין פוגעת באמון הציבור בדיינות, אך לא רק בה. היא פוגעת באמון הציבור ברשות השופטת כולה, שהדיינות היא חלק ממנה. אכן, תנאי מוקדם להיותו של אדם דיין הוא שיהא רב, אך מכאן לא נובע, כי כל פעילות המותרת לרב מותרת גם לדיין. משנתמנה אדם להיות דיין, עליו לקבל על עצמו את המגבלות שהדיינות מטילה עליו. עליו להימנע מכל אותן פעולות שהדיינות אוסרת עליו, גם אם הרבנות מתירה זאת.

וברוח זו, נתן בית המשפט הגבוה לצדק פסק דין הצהרתי בנדון, כפי שנתבקש על־ידי חבר־הכנסת יאיר צבן.

מדליות ומטבעות

מאת יהושע מרקוס

„ישראל" ו„היונה" באמנות קינטית

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות הנפיקה לראשונה בישראל מדליות של אמנות קינטית מפרי מכחולו של נעים בסון, אמן ישראלי צעיר וזוכה פרסים. האמן ביסוד תקופת העיסוק בציור ובפיסול ומשלב את תחומי אמנות אלה בעבודות קינטיות.

נעים בסון עיצב עבור החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות שני דגמים: מדליית „ישראל", המורכבת משלושה חלקים נעים — חלק שבצירו האחד מגן דוד ובצירו השני צורה מסוגננת, המסתובב תוך משושה חלול הנתון בתוך טבעת הנושאת את חתימת האמן, ומדליית „היונה", המורכבת משני חלקים נעים — יונה המחוברת לטבעת ומסתובבת בתוכה. בקצה מופיע סמל המדינה והכתובת מדינת ישראל בעברית ובאנגלית.

המדליות הקינטיות הונפקו בזהב, בכסף ובארד.

יש לציין שהעבודות הקינטיות של נעים בסון מוצגות בתערוכות רבות בארץ ובחו"ל ומפארות מבנים ציבוריים בארץ ובחו"ל. שני פסלים של נעים בסון נמצאים בבית הלבן בוושינגטון ובמוזיאון לאמנות מודרנית בוותיקאן.

מדליית „ישראל"

100 שנות תעשייה

מאה שנות התעשייה בישראל מסומלים בימים אלה ומונצחו במדליה ממלכתית שהנפיקה החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות.

ההנפקה באה בעקבות החלטת ממשלת ישראל להכריז על שנת 1987 כשנת התעשייה, במלאות 100 שנה למהפכה התעשייתית בארץ, שחוללה ליאון שטיין, במפעל מסגרות בשכונת נוה צדק בשנת [illegible]

[illegible] ועיצוב המדליה לציון מאה שנות [illegible] העברית [illegible] ועדת היגוי מיוחדת [illegible] התעשיין ישראל פולק וכין חבריה [illegible] אבי פילוסוף ואליעזר [illegible] והחברה הממשלתית למדליות [illegible] נערכה בעבודתה בספרות [illegible] על שורשי התעשייה העברית [illegible] שהונפקה בכסף ובארד, [illegible] המייצגת ענפי תעשייה [illegible] לתוך תבנית סמל המדינה [illegible] האמנים ראובן נטלס ויוד [illegible] מאה שנות תעשייה המופיע על

פני המדליה עוצב בידי האמן יוסף קוגוט. מחיר המדליה לציבור, שנקבע על־ידי מחלקת השיווק של החברה הממשלתית למדליות, הוא 52 ש"ח למדליית כסף ו־10.80 ש"ח למדליית ארד.

מדליית התעשיינים

אדם וביתו

בעריכת צביה בן־שלום

איך משיגים בורג

מי שאיננו שיפוצניק בנשמתו מתייחס אל הבורג כאל חוויה טראומטית. אתה הולך לחנות לחומרי בניין ומבקש בורג למדף. איזה בורג — שואל המוכר. בערך כזה — אתה מראה באצבעות. תביא דוגמה — אומר המוכר. אבל הבורג נפל והלך לאיבוד — אתה מבהיר. או תביא את כל המדף — מתעקש המוכר ואתה מסביר לו שהמדף גדול וכל בריטניקה מונחת עליו... מצטער אדוני, אני לא יכול לעזור לך — סוגר המוכר את השיחה.

אם אתה עקשן אתה פותח בסיבוב שני. — כמה בכלל עולה בורג כזה? — אתה מנסה להתאושש ולקום מהקרשים.

— תלוי איזה — מתחיל המוכר, אבל אתה כבר חכם מהסיבוב הקודם, ונזעק מיד: שתי סנטימטר אורך! — כמה אתה צריך? שואל המוכר. — שניים. — אתה מכפיל מיד את הכמות הדרושה לך, שיהיה.

— שניים זה 10 אגורות — אומר המוכר בחיוך של הרפגון, שהרוויח עליך לפחות שלוש מאות אחוז. זהו אתה מרגיש שניצחת. תן לי — אתה אומר — 4 ברגים של סנטימטר, ו־4 של אחד וחצי סנטימטר, ו־4 של שניים ועוד 4 של שניים וחצי. אתה משאיר 2 שקלים, וזורק מעבר לכתף „שמור על העודף", ויוצא בהרגשת סיפוק. רק בבית אתה נזכר ששכחת לקנות אומים...

המחיר של חלקי החילוף הקטנים, כמו ברגים, מסמרים, דיבלים, תקעי חשמל, או גומיות לברזים, הוא באמת זניח, בהשוואה לזמן שהאדם מן הישוב, שלא סיים בית־ספר מקצועי, צריך לבזבז בחנות לחומרי בניין כדי לקנות אותם. מדובר בשקלים ספורים ולרוב כדאי לקנות 10 פריטים מכל סוג, במקום ללכת לחנות פעמים או לסחוב אליה את הברז. ואינני מזכיר כלל את האפשרות הנוראה מכל, להביא בעל מלאכה כדי להחליף גומייה בברז דולף, מאה שקל לא כולל חומרים, תהיו בבית אחרי 9 בבוקר, אשתדל להגיע עד הערב.

הבעייה היא, כמובן, להסביר לאנשי המקצוע העומדים מצידו השני של הדלפק, מה בדיוק אתה צריך. צנרת, למשל, מודדים בצול (אינץ'); עובי חוטי חשמל — בקווטר; ברגים — בסנטימטרים, והברגות — במילימטרים או באינצ'ים. גם שמות החלקים משתנים מתחום לתחום. יש „מופות" ו„ניפלים" אצל השרברבים. „אורדונג" אצל החשמלאים. „שטלינטים", אצל מרכיבי תריסים — ואלה רק דוגמאות. בחנויות שרות עצמי פתרו את הבעייה על ידי אריזה של כמות מסויימת מהפריטים בשקיות ניילון שקופות ומכירתם במרוכז. משהו כמו 20 ברגים, 100 מסמרים, 10 ווי־מטבח וכו'. המחיר גבוה במעט מאשר בקניה בתפזורת, אבל עדיין חסר משמעות (11 עד 12 אגורות לבורג במקום 10). הצרה היא בהיעדר רישום וסימון של מה שבתוך השקיות, לפעמים צריך לנסות למדוד בסרגל את אורך הברגים דרך הניילון, או לספור כמה עשרות ניטים.

חברת „יוניסס" מיסדה לאחרונה את השיטה והחלה לשווק כ־300 אביזרי משק בית, החל במסמרים וברגים ועד לכלי עבודה קטנים (כמו מברגים או אולרים) תחת השם המסחרי „תיק תק". המוצרים ארוזים באריזות שקופות, הכוללות מדבקה ועליה פירוט מדוייק של התכולה, לדוגמא: צירים מוזהבים גודל 3/4 אינץ', 6 יחידות; ברגי פח, גודל 8x1, 20 יחידות וכו'. בנוסף לכך ניתנת ללקוח האפשרות להחזיר את המוצרים ולקבל את כספו בחזרה, בהתאם לתנאים שעל האריזה. נוח מאוד, למי שקונה פקק לאמבטיה, ומגלה שהגודל אינו מתאים.

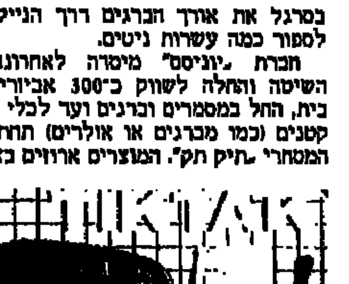

המעניין והמפתיע בשיטת מכירה זו הוא המחיר. מחיר המוצרים דומה מאוד למחירים בחנויות המתמחות בכך (כלי בית, חומרי בנין, כלי עבודה וכו') ולעתים אפילו נמוכים יותר, למרות האריזה הנפרדת של הפריטים. לדוגמה: תקע כוח ל־16 אמפר — 1.2 ש"ח; שקע מטלטל לטלפון — 3.4 ש"ח, 20 ברגי פח — 1.3 ש"ח וכו'. יתכן שבחנויות מיוחדות לבעלי מקצוע, המרוכזות באזור התחנה המרכזית בתל־אביב, עולים פריטים כאלה (אם אתה קונה אותם בעשרות תריסרים) חצי או אף פחות — אבל כל הרווח מתקזז בדמי הנסיעה, שלא לדבר על הרפורט או דמי שחרור המכונית מסנדלי דנוור.

המשווק של ה„תיק־תקים" מבטיח, שניתן להשיגם בבתי כל־בו ובחנויות שרות עצמי בגוש דן, לא צריך לצאת למסע קניות מיוחד. רואים, נזכרים שצריך וקונים, שיהיה בבית.

אמיר בן־שלום

ראש ריבוע

מכיוון שאנו עם של „כולם הולכים, כולם קונים וכולם אומרים", קיים גם מיקבץ של דעות מקובלות על כל נושא חשוב תחת השמש וזה כולל יחסים שבינו לבינה, שרואה אותם גבר ישראלי מצוי.

„סחורה": אשה, או שהיא „סחורה" או שהיא „לא סחורה בשבילי". טיב הסחורה הנ"ל נקבע בדרך כלל כפי שנקבע מחירה של מכונית, דהיינו לפי דגם ושנת ייצור, אבל במידה מעטה גם לפי מוצא והשכלה ולפי „יש לה דירה" או „אין לה דירה".

מכיוון שהיא הסחורה ואני הקונה, הרי החיצוניות שלי לא כל־כך חשובה. שהיא תעשה דיאטה ותרוץ לשיעורי התעמלות. אני נשאר עם הכרס ובלי דיאודורנט, להתקלח ולהחליף חולצה לפני פגישה? מה פתאום!

הפרשי גילים: נשואין — רצוי למישהי צעירה ממני בחמש־עשרה שנה לפחות. אם היא קרובה לגילי היא זקנה! באירופה הגברים לא כל כך מקפידים על זה, אבל הם בטח פריירים!

יחסים עם אשה מבוגרת יותר גם אם נורא מעניין וטוב לי אתה, הרי שיהיה ברור ש„זה רק בשביל זה". בחייך, איך אלך אתה ברחוב? איך אקח אותה אל החבר'ה בליל שישי? מה יאמרו עלי?

מין חופשי, אני בדרך כלל נורא מתקדם ונורא ליברלי — אבל אחרי הכל מה שמותר לי, אסור לה!

„זאת שנותנת": זה יופי, בעיקר אם זה אינסטנט — ללא מאמץ, ללא הכרות וללא חיזור. אחרי רבע שעה של שיחת גישוש אני מזמין את עצמי לדירתה לספל קפה והלאה. קפה בבית־קפה? לא תמיד מקורחים חביבה אם נענתה, מסתבר לי לא רק שמצאתי חן בעיניה, אלא — ובעיקר שהיא לבד, ובמקרה כזה, הצלחתי את המולדת! או שהיא פראיירית שנותנת מהר, ואם כך הבה ונעשה „ויברח". שמא אמרה לי „לא!" או היא סתם קרה ומתוסבכת על כל הראש.

חיי משפחה: המצב האידיאלי הוא ילדים, אוכל על השולחן וחולצות מגוהצות בבית, ופלגש בחוץ. אשר לרעיון שגם האשה החוקית יש לה עיניים והיא עלולה להסתכל בנעשה בחוץ — הס מלהזכיר: „אשתי לא כזאת. היא לא תעשה זאת בשום פנים ואופן". אם יש חשד שכן עשתה זאת, התוצאות מרות. צריך רק לקרוא בעתונים.

עזרה בבית: מה את עושה כל היום בבית? כביסה למשל? הרי יש לך מכונה וכל אחד יודע, שהכביסה יורדת לבד מן החבל ומקפלת את עצמה. אני גבר אני או מה? את צריכה להביא עוד משכורת? אל תשכחי את העוגות לשבת. טוב, טוב, שקט! אני כבר יורד עם הזבל ואל תגידי לי שאני לא עוזר.

נורית שרוני

אפילו לא מיני אחד

סימן היכר של קולקצית חורף 88/87 „מיס לגוט" אופנה מיובאת לישראל מגרמניה, הוא: ספורט־אלגנטי, נשיות, גימור מצויין, חומרים טובים בלי כל התמכרות לאופנה יוצאת דופן. יפות ושימושיות הן שמלות סריגות מחוטי צמר או כותנה, שלימות, דו או תלת־חלקיות בצבעים עדינים של אפור, בז' חכי, או שחור, בפסים או חלק. הפריט הבסיסי הוא הבלייזר, חצאית וחולצה. רוב הבלייזרים הם מצמר או טוויד בצבעי האדמה, ירוק וכחול, ואף פעם לא צבעים מבקרי עיניים. מעט פאסטל, וצירופי צבעים אופנתיים כגון: כחול חזק וירוק או ירוק ואדום. זה לא חידוש, אך העיצוב של השנה מעניין יותר מאשר בשנה הקודמת: חצאיות כותנה או משי רכות ועליהן חולצות משי או אפודות סרוגות. מאנגורה או צמר נקי מתחת לבלייזר אוהבת מיס לגוט חולצות משי עדינות למרות שרוב הביגוד מתוכנן פרטים, פריטים, כמו: מכנסים, חולצה, מקטורן, סוודר, חצאית, בלייזר או מקטורן, המראה תמיד מושלם כאילו, צירופי הפריטים מתוכננים מראש. בדרך כלל, הצללית צרה וארוכה, למרות שאורך החצאיות גמישות. מצורפים פריטי קישוט כגון, צעיף, חגורות, תיק ונעליים. לא הוצגה אפילו חצאית מיני אחת, ורק שתי דוגמות מכנסיים. גם כאן חזרנו לשנים קודמות וראינו מכנסי קורדרוי ספורטיביים, שאפשר לצרף להם גם מקטורן מאותו הבד, אך כל מקטורן מקורדרוי יפה גם לכל מכנס או חצאית מבד שונה.

המחירים לא רק סבירים אלא נמוכים. נראה לי, שמיס לגוט היא הקולקציה היקרה ביותר אצלינו. בלייזר: 199־299 ש. חולצה: 90־149 ש. סוודרים: 90־190 ש. מכנסים: 110־145 ש. חצאית: 100־145 ש.

חיה יוסף

זה מה שיש

כל אדם שני יהיה אסיאני

לפי הסטאטיסטיקה לכל אם באפריקה 7 ילדים. אפריקה בדומה לאסיה סובלת מפיצוץ האוכלוסין. הדמוגראפים טוענים, כי בשנת 2020 יהיו בקניה (היום: 21 מיליון תושבים) 74 מיליון נפש, ואילו אוכלוסייתה של בורמה תגדל מ־38 מיליון ל־68 מיליון. על סף המאה ה־21 כל תושב שני בכדור הארץ יהיה אסיאני והאוכלוסיה השחורה של אפריקה תוכפל.

חינוך לחיי משפחה

מימצאים ראשונים של סקר, שערך משרד החינוך והתרבות מצביעים על עלייה משמעותית, במיספר מוסדות החינוך, המפעילים את התוכנית לחינוך לחיי משפחה ואת התוכנית לחינוך מיני. זאת תוכנית אחת, משרד החינוך לא יפריד בין הנושאים. לפי הסקר מפעילים את התוכנית בכ־80% מבתי הספר העל־יסודיים, בכ־75% מחטיבות הביניים ובכ־50% מבתי־הספר היסודיים. מיספר השעורים נע בין 4 ל־30 שעות בשנה לכתה. לפי הסקר נמצא, כי רוב המפעילים את התוכנית בכתות הם אנשים מצוות בתי־הספר: 53% מביניהם יועצים חינוכיים; 17% מחנכי הכתות; 11% אחיות; 10% מורים מקצועיים ו־10% מומחים מחוץ למערכת החינוך. אלה בר־גיא, מנהלת היחידה לחינוך לחיי משפחה וחינוך מיני מסרה, כי כ־7000 מורים עברו עד כה קורסים והשתלמויות בנושאים אלה, והוכשרו 200 מנחים, המסייעים למורים בהפעלת התוכנית. משרד החינוך ממליץ על שני סרטים: „אמא חסידה ואבא כרוב", או „איך באים ילדים לעולם" (מגן עד כתה ד') ו„יחסים" — המיועד לבני נעורים, כולל שיחה עם פסיכולוג, קטעי סרטים וכו'.

שלם וסע

חנות מפעל משותפת של חברות סקאנדיה וורקה נפתחה באזור התעשייה של הרצליה על כביש חיפה — תל־אביב. זהו אולם תצוגות גדול (700 מר), הצמוד למפעל, ובו מוצג מיגוון רהיטי סקאנדיה להרכבה עצמית וכל מוצרי ורקה — ארונות, דלתות ומוצרי ארונות. אמנם לרשת סקאנדיה 11 חנויות ולורקה 17, אך ייחודה של חנות המפעל החדשה בכך, שהיא פתוחה במשך כל היום (גם במוצאי שבת) ומי שמחליט על רכישה — מקבל את המוצר בו במקום, באריזה מקורית. שלם וסע בשלום, כמו שזה מקובל במרכזי רהיטים, הצמודים לערים הגדולות של ארה"ב ואירופה.

דוגמנית אישית

ליאורה מלמד־מרורי, דוגמנית צילום לשעבר, בוגרת בית־הספר למלונאות, היא הדוגמנית האישית של ליאור מרורי, המייצר את תיקי „ויגור". התיקים מעוצבים בארצות הברית, במפעל השייך לאחיו של ליאור, אילן מרורי ולאבי שבים. הם מיוצרים בארץ ונמכרים בעיקר בחנות מפוארת, בסגנון בינלאומי ברחוב דיזנגוף בתל־אביב. ליאורה (24) התלבטה לאחר נישואיה לליאור, האם להמשיך בקריירה של דוגמנית, אבל התפשרה בכייף, על דיגום של תיקי „ויגור" בלבד.

פועלים זולים מאד

חברה תאילנדית מקיימת קורסים של איסוף אגוזי־קוקוס ל... קופים. עלות הכשרת כל קוף היא מיזערית — 10 דולר — ועבודתו של פועל מאומן שכזה יעילה מאד. באחד המטעים של החברה מועסקים 800 קופים והחרוצים שביניהם אוספים עד אלף אגוזים ביום. אילו שולם להם שכר לפי התספק, כמו לבני אדם, היה כל קוף מרוויח יותר מפקיד בבנקוק ולא בהרבה פחות מפרופסור באוניברסיטה.

17 צבעי לכה

חברת „קרליין" הוסיפה בימים אלה למיגוון מוצרי האיפור שלה לכה לצפורניים, בצבעים התואמים את מראה האיפור של סתיו וחורף '87. הלכות נפרשות בקשת בת 17 גוונים של אדום, סגול, ורוד, לבן או שקוף, וכל זה יכול להיות מוכסף, מוזהב, מאט או מבריק. הצעירות מעדיפות ורוד חלבי ולבן צרוף, נשים יותר מבוגרות מתאימות את הלכה לשפתון, מי שרוצה להיות מקורית מאוד ולא אכפת לה להשקיע 17 פעמים 4.75 ש"ח, תצבע כל צפורן (בידים וברגלים) בצבע אחר וישארו לה עוד 3 אצבעות בשביל ציור ותחימה.

משרדית לעיצוב המשרד

מפעל „תליות" מקבוץ שדה נחמיה מציג שיטת תכנון ועיצוב של משרד מודולרי, המכונה „משרדית". מה הפטנט? כל מיני מערכת של מגירות עשויות פלסטיק עם גימור מעץ וממתכת, ואת הכל ניתן לצרף בגדלים ובצבעים שונים. יש במשרדית את כל מיני שיפורים — אומר היצרן — כמו, למשל, אפשרות של חיוק ב־4 כיוונים, חיוק אופקי, שינוי כיוון הסגר לפי בחירה, שינוי גובה המגירות ומעצר, המונע את החלקתן החוצה. יש במשרדית מגירות גבוהות ונמוכות, עגלות משרדיות, עגלות מגולים (בגימור עץ אלון, כמובן), מגשי מכתבים, מגשי טלפונים, מחזיקי קטלוגים, קופסאות גניזה וסלי ניירות. את האביזר הזה אני רוצה מכירה, כל היתר לא כל כך, אבל מי שאמון על עיצוב משרדי בוודאי יודע למה. המערכות מיוצרות ב־12 צבעים, מה שאמור להקל על ההתמצאות בביורוקרטיה. מעצב המערכת הוא שלמה צוקר, בוגר בצלאל, וכמפעל עבדו עליה במשך שלוש שנים.

עולים מ־22 ארצות

בקבלת פנים לקבוצה של 104 תלמידים עולים חדשים, מ־22 ארצות, שהגיעו לאחרונה לאולפן במרכז הקליטה בכפר־סבא לחמישה חודשי לימודים, השתתפה קבוצת חיילים עולים, בוגרי אותו אולפן, אשר גויסו לשרות צבאי לאחר סיום לימודיהם. העולים החיילים נתקבלו בתשואות על־ידי ראש עיריית כ"ס, תלמידי תיכון, שבילו אתם ב־8 שנות לימוד, [illegible] „שרות", [illegible] ושרו עימם שיר חברתי. (חנה גדל)

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 מלטקסט — עד כאן — חדשות. 08.05 שעת כושר. 08.15 תלמוד — שניים אוחזין — היכי דמי 2 (כ). 08.40 סדרות יסודי — מסך לספרות — מסמך הירושה (כ). 09.00 אנגלית ו'. 09.20 השעה שלנו — הסנדלר העני והמלך (כ). 10.00 שעת כושר. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — גולי חולה. 11.00 חשבון ה' — מיזוז חשבר הגדול? 11.15 צרפתית על יסודי. 11.30 גיאוגרפיה כללית * ה'י"ד * יפן * מפעל. 12.00 ספרות ד'ס' * מעשה בנעליים ב' (כ). 12.25 אנגלית ט'. 13.00 הסטוריה כללית — מסע בירושלים הצלבנית. 14.00 מלטקסט — עד כאן * חדשות. 14.05 האוניברסיטה הפתוחה: 1. אמנות בעידן הטכנולוגי — התקופה הקוביסטית ב'. 2. מבוא לסוציולוגיה — דעות קדומות. 15.00 רכבות ההפתעות * סרט אנימציה מדובב לגיל הרך. 15.20 גברת פלפלת. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים שנות משרד הבריאות. 15.55 רחוב סומסום * כושה נמוך * ומכשיר הטלפון גבוה * איך מחייגים? מה בין מצלמה רגילה למצלמה אופטית? 16.25 ילדות הפלא — פרק 20 — מוכרים את החברה — החברה שבה עובד מר לאוסון עתידה להימכר ושינויים בתפקידים צפויים למר לאוסון ושכנו המנהל, מר ברנדל. לדבר יש השפעה, כמובן, על היחסים שבינהם. 17.00 ערב חדש — מנחה דן מרגלית.

ערוץ 2

19.00 התחול שמיל. 19.30 אלגרה. 20.30 מבט שני. 21.00 סוף ב.

רדיו

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — כלכלת המזרח התיכון — דמוגרפיה, חברה ופוליטיקה. מרצה: פרופ' גד גלבר. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 מוסיקה — עם אורלי יניב. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 אחד אחד — להיטים עבריים. עורכת ומגישה: שירה גרא. 14.05 רד רה יומי. 15.05 שירים לתנ — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 מסילש — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרי. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 רדיו ספורט — מגאזין ספורט. 20.05 עושים מריצה — עורך ומגיש: דורו דיין (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — כלכלת המזרח התיכון — דמוגרפיה, חברה ופוליטיקה. מרצה: גד גלבר. 22.05 על הרכש ועל הכיפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם יעקב מישורי — גנן קרן ראשי בתזמורת הפילהרמונית. 00.05 ציפורי לילה — עם שלמה ארצי. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבבסים — די'שים, משחקי רדיו ומוסיקה. יועברו ריווחים ישירים ממשחק הכדורסל בין נבחרת ישראל ואלופת אירופה וכן, נבחרת יון. 22.05 הפסקת עשר — עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'או הוה — עורך ומגיש רני קרמל.

קולנוע

תל־אביב 4.30, 7.15, 9.30

אמתר: הטורף 5, 7.15, 9.40
אורלי: אשה מסורה 5, 7.15, 9.30
בן־יהודה: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: 38 7.00, 9.30
דקל: האלמנה השחורה 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: היחידה למשעים 7.45
הוד: השוטר מבברלי הילס 5, 7.15, 9.30
תמוזה הישראלית:
הקסם מארץ עוץ 10.30, 16.00
האחים מארקס במירוצים 21.30, 24.00
לימור חדש: מעקב חושני 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: בית האמיצים 7.30, 9.30
4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: סוד ההצלחה 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30
פאר: להיעה רדעמת 5, 7.30, 9.30
פאריס: לא יכולה בלי זה 12, 2, 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: מטאל ג'אקט 5, 7.30, 9.50
חן 2: הפורצת
מסך פרנסיסקו 5, 7.25, 9.45
חן 3: פגישה עיוורת 5, 7.40, 9.45
חן 4: הנוכל האוהבת והמאוהבת 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: אני והחברה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביבו: היחידה למשעים חמורים 5, 7.15, 9.30
תכלת: החנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.35
לב 1: המשפחה 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 2: גברים גברים 5, 8, 10.00
לב 3: משפחת המלוכלכים 2, 5, 8, 10.00
לב 4: חימו מלך יים 2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן

ארמון: מטאל ג'אקט 4, 6.40, 9.30
לילי: מעקב חושני 7.15, 9.30
ארמון: הקשר המקצועי 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: המכשפות מאיסטוויק 5, 7.20, 9.40
גן 2: הנוכל, האוהבת והמאוהבת 5, 7.20, 9.40
גן 3: הפורצת
מסך פרנסיסקו 6.15, 9.15
גן 4: שם הורד 5, 7.30, 9.40

ירושלים

אוריון: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: לוחם עם כבוד 4.30, 9.15
בית אגרון:
מעבר לשיא 16.00
007 — ברור הרעם 18.00
אוכפים לוהטים 20.15
פינק פלויד — החומה 22.00
9½ שבועות של שכרון חושים 24.00
כפירו: הבלתי משוחדים 4.00, 7.00, 9.30
אורגילו: מטאל ג'אקט 4.30, 7, 9.15
מיטשל: שבלול 7.00, 9.00
סמדר: אני והחברה 7.00, 9.30
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריין
אור 1: בית האמיצים 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: חימו מלך יים 4.30, 7.15, 9.30
אור 3: זהב רטוב 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: לא שם זין 6.30, 9.00
אור 5: שוקה קולה קיד 4.30, 7.00, 9.00
עדן: הטורף 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים:
מותו של סוכן 16.45, 21.45

חיפה

אורה: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7.00, 9.15
חן: אני והחברה 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: קומנדו 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: היחידה למשעים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: הקשר הגורדוני 4.30, 7.00, 9.15
רון: הבלתי משוחדים 4, 6.30, 9.00
אמפי: פעולות נקם 4.30, 7.00, 9.15
אורליו: החנות מעבר לפינה 6.45, 9.15
קרן אור המחודש:
חימו מלך ירושלים 7.00, 9.15
פאר: המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: שם הורד 5, 7, 9.15
סטודיו: מטאל ג'אקט 5, 7, 9.15

חולון

סביון: הבלתי משוחדים 5, 7.15, 9.30
מגדל: מטאל ג'אקט 6.00, 9.00
רינה: חתיך אפריקאי 5, 7.30, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: השוטר מבברלי הילס 2 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: הבלתי משוחדים 5.00, 7.15, 9.30
מלון דניאל — האודיטוריום
א', ב', ג' — ליבו של אנג'ל 7.45, 9.30

באר־שבע

חן: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: הבלתי משוחדים 5, 7.15, 9.30
היכל 2: השוטר מבברלי הילס 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: משפחת פלורד 7.15, 9.30

כפר־סבא

בית ברל: פרוט בבתי הקולנוע 10.00, 12.00

עפולה

מפתח: משהו פראי 9.00

גבעתיים

חורי: הבלתי משוחדים 7.15, 9.30

ראשון־לציון

רון 1: הבלתי משוחדים 7.15, 9.30
רון 2: השוטר מבברלי הילס 2 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 25.10
מירלה אפרת: 20.30
בית־ספר לנשים: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום א' 25.10 בשעה 20.30
פולה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
יואל לוי — מנצח
שלמה מינץ — כנר
המקהלה הפילהרמונית ת"א
התוכנית:
מוצרט: סימפוניה מס' 34;
פרוקופייב: קונצ'רטו לכינור מס' 2;
ראוול: „דאפניס וכלואה"
סדרה א': יום ג', 27.10.87
סדרה ב': יום ד', 28.10.87
סדרה ג': יום ה', 29.10.87
סדרה ד': מוצ"ש, 31.10.87
סדרה ה': יום א', 1.11.87

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט מוסיקה קלסית קלה מס' 2
יואל לוי — מנצח
פנינה זלצמן — פסנתרנית
התכנית:
סמטנה: הפתיחה ל„כלה המכורה";
שופן: קונצרטו לפסנתר מס' 1;
ברנשטיין: מחולות סימפוניים מתוך „סיפור הפרברים";
גרשווין: סואיטות מתוך „פורגי ובס"
יום ב', 2.11.87

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה — מנצח
שלמה מינץ — כנר
התכנית:
מוצרט: סימפוניה מס' 36 („לינץ");
הינדמית: „מאתיס הצייר";
ברהמס: קונצ'רטו לכינור
הערב, 25.10.87

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
יואל לוי — מנצח
פנינה זלצמן — פסנתרנית
התכנית:
סמטנה: הפתיחה ל„כלה המכורה";
שופן: קונצ'רטו לפסנתר מס' 1;
ברנשטיין: מחולות סימפוניים מתוך „סיפור הפרברים";
גרשווין: סואיטות מתוך „פורגי ובס"
סדרה ד': יום ג', 3.11.87

אופרה לצילו:
יעקב מנדה [illegible]

חדשות

פרסי היצירה יוענקו היום ל־ט"ו סופרים

פרסי היצירה לשנת תשמ"ח מטעם קרן ראש הממשלה ע"ש לוי אשכול יוענקו היום אחר הצהריים בטכס ממלכתי שיתקיים ב„בית הסופר" בתל־אביב בהשתתפות ראש הממשלה, סגן ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות ויו"ר הנהלת הקרן השר לשעבר אהרון ידלין.

שר־החינוך החליט באחרונה, במסגרת מאמציו לקידום מעמד הסופרים והספרות בארץ, להכפיל את מספר מקבלי פרסי היצירה מחמישה לעשרה. הפרס מאפשר לסופרים לעסוק בכתיבה במשך שנה ללא בעיות פרנסה. סכום הפרס שווה למשכורת שנתית של מורה אקדמאי נשא הוותק. בשנתיים האחרונות יזם שר־החינוך תוספת תקציב חסרת תקדים למפעלים ספרותיים בארץ, שהסתכמה בכ־6.1 מיליון שקל בנוסף לתקציב השוטף. במסגרת זו החל משרד־החינוך, לראשונה בתולדות המדינה, להעניק תשלומים לסופרים על־פי מידת השאלת ספריהם. כן הוכפל מחמישה לעשרה מספר המורים המועסקים במערכת החינוך כמורים לספרות.

ועדת שופטים מיוחדת שכללה את פרופ' חיים שוהם, המשוררת ש. שיפרה וד"ר מנוחה ג'לבוע החליטה להעניק את פרסי היצירה לשנה זו לשולמית אפפל, יוסף בורשטיין, אור־ציון ברתנא, יאיר הורביץ, ע. הלל, שולמית לפיד, גיורא לשם, אמנון נבות, נעים עריידי ובן־ציון תומר. (שעיה)

● שמיר: אין מקום לפסימיות ביחס למספר היהודים

ראש הממשלה, יצחק שמיר, קיבל בסוף השבוע בלשכתו משלחת מטעם הכינוס העולמי לדמוגרפיה של העם היהודי.

שמיר בירך את חברי המשלחת על עבודת המחקר שנעשית כדי לגלות את מצבו הדמוגרפי האמיתי של העם היהודי ואמר, כי „אין להסתמך על הערכות מלאכותיות ושליליות שמתפרסמות לעתים קרובות בעיתונים, המציירות תמונה קודרת למספר היהודים בעולם ובישראל בעתיד". כן שלל התבטאויות פסימיות של אישים פוליטיים בישראל בנושא זה. (שע"ח)

ערעור על קנס סמלי לעברייני תנועה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

פרקליטות המדינה ערערה על קנס סמלי של 25 ש"ח שהוטל על 83 עברייני תנועה בשבוע שעבר על־ידי שופט השלום בעכו שמואל ברלינר.

השופט ברלינר ביקש למחות בדרך זו על הצפיפות והתנאים הבלתי ראויים השוררים בבית־המשפט בעכו.

דובר המחוז הצפוני של המשטרה אמר, כי עם כל ההבנה לסיבות שהניעו את השופט ברלינר לפעול כפי שפעל, אין המשטרה יכולה להסתפק בעונש סמלי כזה שעה שנערך מאבק נגד תאונות דרכים.

מרחב תכנון מקומי השומרון

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965, כי הוגשה בקשה ז/2009 ע"י משה"ב בע"מ בגרשים 340.339 ב ש/22.

שבאישורה יש משום הקלה לענין תוספת קומה ו־6 אחוזי בנייה.

התנגדות מנומקת בכתב. אפשר להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לועדה המקומית השומרון (ת.ד. 58, זכרון יעקב — 30950).

שלום ברזילי
יו"ר הועדה המקומית השומרון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה שרונים

רח' סמטצקר 5 נתניה, טל. 053־336575

הודעה

נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965 כי הוגשה לועדתנו בקשה להרשות: חלוקה בהקלה ברוחב חלקה 19.15 מ"א במקום 20.00 מ"א גוש 8018 חלקה 35, אבן יהודה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו המנומקת בכתב לועדה המקומית לפי הכתובת הנקובה לעיל תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

צבי זהרות
יו"ר הועדה „שרונים"

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה/ות 92 בגוש 7614, רחוב אלי־קלעי מס' 16 הקלה/ות כלהלן: חריגה מאחוזי הבנייה המותרים בקומת קרקע ליחידת דיור מבלי שתהיה חריגה מאחוזי הבנייה הכוללים לבניין ובמסגרת קווי בניין מותרים.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל (בתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולר — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, כפ"ס

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה

הודעה בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה להקלה באחוזי בנייה בחלקה 92 בגוש 3843.

החלקה נמצאת באזור מגורים ג' בו מותר לבנות בהתאם לתכנית מתאר נס/69 ובהתאם לתכנית המיתאר נס/1/1 115% [illegible] צדדיים 3 מ'.

[illegible] מבקשות להתיר תוספת של 88.53 מ"ר בקומות המהווה הקלה של 11% משטח החלקה, ובנייה בקו בנין צדדיים 4.9 מ' המהווה הקלה של 18%.

לכל מי שיש לו התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בתוך משך של 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

לאחר מועד זה, תובא כל התנגדות שהוגשה כנ"ל לדיון בועדה המקומית לתכנון ולבניה והיא תחליט בענין.

ציון קרפסקי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה אשקלון

עירית אשקלון

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965

[illegible]

הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח תקוה

הודעה

[illegible]

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
נוה בת־ים — הנביאים 3

חולון
אהרון — הופיין 52, קופ"ח עין יהב

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 38

נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת־גן
רמה — ז'בוטינסקי 65

תל־אביב
שלמה המלך — שלמה המלך 78
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7

חיפה
יבנה — אבן סינא 7

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק — פנימית
הדסה ה"צ — נשים
הדסה ע"כ — ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.
בקור חולים — כירורגית

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' כ־08.00־20.00, בימי ו' 08.00־15.00.
טלפונים: 03־433300, 03־433500

„יד ביד" — ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ירושלים — 02־243558
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־229488 (11.00־20.00)
גליל מערבי — 04־922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 228732
„קו פתוח" — ארון קשבת לילדים ובני־נוער 03־221880 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד המכון לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות במקרים דחופים בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקרבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261115
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35516

סילוק מוטרדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד רמלה — 101, טל' 08־221022. עפולה טלפון 065־93334. טבעון — 101. טלפון 04־931401. נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03־330846.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'־ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.10, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

טלקס

● כמחצית ממקבלי התארים האקדמיים – נשים

כמחצית ממקבלי תואר אקדמי ראשון בשנת הלימודים תשמ"ה היו נשים, לעומת כ־44 אחוז עשר שנים קודם לכן – בשנת תשל"ה. בין השנים תשל"ה לתשמ"ה עלה גם אחוז הנשים בין מקבלי תואר שני (מ־35 אחוז ל־41 אחוז בקירוב) וכן בין מקבלי תואר שלישי (מ־19 אחוז ל־33 אחוז בקירוב). כן עלה חלקם היחסי של מקבלי תואר מוצא אסיאתי־אפריקני: בתואר ראשון מ־17 אחוז ל־24 אחוז ובתואר שני מ־11 אחוז ל־14 אחוז.

כך עולה מנתונים על ההשכלה הגבוהה בישראל המובאים בשנתון הסטטיסטי החדש העתיד לצאת לאור בתחילת החודש הבא.

בתשמ"ה הועסקו באוניברסיטאות אנשי סגל בהיקף של כ־17,600 משרות מלאות, מהן כ־7,870 משרות של סגל הוראה ומחקר. מספר זה נמוך לעומת שנים קודמות: בתשמ"ב הועסקו אנשי סגל בהיקף של כ־18,000 משרות מלאות, מהן 8,070 משרות של סגל הוראה ומחקר. (שע"ה)

● משלחת תעשיינים יצאה ליפאן

משלחת של 17 תעשיינים בראשות יושב ראש התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, יצאה ליפאן ותפתח מחר בשיחות עם גורמים כלכליים וממשלתיים, שמטרתן להגביר את הסחר עם יפאן.

הסחר עם יפאן עלה בשנתיים האחרונות בשיעור של 50 אחוז בכל שנה, והוא מגיע לסכום של 300 מיליון דולר בכל־צד.

דליה שחורי

● צל"ש למחלץ 11 איש משטפונות

ראש עיריית באר־שבע, משה זילברמן, אירח ביום ו' בלשכתו את יוסף דיניביץ, שהציל בתחילת השבוע 11 מתושבי העיר אשר נקלעו במכוניותיהם לאיזור שהוצף בשטפונות נחל באר־שבע והיה חשש לחייהם.

יוסף דיניביץ, חבר „אגד" בן 39 מירושלים ומתנדב המשמר האזרחי, הגיע ללשכת ראש העיר בלווית רעייתו, לקבלת הפנים המיוחדת שנערכה לכבודו. זאת לאחר שביום א' שעבר הוא נקלע לאיזור השטפון בבאר־שבע וחילץ 11 מתוך 18 האנשים שנפגעו במי השטפון. בעת פרוץ השטפון הוא ישב בחוות הסוסים שליד שכונת נווה נוי, ובתוך דקות אחדות הפך כל האיזור לנהר גועש ולאגם ענק.

זילברמן העניק לדיניביץ את מדליית העיר לאות הוקרה על מעשיו, ומפקד מרחב הנגב במשטרה, ניצב־משנה חיים בן־איון, העניק לו מגן־הוקרה של המרחב. (עתי"ם)

● נאפסו עובד במפעל בשער־הגולן

עיזת נאפסו החל לעבוד לפני כמה שבועות במפעל הפלסטיק של קיבוץ שער־הגולן.

נאפסו עובד בעבודות ייצור במחלקת הצינורות ועמו עובדים עוד 8 פועלים שכירים מכפר־קמא. חבריו של נאפסו הם שפנו לקיבוץ בבקשה שיעסיק אותו ובקיבוץ אישרו זאת מייד.

נאפסו נמצא כעת בתקופת נסיון, ובמפעל מרוצים מעבודתו וסיפרו כי הוא מגלה חריצות ויעילות.

● נבון שיגר מברק ניחומים לדניאל ברנבוים

סגן ראש הממשלה ושר־החינוך והתרבות, יצחק נבון, שיגר ביום שני מברק למוסיקאי דניאל ברנבוים, היושב שבעה בלונדון על מות רעייתו ז'אקלין דו־פרה.

במברקו כותב השר נבון: „משתתף בצערך על מות רעייתך הדגולה. יחד עם עולם המוסיקה כולו, ועם מוקיריך בישראל אני מרכין ראש לזכרה. מי יתנו ולא תדע עוד צער". (שע"ה)

הרוג ופצוע קשה בקרב יריות על רקע רומנטי

ההרוג — תושב ת"א בן 55 — נורה בידי קצין משטרה לאחר שפתח ביריות בסוכנות הנסיעות „טיולי הגליל" ופצע קשה אחד מעובדיה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

בקרב מלווה יריות שהתרחש, כנראה על רקע רומנטי, ביום ו' במשרדי סוכנות הנסיעות „טיולי הגליל" ברחוב הירקון בתל־אביב נהרג לואי אברהם, תושב תל־אביב בן 55, מיריות קצין משטרה, לאחר שירה בעובד הסוכנות, אבי מרמוני בן 50, ופצעו קשה.

לואי אברהם נכנס למשרד הנסיעות סמוך לשעה 8.45 בבוקר וביקש לשוחח עם צעירה שעובדת במקום. לאחר שהצעירה לא נענתה, ירה כדור באוויר מאקדח „ברטה" שהיה בידו.

מנהל מחלקת מצרים בסוכנות, אבי מרמוני, קם באותו רגע ממקומו וניסה לעצור את היורה. אולם או ירה לואי לעברו כשתי יריות ומרמוני נפל מתבוסס בדמו כשהוא פצוע קשה. לאחר מכן כפה לואי על הצעירה באיומי אקדח לעלות עמו לקומה עליונה בבניין.

יצחק שושן, שוער במלון „רמדה", הממוקם ממול לסוכנות, הזעיק את המשטרה ותוך דקות ספורות הגיעו למקום כוחות גדולים של המשטרה, משמר הגבול וכמה אמבולנסים.

כמה קציני משטרה פרצו לסוכנות הנסיעות, שם מסרו להם העובדים כי התוקף והצעירה נמצאים בקומה עליונה. בינתיים פונה הפצוע, מרמוני, והובהל לבית החולים איכילוב. באותו זמן הופיע לואי אברהם כשהוא מאיים באקדחו על הצעירה. אחד מקציני המשטרה ירה בו במקום ופצעו בצורה אנושה.

הוא הובא לבית החולים איכילוב במצב אנוש, שם נפטר מפצעיו דקות ספורות לאחר שהגיע לחדר המיון.

לבית החולים הובאו גם הצעירה ועובדת נוספת מהמשרד שלקו בהלם. מבית החולים נמסר, שמצבו של הפצוע אבי מרמוני קשה והוא ינותח.

נודע כי לואי אברהם היה קשור בקשר רומנטי עם הצעירה שעבדה בסוכנות „טיולי הגליל" והיא הפסיקה לפני זמן קצר את הקשר ביניהם.

הפירומן מרמת־גן פועל שוב

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

הפירומן מרמת גן פעל ביום ה' בלילה פעם נוספת והצית שתי מכוניות ברחוב הראובני בעיר.

שני הרכבים, פג'ו 104, השייך לאבי שבס, ואופל קדט, השייכת לשמואל חכט, ניזוקו בחלקן הקדמי. חוקרי מכבי האש קבעו כי מדובר בהצתה.

מאז חודש יולי האחרון עלו באש באיזור רחוב היד החזקה בעיר 15 מכוניות, כולן בשיטה דומה. האלמוני, שעדיין לא אותר, נוהג לשפוך דלק על חלקה הקדמי של המכונית ולהציתה. הפירומן הפועל בלילות אינו בורר את סוגי המכוניות אותן הוא מצית או את בעלי המכוניות.

המשטרה נוטה לייחס מעשים אלה לחולה נפש והיא עומדת חסרת אונים בפני התופעה החוזרת על עצמה בתכיפות רבה.

(ראה עמוד אחורי: פירומאניה / רקע פסיכולוגי)

5 נפצעו בהתנקשות „נוסח שיקאגו" בבני משפחת כחיל

שלושה מבני משפחת שניר נעצרו כחשודים

התרסה קיצונית חלה בנסיונות ההתנקשות במשפחת כחיל מיפו, שאחד האחים בה, חסן כחיל, היה עד המדינה במשפט „כנופיית המסוכצים". בערב שבת הושלך רימון רסס ונורו יריות מנשק אוטומטי לעבר קיוסק של משפחת כחיל ביפו, ובקרב זה, „נוסח שיקאגו", נפגעו 5 איש, ביניהם שניים קשה. 3 מהמצועים הם בני משפחת כחיל.

המשטרה עצרה מספר חשודים במעשה, ביניהם 3 משפחותיו של מוחמד שניר, המבוקש בקשר לנסיון קודם לרצוח את חסן כחיל. שניר שוחרר לפני כמה חודשים מבית־הסוהר, לאחר שריצה כמה שנים בכלא בעוון חברותו ב„כנופיית המסוכצים". הוא נשלח לכלא בעקבות עדותו של חסן כחיל.

האירוע שכמו נגזר מסרטי הגנגסטרים המפורסמים, החל ביום שישי בשעה 9 ורבע בערב בקיוסק של משפחת כחיל ברחוב יפת במרכז יפו. בקיוסק היו באותה שעה 5 איש, 4 מהם מבני משפחת כחיל. חסן כחיל היה באותה שעה בביתו.

גשם עז החל לרדת, ושניים מעובדי הקיוסק נעים כחיל ואחיו חמיס, יצאו החוצה כדי לסגור את הוויטרינה.

לפתע הגיחו מאחור תרנגולות שתי מכוניות, שמאחת מהן הושלך רימון רסס צה"לי לעבר פתח החנות ובעקבותיו כמה צרורות מנשק אוטומטי. הרימון התפוצץ וגרם נזק רב במקום ולפציעתם של כמה מעובדי הקיוסק ועובר אורח אחד. חמיס כחיל ואחיו נעים שהיו מחוץ לקיוסק נפצעו באורח קשה. סיהם כחיל נפצעה באורח בינוני. הנער סלמה עמרני נפצע קל ועובר אורח, יעקב מור בן 38, נפגע אף הוא באורח קל. חסין כחיל, שלא נפצע בהתנקשות, העביר את הפצועים לבית החולים וולפסון.

בשעת האירוע שלף כנראה אחד מבני המשפחה רובה קלצ'ניקוב, שהיה מוחבא בקיוסק, והשיב אש. הרובה נמצא מאוחר יותר בפתח החנות.

כוחות משטרה גדולים שהגיעו למקום סגרו את סביבת הקיוסק והחלו לחקור את האירוע. בשעה לאחר מכן עצרה המשטרה את חסן כחיל לחקירה, ומאוחר יותר בוצעו מעצרים של שלושה מבני משפחת שניר, בני 49, 47 ו־21. (עתי"ם)

אקדח ותחמושת התגלו בבית המעצר בבאר־שבע

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

אקדח ברטה, מחסנית וכדורים נתפסו בבית המעצר דרום הסמוך לכלא באר־שבע.

דובר שירות בתי־הסוהר, שמעון מלכה, אמר כי גילוי זה, יחד עם סיכולי בריחות שהיו לאחרונה, גורמים לעלייה קלה במוראל הירוד ובאווירה הקשה השוררת בקרב הסוהרים בשל המחדלים שהיו שם בעת האחרונה.

ביום שישי בבוקר באו סוהרי היחידה המבצעית המיוחדת של שירות בתי־הסוהר, האב"ס ואנשיה מבצעית) יחד עם מנהל הכלא אשר גרבוב — אל בית המעצר וערכו חיפושי פתע נרחבים באגפים, בתאים, ובכל חצרות הכלא.

בחצר אגף 2 הבחינו המחפשים בגבשושית בטון על קיר החלונות. הדבר עורר את חשדם והם החליטו לחצוב בגבשושית. לאחר החציבה גילו אקדח ברטה בקוטר 0.22 מ"מ, מחסנית ו־8 כדורים. הפריטים היו עטופים בד ובתוך שקית ניילון.

לא ברור כיצד ומתי הוטמן האקדח, וגורמי בטחון פתחו בחקירה לברור את נסיבות הברחת הנשק לבית המעצר.

נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר רוד מימון, אמר, כי הוא שבע רצון נוכח הגילויים האחרונים, החשיפות וסיכולי הבריחות. הוא הוסיף כי הישגים אלה הם תוצאה של היערכות בטחונית מיוחדת וחדשה המדגישה את גורם ההפתעה. גונדר מימון אמר, כי השגרה היא „אם כל חטאת" ועושים מאמצים להפר אותה.

בשבועות האחרונים נתפסו בהזדמנויות שונות כמה מאות שדרים כתובים שעמדו לעשות דרכם מן הכלא. מדובר בעיקר בהנחיות ובפקודות שניסו אסירים בטחוניים לשגר החוצה. החומר הועבר לחקירת כוחות הביטחון.

מנהל כלא חברון אמר, כי „כמות הפתקים היא כזו, שלו היינו מצרפים פתק לפתק היינו מקבלים עתון שלם".

המשטרה תסייע לבדואי להרוס את ביתו

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

שופט השלום בבאר־שבע צבי סגל הורה למשטרת ערד לסייע לאיברהים סלמן משבט אבו כף להרוס את ביתו. זאת על־פי בקשה מפורשת של האיש שאמר, כי אשתו אינה מניחה לו להרוס את הבית.

בשנת 85 הורשע סלמן בבניית בית בלי היתר בכביש עומר — שוקת. בית המשפט הורה לו להרוס את הבית והוא לא עשה זאת. הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה הגישה נגדו כתב אישום על אי קיום צו הריסה. במשפט אמר האיש כי רצה לבצע את הצו, אולם אשתו הכתה אותו והגישה נגדו תלונה במשטרה.

לחברנו זכריה הוורדי

אתך באבלך על מות

אחיך

עובדי „הדפוס החדש" ו„על המשמר"

בפלילים

נחת אמריקני חשוד באונס נערה בת 16

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

נערה בת 16 מחיפה נאנסה בליל־שבת. החשוד במעשה הוא ימאי אמריקני מאחת הספינות של הצי השישי שעגנו בנמל חיפה.

ביום ששי סמוך לשעה 8 בערב יצאה הנערה מהמכר בו היא עובדת כדי להפגש עם חברה. לפתע התנפל עליה אדם כבן 28 דובר אנגלית, גרר אותה לסמטה סמוכה ושם אנס אותה באיומי סכין. הנערה הגיעה אתמול לפנות בוקר לבית־החולים לקבלת טיפול רפואי.

משטרת חיפה סבורה שהחשוד באונס הוא נחת אמריקני ופתחה בחקירה נמרצת כדי לאתרו, אולם עד שעת מסירת הידיעה טרם נעצר איש.

אתמול לפנות בוקר עזבו נושאת המטוסים „סארטוגה" ושתי אוניות המלחמה המלוות אותה, „פרבל" ו„וירג'יניה", את נמל חיפה. על סיפון שלושת האוניות מפליגים כ־6000 מלחים ששהו ארבעה ימים בחיפה.

עובד תחנת דלק נפצע מיריות שודדים

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

עובד תחנת דלק ליד בית החולים בילינסון בפתח תקווה נפצע מיריות במהלך נסיון לשוד. הפצוע נותח ואושפז בבית־החולים השרון.

אתמול סמוך לשעה 3.30 לפנות בוקר הגיעו שני אלמונים רעולי פנים לתחנת הדלק ודרשו באיומי נשק את הכסף מעובד התחנה. העובד נאבק עימם והם ירו לעברו מספר יריות שאחת מהן פגעה בירכו. משראו השודדים כי המתדלק נפצע נימלטו מהמקום מבלי לקחת דבר.

כוחות משטרה גדולים שהגיעו למקום סרקו את האיזור אולם עד שעת מסירת הידיעה טרם נעצר איש.

עובד התחנה הועבר לבית־החולים בפתח־תקווה שם נותח ומצבו הוגדר כבינוני.

משפטם של אנג'ל, אביטן ושמש נפתח היום

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

משפטם של שמעיה אנג'ל, הרצל אביטן ויעקב שמש, הנאשמים ברצח חיים שושן, יפתח היום. השלושה יובאו מבתי־הכלא בהם הם שוהים לבית המשפט המחוזי בתל־אביב. משפטם יתברר בפני נשיאת בית המשפט חנה אבנור והשופטים צבי כהן וישראל גלערי. השלושה נאשמים ברצח האסיר חיים שושן בדקירות סכין ב־16.11.83 בעת שריצו את עונשם באגף „רקפת" בכלא רמלה. חיים שושן, שאף הוא ריצה את עונשו באגף זה, היה שפוט ל־15 שנות מאסר על הריגה.

אגף „רקפת" שבכלא רמלה היה אז האגף השמור ביותר בבתי הכלא במדינה והתביעה טוענת, כי מצלמה שהופעלה באגף הצליחה לתעד את מעשיהם של הנאשמים. אגף „רקפת" בוטל בימיו של רפי סוויסה ושינה יעוד לבית חולים.

אמצעי השגחה חסרי תקדים ננקטו לקראת הבאתם של שלושה האסירים לבית־המשפט היום.

3 פצועים ו־8 עצורים בקטטה המונית בטובא

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

שמונה מתושבי הכפר טובא שבגליל העליון נעצרו כחשודים במעורבות בקטטה המונית שהיתה בכפר ביום שישי אחרי הצהריים במהלכה נפצעו שלושה אנשים.

הקטטה החלה בסיומה של חתונה שהיתה ביום ה' בערב במג'דל כרום בין שתי משפחות המסוכסכות ביניהן זה זמן רב וחודשה למחרת תוך שימוש באבנים, ברזלים ומקלות. במהלך הקטטה נפצעו, כאמור, שלושה אנשים. שניים מהם, שנפצעו קשה בראשם, מאושפזים בבית־החולים בצפת ופצוע שלישי שוחרר מביה"ח לאחר טיפול ונעצר. כן נעצרו שבעה חשודים נוספים על־ידי שוטרי משטרת ראש פינה שהגיעו למקום בכוחות גדולים והחזירו את הסדר על כנו.

בקטטה אחרת שהיתה בכפר לפני כחודש נהרג אדם אחד וארבעה נפצעו.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

שלמה דרוז'נסקי

ב"ר אהרון ז"ל

ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, ב' חשון תשמ"ח, 25.10.87, בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין הרוחם בגבול חולון בת־ים.

נפגשים ליד השער הראשי.

המשפחה המתאבלת

עם חוה נתיב ומשפחתה

אבלים על מות האב

אברהם לרנר

בכבר

בית ניר יצחק

מאמץ של הרגע האחרון למנוע עיצומי אחיות בתי־החולים היום

הביוכימאים הפסיקו שביתתם ● רופאי קופ"ח משביתים היום את בתיה"ח „מאיר" „רבקה" ו„הרצפלד"

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

נציגות אחיות בתי־החולים ייפגשו היום עם נציגי משרדי הבריאות והאוצר בתל־אביב במאמץ של הרגע האחרון למנוע את העיצומים.

אם לא יגיעו הצדדים להסכם יחלו היום האחיות בביצוע חד־צדדי של שבוע עבודה בן 36 שעות.

הביוכימאים מפסיקים היום את שביתתם כדי לאפשר מו"מ עם נציגות עובדי המדינה ומשרד הבריאות על דרישות השכר שלהם. על כך מסר אתמול מזכ"ל הסתדרות הביוכימאים, אשר גולדשלגר.

כזכור איימו עובדי המעבדות והביוכימאים להשבית החל מהיום את בתי־החולים הממשלתיים ולשכות משרד הבריאות בצפון ובאיזור יהודה.

הרופאים משביתים היום את בית־החולים „מאיר" בכפר־סבא ואת בתי־החולים הגריאטריים „רבקה" ו„הרצפלד", מחר, יושבתו „בילינסון", „כרמל" ו„טלביה".

דובר הטיבת הרופאים מסר לכתבנו, כי נציגות הרופאים של „בילינסון" תחרים את טקס חתימת ההסכם להקמת בית־חולים לנוער ליד המרכז הרפואי „בילינסון" בפתח־תקווה. הטקס אמור להתקיים מחרתיים.

שרת־הבריאות: שוסטק השאיר לי ירושה – שאלוהים ישמרו

60 אחוז מאחיות בתי־החולים עובדות משרה חלקית ואת יתרת משרתן הן משלימות בסקטור הפרטי. הן מגיעות עייפות לעבודה בבתי החולים והדבר פוגע במערכת כולה – אמרה שרת־הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, בבוקר ראיונות שהתקיים אתמול באודיטוריום מרכז ספיר בכפר־סבא, במסגרת שבוע תרבות שעורכת העירייה במלאת 85 שנה לעיר.

שרת־הבריאות התייחסה למשבר האחיות, שהחליטו להתחיל השבוע לצמצם את שירותי השיעור ב־25 אחוז. לדבריה, לא ניתן בשום פנים ליישם את ההסכם שנחתם עם האחיות לפני שנה בכל הקשור לשבוע עבודה מקוצר ולמשמרות עבודה של 6 שעות בלבד, בשל מחסור באחיות. „2000 אחיות חסרות למערכת הבריאות ואני מתנגדת לייבוא אחיות" – אמרה השרה. לפי ההסכם אמורים להוסיף בנובמבר 500 תקנים חדשים למערכת ובעוד חצי שנה 500 תקנים נוספים.

„שוסטק, שר־הבריאות לשעבר, השאיר לי ירושה שאלוהים ישמור. חושך בעיניים נעשה לי" – טענה שרת־הבריאות. „ככל אני מתעמקת ולומדת את המערכת, אני רואה כמה היא עשירה במחדלים וליקויים, ואי־אפשר לתקן את הכל בשנה". יחד עם זאת, „למרות המערכת הסבוכה והבעייתית ששרי הבריאות ברחו ממנה – הדגישה ארבלי־אלמוזלינו – המערכת אינה קורסת, אינה מתמוטטת אלא גורמים בתוך מערכת הבריאות עצמה מגזימים בכוונה כדי שהמערכת תתמוטט, משום שהם מעוניינים בהתמוטטות הרפואה הציבורית בישראל ושגשוגה של הרפואה הפרטית.

תמונה חוזרת בי־ם: חרדים שרגמו שוטרים באבנים פוזרו בגז מדמיע

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר"

הפרות סדר של מפגינים חרדים בליל שבת ואתמול אחר הצהריים אירעו בירושלים, לאחר שבמשך כמה שבועות, מאז ראש השנה, נמנעו החרדים מקיום פעולות מחאה נגד פתיחת בתי הקולנוע ופעולות התרבות בבירה בלילות שבת.

הפגנות השבת של החרדים בסוף השבוע נערכו בכיכר ציון, ברחוב שטראוס, בר־אילן, שבטי ישראל ורמות. חרדים ניסו לחסום כבישים, רגמו שוטרים באבנים והשליכו בקבוקים. המשטרה פיזרה את המתפרעים בגז מדמיע ועצרה נער חרדי בן 15.

ביום ו' בשעות הערב נערכה הפגנה חרדית ברשיון, מול בית אגרון. מולה התייצבו כמה מאות חילוניים ממפ"ם, ר"צ וחוגים נוספים. שעה אחרי תחילת ההפגנה החרדית ביקשה המשטרה מן המפגינים להתפזר. הם צעדו לעבר כיכר ציון ושם החלו להתפרע. החילוניים קראו לעבר החרדים: „באנו חושך לגרש", „שבת כן — שוטרים לא". החרדים טענו: „באנו לקדש את השבת".

אתמול אחר הצהריים התאספו חרדים במספר מוקדים בירושלים וקראו קריאות „שאבס" וכמו כן חסמו את הכבישים באיזור באמצעות פחי אשפה. המשטרה פיזרה את המפגינים באמצעות סילוני מים וגז מדמיע.

כל אתרי התרבות היו מלאים בערב שבת עד אפס מקום, ורבים חזרו כלעומת שבאו. הפעם נפתח אתר תרבות חדש — ברמת רחל, שם נערכו הצגות תיאטרון. בקרוב תיפתח גם סידרת תיאטרון למנויים בשבתות. לילדים נערכה שחרית שבת. כן היו פתוחים האתרים הרגילים: בית אגרון, קולנוע אורדע, צוותא, מועדון יצחק ובית שמואל. בשבוע שעבר נערכו פעולות תרבות גם בימק"א ובקרוב ייערכו בחאן הירושלמי.

יו"ר סניף מפ"ם בירושלים, עורך הדין נחום סולן, מסר לכתבנו, כי בימים הקרובים תפתח מפ"ם לשכה לייעוץ משפטי לנפגעי האלימות החרדית.

70 אלף סטודנטים בשנת הלימודים הנפתחת היום

שנת הלימודים באוניברסיטאות נפתחת היום כסדרה. השנה ילמדו ב־12 מוסדות להשכלה גבוהה בישראל (8 אוניברסיטאות ו־4 מוסדות אקדמיים אחרים) כ־70 אלף סטודנטים, מהם כ־14,500 סטודנטים חדשים.

סגן ראש הממשלה ושר־החינוך והתרבות, יצחק נבון, המכהן כיו"ר המועצה להשכלה גבוהה, הביע בישיבה של הנהלת משרדו שביעות רצון מהחלטת ראשי האוניברסיטאות להיענות לפנייתו ולקבוע שכר לימוד בהתאם להחלטת הממשלה. דבר זה איפשר, לדעת השר, את פתיחת שנת הלימודים והבטיח כי אף סטודנט נזקק לא ינשור מהלימודים בשל שכר לימוד.

נבון הודיע, כי הוא עוסק עתה בהקמת ועדה ציבורית שתקבע את שכר הלימוד לשנים הבאות. בתום עבודתה הוא יביא לאישור הממשלה את תוכנית התבראה ה־4 שנתית לשיקום ההשכלה הגבוהה בישראל, שמטרתה בין השאר לקדם את המחקר ולרכוש ציוד חיוני.

השר הזהיר, כי הקיצוצים באוניברסיטאות מובילים לירידת מעמדן ולסיכון עתיד החברה והמדינה בישראל. עוד התריע השר מפני בריחת מוחות מישראל. (שע"ה)

רשות הנמלים מבקשת צו מניעה נגד עובדי התפעול הנוקטים עיצומים

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

רשות הנמלים תפנה הבוקר לבית הדין הארצי לעבודה בת"א בבקשה לצוות על 1900 עובדי התפעול לחזור לעבודה סדירה.

עובדי התפעול בשלושת הנמלים פתחו ביום שישי „בשביתה איטלקית" במהלכה האטו את קצב עבודתם על רקע דרישתם לתוספת שכר. הפועלים מילאו נורמה עבודה רגילה, אולם סירבו לעבוד מעבר לכך.

מרשות הנמלים נמסר, כי נציגי העובדים מסרבים לאמץ את הסכם המסגרת שנחתם בין הממשלה להסתדרות בטענה שהם משתייכים לסקטור היצרני ואינם בקטגוריה של גוף ממשלתי מתוקצב.

הנהלת רשות הנמלים הודיעה לנציגי 1200 עובדי התפעול, כי היא מנועה מכל חריגה מהסכם המסגרת אשר חל גם על עובדי רשות הנמלים, וזאת מתוך חוק התקציב. עם זאת הסכימה ההנהלה לנהל מו"מ עם נציגי העובדים על ייעול העבודה והעלאת הפריון, תוך הבטחה שהתמורה תיזקף לזכות העובדים.

בשבועיים האחרונים התנהל מו"מ רצוף בין הצדדים, לאחר שקודם לכן נקטו עובדי התפעול בעיצומים והפסיקו אותם עם תחילת המגעים. במהלך השיחות הוצעו על־ידי ההנהלה ונציגי העובדים כמה תחומים הניתנים לייעול, אולם לא הושגה כל הסכמה בין הצדדים.

הבוקר תפנה רשות הנמלים לבית־הדין הארצי לעבודה בת"א בבקשה לצוות על עובדי התפעול לחזור לעבודה סדירה.

מנהלת מקלט לנשים מוכות הותקפה בידי בניה של חוסה

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

רות רזניק, מנהלת המקלט לנשים מוכות בהרצליה, הותקפה אתמול על־ידי שני בניה של אשה החוסה במקלט. היא נחבלה בראשה ואושפזה כשהיא סובלת מזעזוע מוח.

רות רזניק שהתה אתמול בבוקר במקלט ושתתה קפה עם הנשים. לפתע הגיעו בעלה ושני בניה של אחת החוסות וביקשו להיפגש עימה. האשה המפוחדת סירבה לצאת לקראתם והודיעה כי היא מוכנה לדבר רק עם שני בניה, בני 16 ו־20.

מנהלת המקלט הרשתה לשני הבנים להיכנס למקום, ואז קילל אותה האב, והאשים אותה בהעסקת הנשים במקלט כזונות בחוף תל־ברוך ואיים עליה.

מנהלת המקלט הזעיקה את המשטרה ודרשה מהמבנים לצאת מייד. בדרכם החוצה הם ירקו עליה ותקפו אותה באגרופים בראשה. במקלט פרצה מהומה גדולה אך המשטרה שהגיעה למקום השיבה את הסדר על קנו ושני הצעירים נעצרו.

רות רזניק הועברה לבית החולים „מאיר" בכפר־סבא ושוחררה לאחר טיפול.

מסך ראשון

מהפכנים בעל כורחם

„עיר תושיית" — הצגתו החדשה של תיאטרון חיפה — מתרחשת בצפון אירלנד. שלוש דמויות, אשה פשוטה, אם ל־11 ילדים (רות סגל), צעיר קצת נאיבי (דרור קרן) ופוחח חביב, שתי מהימורי מירוצי סוסים, איציק ויינגרטן בדמות מין טום סוייר שנקלע להרפתקאה אמיתית, הלכו להפגנה שקטה ומצאו את עצמם בטעות, כשנמלטו מהגז המדמיע של כוחות הבטחון, בלשכתו של ראש העיר.

שלושה גיבורים מאוד לא אמיצים, לפי מיטב המסורת של המחזאות האירית, אלא שהמחזאי, בריאן פריל, אינו אוקייסי, האשה הנחמדה בטפשותה אינה „טוס" ושני הצעירים נשארים, בעצם, אלמונים עד מותם ללא סיבה וטעם.

ההצגה שביימה נולה צ'לטון בהקפדה על פרטים ותוך התעלמות מהמסר השקוף והפשטני של המחזה, מלווה במעין תוכנית טלוויזיה אקטואלית, בה אמנון מסקין מגלם יו"ר של ועדת חקירה. ויתר שחקני התיאטרון דמויות של שוטרים, קצינים וכו', בנסיון נואש להעניק משמעות אקטואלית לכמה הלצות נדושות למדי.

מה שחסר במחזה, ולכן גם בהצגה, הוא ממר אמיתי של צחוק עצוב, רווי ארי ויסקי, אווירה של ממש, כי הכוונות הכביכול אקטואליות, ההקבלה למקרים של מוות בעת הפגנות בשטחים הכבושים אצלנו, אינן מוסיפות להצגה עומק או משקל.

משחק טוב מחזיק את הרבע הראשון של מופע, ומאז ועד הסוף המר נותר רק דשדוש במקום.

גיורא מנור

מפוטרי תע"א לא „יקפצו" כנראה על הצעות צה"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

גורמים צבאיים בכירים מעריכים, כי עובדי התעשייה האווירית המועמדים לפיטורים בגין ביטול פרוייקט הלביא לא „יקפצו" על 500 המשרות שמציע להם צה"ל.

בראשית חודש נובמבר יפתח צה"ל נציגות מיוחדת של אגף כוח אדם בתוך התעשייה האווירית וזו תציע למפוטרים, בעיקר למהנדסים ולטכנאים, להיקלט בחילות צה"ל כאנשי קבע או כאזרחים עובדי צה"ל.

להערכת הגורמים הצבאיים, השכר הנמוך יחסית שיכול צה"ל להציע לאנשי התעשייה האווירית יגרום לכך ששאלה לא ייענו להצעות. „השכר בתעשייה האווירית גבוה פי 3 ויותר מהשכר הממוצע בצה"ל וקשה לנו להאמין שיהיו קופצים להצעה, אולם הצבא ומערכת הבטחון מרגישים מחוייבות מוסרית לעתידם של מפוטרי הלביא ואנו מציעים להם להשלים תקנים פנויים בצבא", אמרו הגורמים הבכירים.

התנגדות בגליל להקמת מרכז תעשייתי בקיסריה

מאת יהודה צור כתב „על המשמר"

ראשי הישובים בגליל מודאגים מהפרסומים על הסכם שנחתם עם משפחת רוטשילד בדבר הקמתו של מרכז תעשייתי גדול באיזור קיסריה.

ראש עיריית כרמיאל, ברוך ונגר, שיגר מברקים לראש הממשלה, לממלא מקומו ולשרי התעשייה והמסחר, הכלכלה והחקלאות, בהם הוא מתריע על הנזק העלול להיגרם לגליל ולעיירות הפיתוח אם אכן יקום המרכז התעשייתי המתוכנן בקיסריה.

ונגר מבקש לא לתת יד לתוכנית זאת, כי לדבריו פיתוחו של חבל המרע בגליל, המכונה „חבל שנות 2000", לא קיבל עדיין תנופה מספקת והוא רק בראשיתו.

ונגר קובל בחריפות על ההסכם העקרוני העומד להיחתם עם קבוצת רוטשילד בדבר הקצאת שטח של כ־3000 דונם אדמה להקמת איזור תעשייה באיזור קיסריה. אחרי קבלת רזרבה כזאת של אדמה לא יהיה מי שיגיע לנגב או לגליל, כי יזמים יעדיפו לבנות מפעלים קרוב לנמל חיפה ולא הרחק מהגליל, אומר ונגר.

פועלי „שרון טקסטיל" יחסמו את כביש פ"ת

פועלי „שרון טקסטיל" מתכוונים להפגין הבוקר ולחסום את כביש פתח־תקווה סמוך לבית החולים בילינסון.

180 הפועלים שקיבלו מכתבי פיטורין עקב סגירת המפעל מוחים על „זריקתם לרחוב", כדבריהם, על־ידי מנהלי המפעל, האחים קרסו.

ועד העובדים במפעל ניסה לגייס חברי כנסת לתמיכה במאבקם, ובהפגנה היום הבטיח להשתתף בין היתר ח"כ יאיר צבן ממפ"ם.

מפעל „שרון טקסטיל" ליצור חוטי כותנה אמור להיסגר ב־4 בנובמבר. בעלי המפעל האחים קרסו החליטו לסגור את המפעל, הקיים יותר מ־40 שנה, בגלל החובות שהוא נושא ובשל הבעייתיות בהשגת כוח אדם לעבודה בקווי הייצור, כטענת המנהלים.

(עתי"ם)

הרקע לרצח חנוך דנמן עדיין לא ידוע

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

חודש לאחר מציאת גופתו של החייל חנוך דנמן מעכו בשורות הכותנה של קיבוץ פריד, טרם קבע צוות החקירה המיוחד אם הרצח בוצע על רקע חבלני או פלילי.

עד כה לא נבדקו פרטים רבים הקשורים בנסיבות הרצח, אשר עשויים להוביל לכיוון הרוצח או רוצחי דנמן, הצעיר החלנרי בן ה־27 שהתגייס ונרצח בעת שירות בצה"ל.

אחד הקשיים לפיענוח הרצח נובע מהעובדה שמדובר בצעיר שעבר במספר רב של ישובים באיזור הצפון בתקופה שקדמה לגיוסו וקשה מאוד להתחקות אחרי עקבותיו. צוות החקירה המיוחד בראשותו של סגן ניצב משה אסם לא הצליח לשחזר את צעדיו של דנמן מאז היעלמו ב־27 בספטמבר בשעה 4 אחר הצהריים עד יום מציאת גופתו כעבור 10 ימים.

בניגוד לפרסומים, לא התגלו רוצחיו של דנמן בגופתו.

מזג אוויר

טמפרטורות המינימום והמקס[ימום] צפויות היום: רמת הגולן 11–20, ירושלים 11–20, נהריה 14–26, צפת 10–18, חיפה 14–25, נצרת [illegible], טבריה 13–23, עפולה, תל אביב 12–22, שומרון 12–26, לוד 14–24, יריחו 15–27, 15–25, באר שבע 12–25, עזה 18–25, אילת 17–29.

(עתי"ם)